

Gyon

Ɔkalan Konkonse Ɔbono Ɔ Nmarase

Kyu Lii Yesu So Mɔ

*Wurubuaare Gigyebi Mɔ Gi Baa Bingiri
Nyamese*

¹ Lii ko-o gese de gese mɔ, Wurubuaare Gigyebi mɔ gi bo no. Ɔbono Ɔ gye genen Gigyebi mɔ ti Ɔ bo Wurubuaare ase, ne Gigyebi mɔ kee gi gye Wurubuaare.

² Gigyebi mɔ gi bo Wurubuaare ase lii ko-o gese de gese.

³ Ilaa kamaase ibono Wurubuaare gi lee soso de gese pewu mɔ, Ɔ lee imɔ naa daa de mɔ-Gigyebi mɔ so. Sei men bo no ibono Wurubuaare gi lee yee in gye mɔ-re mɔ-Gigyebi mɔ ne n lee imɔ.

⁴ Lii Wurubuaare Gigyebi mɔ so ne anyamese me kya nye Wurubuaare ase gekyena onan ne genen gekyena mɔ ge gye fatela sa anyamese.

⁵ Fatela mɔ kya wu gibiri dɔ, ne gibiri mɔ gi men taale mɔ fatela mɔ.

⁶ Wurubuaare gi sun onyen ɔko me kya tere mɔ yee Gyon.

⁷ O sun mɔ de Ɔ' baa tɔge ilaa ibono o nyi kyu lii fatela mɔ so mɔ sa asa de ɔkamaase o' kyu mɔ-nyoro too fatela mɔ so kyu lii ilaa ibono genen Gyon baare laa buu sa mɔmɔ mɔ so.

⁸ Gyon men gye fatela mo bere. O ba de o' baa buu fatela mo nyoro so ilaa sa asa daa.

⁹ Fatela mo gbaa-gbaa bo no. Mo ne n kya kyange sa nyamese kamaase ne i kya wu mo mo. Genen fatela mo ne n kya ba gesinkpan so faa.

¹⁰ O wolaa o bo gesinkpan mo so ne mo ne n lee gesinkpan mo, ne gesinkpan so anyamese me men bii mo.

¹¹ O ba mo gbaa-gbaa mo-gesinkpan so, ne mo gbaa-gbaa asa men kyule soo mo.

¹² Asa abono me soo mo, ne me kyu momo-nyoro too mo so mo bere, Wurubuaare gi sa momo okpa de me' wora mo Wurubuaare mo-biana gesintin.

¹³ Genen Wurubuaare mo-biana abono, momo-re Wurubuaare gese de gibi mo gi men de fee ibono anyamese me kya da ito koroge mo. Ne in gye nyamese anokyu abee nyamese ne n wora adawo sa gewonsa kyu koroge momo. Wurubuaare gbaa-gbaa ne n yege ne me wora mo-biana.

¹⁴ Genen Wurubuaare Gigyebi gibono gi baa wora nyamese ne o kyena saare aye do. A wu monyisigy de aye-ansi. Genen nyisigy obono o bo mo kya nyiile yee mo-nkon ne n gye Wurubuaare mo-bi obono o lii Wurubuaare ase. O kpe o kya sa aye so gewonsa dense ne o tansi o gye gesintin wura.

¹⁵ Genen Wurubuaare Gigyebi gibono ilaa ne Gyon gi toge mo. Gyon gi lee gibaa nyiile mo yee, "Ode ilaa ne ne naa kyena toge yee, 'Mo obono o laa ba me-gemara mo gi don me ilaa kamaase do

mɔ. I kya nyiile yɛɛ ɔ wolaa ɔ bo no pɛi ne i lɔɔ korogɛ me.' ”

16 ɔ ta gudu ilaa kamaasɛ dɔ so mɔ, ɔ kya sa aye so gɛwɔnsa dɛnsɛ ne ɔ kya wɔra ilaa ɔ kya sa aye pɛwu ɔ kya kpe ɔ kya ba.

17 Dedaa Wurubuaarɛ gi sa anyamesɛ mɔ-ɔson nbara mɔ, ɔ kyu naa daa de Oloobu Mosisi so. Ne Wurubuaarɛ gi san lɛɛ mɔ-gɛwɔnsa dɛnsɛ de mɔ-gɛsintin nyiile anyamesɛ mɔ, ɔ kyu naa daa de Yesu Kirisito so.

18 Nyamesɛ kamaasɛ mɛɲ ti taa wu Wurubuaarɛ kerɛ. Wurubuaarɛ mɔ-bi kolon ɔbono ɔ nyi Wurubuaarɛ gisen dɔ ilaa mɔ ne n lɛɛ Wurubuaarɛ gidebi nyiile anyamesɛ.

Gyɔn ɔbono ɔ Lɔɔ ɔkpa Sa ɔmɔlɛgɛbo Mɔ

19 Fɛ' nu ilaa ibono Wurubuaarɛ gi sun Gyɔn yɛɛ ɔ' baa tɔgɛ anyamesɛ mɔ. I lii fɛɛ Gyuda awura abelɛnsɛ abono mɛ bo Gyɛrusalem ɔsowolɛ so mɔ, mɛ sun Wurubuaarɛ asunbi alɛɛbo ako de Lɛfi gikpen dɔ asa ako Gyɔn asɛ, ne mɛ kpaa taasɛ mɔ yɛɛ mɔ ne n gye anɛ?

20 Mɛ kpaa taasɛ mɔ genɛn mɔ, ɔ tɔgɛ gɛsintin sa mɔmɔ. ɔ mɛɲ ɲara ɔmɔ. ɔ tɔgɛ tigi mɔmɔ yɛɛ, “I mɛɲ gye me ne n gye asa ɔmɔlɛgɛbo ɔbono Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ laa sun mɔ.”

21 Gyɔn gi tɔgɛ mɔmɔ genɛn mɔ, mɛ kii taasɛ mɔ yɛɛ, “Ne in gye fo ne n gye kaasɛ ɔbono mɔ, fo ne n gye anɛ? Fo gye Oloobu Ilaagya abɛɛ?” Gyɔn gi lɛɛ genɔ yɛɛ, “Kuaa, mɛɲ gye Ilaagya.” “Mɔ, fo ne n gye Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo mɔ?” Ne Gyɔn gi kii lɛɛ genɔ yɛɛ, “Kuaa.”

²² Nfono mɔ, isoo mɔ me tɔge mɔ yee, “Kii tɔge aye isa obono fo gye mɔ. I kaabore a' nye ilaa iko kpa a tɔge abono me sun aye mɔ. Fo gbaa-gbaa ase mɔ, fo ne n gye ane daa?”

²³ Gyon gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Wurubuaare ikalan otɔgebo obono me kya tere mɔ yee Isaya mɔ gi nmarase yela Wurubuaare agyebi do yee, Me laa nu oko gigyebi gipen do, o laa kpen o kya tɔge o kya sa mɔmɔ yee, 'Fe' lɔro feye-akyenabi de fe' baala feye-nyoro gyoo Wurubuaare.’ Me ne n gye genen kaase obono Isaya dare mɔ.”

²⁴ Gyuda awura abelense abono me sun isoo mɔ Gyon ase genen mɔ me gye daa Farasii gikpen do asa.

²⁵ Imoso isoo mɔ me taase Gyon yee, “Fo yee in gye fo ne n gye obono Wurubuaare laa sun de o' baa mɔlege aye mɔ, fon gye Oloobu Ilaagya, ne fon kii fo gye Wurubuaare ikalan otɔgebo mɔ, i wone so ne fo kya gyere asa Wurubuaare sagyere?”

²⁶ Me taase Gyon genen mɔ, o lee geno yee, “Me bere, n de daa nkyu n kya gyere feye Wurubuaare sagyere. Oko, mɔ, gi ti ba o saare feye do gbaa, feŋ kii fe nyi mɔ.

²⁷ I bo no yee n gye mɔ-obelense bere. Men kii fo mɔ de sei. Fee n' ba gese de n' kyu mɔ-ayaawole kyu tole mɔ-ayaa do sa mɔ gbaa mɔ, men fo.”

²⁸ Genen ilaa ide pewu i ba daa Betani osowole so Gyoodan obon gibenbe giko mɔ so owi obono Gyon kya gyere asa Wurubuaare sagyere mɔ.

Yesu Gi Wɔra Fɛɛ Wurubuaare Sande

²⁹ Imɔ gedɛ kɛsɛ mɔ, Gyon gi wu Yesu naa ɔ kya ba de mɔ asɛ, ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Fɛ' kerɛ ɔbono Wurubuaare laa kyu lɛɛ asunbi fɛɛ sandɛ mɔ. ɔnyen baare lɛwu ne nan kpaare anyamesɛ ilaa nyenyɛn fue sa mɔmɔ.

³⁰ ɔdɛ ilaa ne nɛ naa kyena tɔgɛ yɛɛ, ‘N gye mɔ-ɔbelɛnsɛ berɛ. Mɛɲ kii fo mɔ de sei mɔ. I kya nyiile yɛɛ ɔ wolaa ɔ bo no pɛi ne i' lɔɔ korogɛ me.’

³¹ Me-gibaa so mɔ, maɲ wu mɔ bii. Mɔ so ne Wurubuaare gi sun me ba gɛsinkpan so de n' gyere asa Wurubuaare sagyere de n' baa lɛɛ mɔ gɛwi nyiile Isirale awura.”

³² Gyon gi buu Yesu ilaa sa asa mɔ yɛɛ, “Nɛ wu Wurubuaare Oduduu mɔ gi kpelegɛ fɛɛ bonbue lii soso, ne ɔ baa suu de Yesu.

³³ Genen owi ɔbono pɛwu mɔ, mɛɲ wolaa bii mɔ. Wurubuaare ɔbono ɔ sun me yɛɛ n' baa gyere asa Wurubuaare sagyere mɔ ne n tɔgɛ sa me yɛɛ, ‘Nyamesɛ ɔbono fo wu Wurubuaare Oduduu mɔ gi kpelegɛ lii soso baa suu de mɔ mɔ, genen kaasɛ ɔbono ne nan kyu Wurubuaare Oduduu kyu gyere asa Wurubuaare sagyere mɔ.’

³⁴ Nɛ wu imɔ de me-ansi. Imɔso ne n' kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ mɔ ne n gye Wurubuaare mɔ-bi mɔ.”

Yesu Akasɛbo Gyangbarasɛ

³⁵ Imɔ gedɛ kɛsɛ kee mɔ, Gyon mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ dɔ anyɔ ako mɛ yɛɛ.

³⁶ O wu Yesu naa ɔ kya kyon mɔ, ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Fɛ' kerɛ. ɔbono Wurubuaare laa kyu lɛɛ asunbi fɛɛ sandɛ mɔ ne.”

³⁷ Gyon akasebo mo me nu ibono o toge genen so mo, me naa buu Yesu.

³⁸ Yesu gi kisee kere ne o wu momo me buu mo genen mo, o taase momo yee, "Mene ne fe kya laare?" Me lee geno yee, "Rabi! Fone ne fo soge?" (Rabi gese ne n gye yee onyiilebo.)

³⁹ Me taase mo-olooten genen mo, Yesu gi toge sa momo yee, "Fe' baa kpe de fe' kpa kere." Imoso me naa buu mo kpa fo nfono o bo mo. Me kyena mo ase nno owi obono okara o san genen geke mo do mo pewu. Owi obono me naa buu Yesu genen mo, i laa wora fee owi gbaase, iwi inan do.

⁴⁰ Andiru, Simon Piita mo-tede, gye asa anyo abono me nu ilaa ibono Gyon gi toge mo ne me naa buu Yesu mo do oko.

⁴¹ Andiru gi kpe nno kii ba mo, ilaa ibono o daa giwora mo ne n gye yee o kpa laare mo-tede Simon geten, ne o buu sa mo yee, "A wu Masaya mo." (Masaya gese ne n gye yee obono Wurubuaare gi sun yee o' baa molege anyamese de me' nye Wurubuaare ase gekyena mo.)

⁴² Andiru gi buu sa mo-tede Simon genen mo, o kyu mo kpe Yesu ase. Yesu gi kere mo, ne o tere mo-ginyen sa mo yee, "Fo ne n gye Simon, Gyon mo-bi mo. Me laa san tere fo-ginyen yee Sefase." (Sefase gese ne n gye yee Piita abee gifole.)

Yesu Gi Tere Filipino De Natanel

⁴³ Imo gede kese mo, Yesu gi sa gewonsa yee o laa kpe Galeli gesinkpan so. O wu Filipino ne o toge sa mo yee, "Baa buu me de fo' wora me-okasebo."

44 Filipino kee gi lii Besayida, osowole obono so Andiru de Piita me lii mo.

45 Filipino gi wu Natanele ne o buu sa mo yee, "Nyamese obono Mosisi gi wolaa toge mo-ila a yela Wurubuaare nbara mo do mo ne Wurubuaare ikalan atogeb o mo kee me kpe ma-a toge mo-ila a mo, nde bere, a wu mo de aye-ansi. Mo ne n gye Yesu Nasaret nyen, Gyosefo mo-bi mo."

46 Filipino gi toge Yesu ilaa sa mo genen mo, Natanele gi kisee taase Filipino yee, "Imoso nyamese gbaa' oko laa taale lii Nasarete osowole obono so?" Nfono ne Filipino gi toge sa mo yee, "Fo bere, baa ker e."

47 Yesu gi wu Natanele naa o kya ba mo ase mo, o toge yee, "Fe' ker e, Isiralenyen gbaa-gbaa, o n kya pen e asa."

48 Yesu gi toge sa Natanele genen mo, Natanele gi taase mo yee, "Nne ne fo wora ne fo bii megidebi?" Ne Yesu gi toge sa mo yee, "P ei de Filipino o' loo tere fo lii gifeeya oyii mo ase mo, ne ti wolaa wu fo."

49 Yesu gi buu Natanele nyoro so ilaa sa mo genen mo, Natanele gi toge sa mo yee, "Obelense, fo ne n gye Wurubuaare mo-bi mo. Fo ne n gye wura sa aye Isirale awura mo."

50 Nfono ne Yesu gi taase mo yee, "Ibono ne buu sa fo yee ne wolaa wu fo gifeeya oyii mo ase mo so ne n yee ne fo soo me gyi faa? Fo bere, yee! Fo laa baa wu ilaa gbaa' gbaa don ide gbaa."

51 Gesintin ne n' kya toge feye faa, fe laa wu Wurubuaare do i laa bugi de fe' wu Wurubuaare do isoo me laa dii me kya kpelege me, anyamese

pewu mómó-daa mó so.”

2

Mε Kpii Ɔkyii Keena Ɔsowole So

¹ Imó nke nsa gemara mó, mé kya kpíi ɔkyii Keena ɔsowole ɔbono ɔ bo Galeli gesinkpan so mó. Yesu mó-nyi bo nno.

² Mé da gibaa teré Yesu mó-ré mó-akasébo mó kee. Gesintin mó, mé kpe gédéna mó gétén.

³ Mé té mé kya gyi géké belé mó mó, mómó-nta gi ta wóra ɔmó. Ne Yesu mó-nyi gi tógé sa mó yéé, “Mén baa mé bo nta.”

⁴ Ɔ tógé genén mó, Yesu gi taasé mó yéé, “Ɔkyii, idé i gyé mé-ré fo ilaa iko? Mé-owi mén ti fo.”

⁵ Nfono ne Yesu mó-nyi gi tógé sa adéga abono mé kya kéré gétén gébono so mó yéé, “Ilaa kamaasé ibono Yesu laa tógé fýé mó, fé' wóra.”

⁶ Gétén mó dó mó, nkyu nló nsee nko gi yii nno. Afolé ne mé kyu wóra genén nló nbono. Mé kya saa nkyu líi nló nbono dó kyu foro mómó-ayaa de abaa mómó Gyuda awura itiibilaa ɔkpa so de in' sa i' kyólesé mómó-Wurubuaaré ɔson. Nkyu féé ankórón gidin ne nan loo genén nló nbono gékamaasé dó.

⁷ Yesu gi tógé sa gétén mó dó adéga mó yéé, “Fé' saa nkyu wóra nló ndé dó.” Ne mé saa nkyu wóra nmó dó ne gi bóla yelé-yelé.

⁸ Nkyu mó gi bóla nló mó genén mó, ne Yesu gi tógé sa mómó yéé, “Idé kon, fé' saa nko kyu kperé ɔbelénsé ɔbono ɔ kya kéré géké belé gédé so mó.” Gesintin mó, adéga mó mé saa nmó nko kperé mó.

⁹ Ɔ daa kere mɔ, gi gye nta. Ɔ men nyi nfono genen nta mɔ gi lii mɔ. (Adega mɔ me saa nkyu mɔ mɔ bere me nyi yee nkyu ne Yesu gi yee gi bingiri nta.) Ɔbelense mɔ gi tere okyiifo mɔ mɔ-kuli mɔ,

¹⁰ ne Ɔ tɔge sa mɔ yee, “Ɔkamaase obono Ɔ kya kpɔii okyii fafaanan mɔ kya daa gikyu nta dense ye pei. Nengyene me ti nun ne i fo mɔmɔ mɔ, ide kon mɔ de Ɔ' san loo nta nbono giŋ boran mɔ dɔ. Fo-o fo mɔ, fo kyu nta dense mɔ daa yela baa fo genen abere ade?”

¹¹ Yesu gi wɔra genen ilaa leenyiilese ide Keena osowole obono Ɔ bo Galeli gesinkpan so mɔ. I gye ilaa ibono Ɔ da giwɔra ne i lee mɔ-nyisigyɔ obono Ɔ bo mɔ gewi nyiile, ne mɔ-akasebo mɔ me sɔɔ mɔ gyi yee Wurubuaare olon bo mɔ dɔ.

¹² Ɔkyiifo mɔ gikpii mɔ i kyon mɔ, imɔ gemara mɔ, Yesu mɔ-re mɔ-nyi, de mɔ-tedɛana de mɔ-akasebo mɔ me kyon kpe Kapɛɛniyon osowole so. Ne me kyena nno nke kalese nko.

Yesu Gi Gya Asa Lii Wurubuaare Ɔson Obu Gikpaara Mɔ So

¹³ Gyuda awura mɔ geke bele gebono me kya tere yee Lewu gi Serege Aye So mɔ ge kya fo mɔ, Yesu gi kpe Gyerusalem.

¹⁴ Ɔ loo Wurubuaare Ɔson obu gikpaara mɔ so mɔ, o wu asa me kya fe inaadɛ de isandɛ de abonbuɛ. O wu asa abono me kya boori aterenbi nno me de mɔmɔ-gesun dɔ.

¹⁵ Yesu gi wu genen asa mɔ, o fili ɔfe wɔra giwulibi ne o kyu gya asa mɔ pewu de isandɛ mɔ de inaadɛ mɔ lii Wurubuaare Ɔson obu gikpaara

mɔ so. Abono me kya boori aterenbi mɔ ɔ kyεεge mɔmɔ-aterenbi abi mɔ fue ne ɔ da mɔmɔ-iteebulu mɔ too-too.

¹⁶ Ne ɔ tɔge sa asa abono me kya fe abonbue mɔ yeε, “Fe' puru feye-abonbue lii gere. Feη' sa fe kyu me-se, Wurubuaare geten dɔ kyu bingiri gigya ogyiten.”

¹⁷ Ibono Yesu gi gya asa mɔ genen mɔ, mɔ-akasebo mɔ me nyingi ilaa ibono me wolaa ηmarase yela Wurubuaare agyebi mɔ dɔ mɔ. Me ηmarase yela nno yeε,

Genɔɔbono me-gewɔnsa ge gyan fo-ɔson obu mɔ
so mɔ,
i gyi me-gimu.

¹⁸ Genen ilaa ibono Yesu gi kyu wɔra asa Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so mɔ, i yege Gyuda awura abelense mɔ me taase mɔ yeε, “Mene ne fo laa taale wɔra de i' lee nyiile aye yeε Wurubuaare ne n sa fo ɔkpa yeε fo' wɔra genen ilaa ide?”

¹⁹ Gyuda awura abelense mɔ me taase Yesu genen mɔ, ɔ lee genɔ yeε, “Nengyene fe boori Wurubuaare ɔson obu baare bun mɔ, nan kyu nke nsa kii yii mɔ.”

²⁰ Yesu gi tɔge genen mɔ, Gyuda awura abelense mɔ me taase mɔ yeε, “Wurubuaare ɔson obu ɔbono a kyu nsi ikue-inyɔ nsi nsee kyu yii mɔ, ne fo yeε fo laa kyu nke nsa kyu yii mɔ faa?”

²¹ Yesu gi tɔge genen mɔ, mɔ-nyoro ne ɔ dare genen. Inj gye Wurubuaare ɔson obu mɔ gbaa-gbaa.

²² Imɔso, ibono asa me mɔɔ Yesu ne o kii kyingi lii ibuni dɔ mɔ, mɔ-akasebo mɔ me nyingi yee ɔ wolaa tɔge genen ilaa ide kyu lii mɔ-nyoro so baa kyon, ne me sɔɔ Wurubuaare agyebi mɔ de mɔ Yesu ilaa tɔgeɛ mɔ gyi.

Yesu Nyi ɔkamaase Dɔ Son Lii

²³ Gyuda awura me kya gyi mɔmɔ Lewu Gi Serege Aye So geke bele mɔ, Yesu san ɔ bo Gyerusalem. ɔ wɔra ilaa ibono i lee nyiile yee Wurubuaare ɔlon bo mɔ dɔ, ne asa sakyɔ me sɔɔ mɔ gyi.

²⁴ Imɔ-re imɔ genen gbaa mɔ, Yesu men kyu mɔmɔ-gisɔɔgyi mɔ kyu wɔra ilaa dɔ.

²⁵ I kya nyiile yee o nyi ɔkamaase dɔ son lii. ɔɲ te de ɔko ne ɔ' baa buu ɔko nyoro so ilaa sa mɔ. Mɔ gbaa-gbaa gi ti wolaa o nyi ilaa ibono i bo nyamese gisen dɔ mɔ.

3

Yesu Gi Nyiile Nikodemusi Ilaa

¹ Me kya tere ɔnyen ɔko yee Nikodemusi. ɔ gye Farasii gikpen mɔ dɔ de Gyuda awura isowole so abelense mɔ dɔ ɔko.

² Genye geko mɔ, genen Nikodemusi baare gi ba Yesu ase baa tɔge mɔ yee, “ɔbelense, a wu yee fo gye onyiilebo ɔbono Wurubuaare ne n sun fo mɔ. I lii fee ɔko men bo no ɔ laa taale wɔra ilaa leenyiilese gbaa'gbaa ibono ɔnan fo kya wɔra faa, genen mɔ, Wurubuaare ɔlon bo mɔ dɔ.”

³ ɔ tɔge genen mɔ, Yesu gi lee geno yee, “Gesintin ne n' kya tɔge fo faa, in kii lɔrɔ koroge

nyamese mo, o man nye Wurubuaare gewuragi do akyenabi mo.”

⁴ Nfono ne Nikodemusi gi taase Yesu yee, “Nne so ne i laa sa de me' kii lɔɔ koroge nyamese abere abono o ti see mo? O man taale kii kpaa loo mo-nyi ɔɔ do de mo-nyi o' kii lɔɔ koroge mo ginyɔse.”

⁵ Yesu gi lee genɔ yee, “Fon ti nu me gee. Gesintin ne n' kya toge fo faa, nengyene me men kyu nkyu de Wurubuaare Oduduu mo kii kyu lɔɔ koroge nyamese mo, o man nye Wurubuaare gewuragi do akyenabi mo.

⁶ Ilaa ibono nyamese gi koroge mo, nyamese oyuduu ne i gye. Ilaa ibono Wurubuaare Oduduu mo gi koroge mo bere, oduduu ne i gye.

⁷ Imɔso nengyene ne toge sa fo yee i kaabore i' kii lɔɔ koroge fo mo, gen sa fo' yee de i' de fo-genɔ.

⁸ “Afu a kya da kpe de nfono so a kya laare mo daa. Nengyene a kya da genen mo, fo nyamese fo laa nu amɔ-ɔlanba daa de fo-aso: fo man wu amɔ de fo-ansi. Fo men nyi nfono so a kya lii de mo, ne fo men nyi nfono so a kya kpe de mo. Genen kee ne i de sa nyamese obono i kya kyu Wurubuaare Oduduu lɔɔ koroge mo mo.”

⁹ Yesu gi toge genen mo, Nikodemusi gi taase mo yee, “Nne so nne so ne i laa taale ba genen?”

¹⁰ Nfono ne Yesu gi lee genɔ yee, “Fo obono fo gye Wurubuaare nbara onyillebo sa Isirale awura mo ne men kya nu genen ilaa ide gee faa?”

¹¹ N kya toge fo gesintin, ilaa ibono a nyi mo, imɔ so ilaa ne a kya toge, ne ilaa ibono a wu de

ansi mɔ ne a kya buu sa asa. Feye mɔ, fɛŋ kya laare fɛ' sɔɔ imɔ gyi.

¹² Gɛsinkpan so ilaa ne nɛ tɔgɛ sa feye ne fɛ mɛŋ kya sɔɔ gyi faa, nengyene nɛ tɔgɛ Wurubuaare dɔ ilaa sa feye mɔ, nne ne fɛ laa wɔra de fɛ' sɔɔ imɔ gyi?

¹³ Nyamese ɔko mɛŋ bo no ɔ ti dii kpe Wurubuaare ase, genen mɔ, me, anyamese pɛwu mɔmɔ-daa ɔbono nɛ kpelegɛ lii Wurubuaare dɔ ba mɔ wɔle.

¹⁴ “Dedaa mɔ Oloobu Mosisi gi puru giwɔɔ de oyii diire soso gipen mɔ dɔ, ne asa mɛ nyɛ nkpa. Genen kee ne i gye ilaa ibono i laa ba yɛɛ asa mɛ laa puru me, anyamese pɛwu mɔmɔ-daa mɔ diire soso,

¹⁵ de nyamese kamaase ɔbono o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ ɔ' nyɛ kyena Wurubuaare ase gɛkpaa-gɛkpaa.

¹⁶ “Ibono Wurubuaare kya laare aye anyamese ilaa gikyɔ so mɔ, o kyu mɔ-bi kolon sa aye yɛɛ ɔbono o kyu mɔ-nyoro too mɔ-bi mɔ so mɔ ɔ' nyɛ kyena mɔ ase gɛkpaa-gɛkpaa. ɔ mɛŋ sa ɔ' fue mɔ-lewu gɛmara.

¹⁷ Wurubuaare mɛŋ sun mɔ-bi mɔ ba gɛsinkpan so yɛɛ ɔ' baa bun asa gipueɛ. O sun mɔ daa yɛɛ ɔ' baa mɔlegɛ mɔmɔ de mɔmɔ-rɛ mɔ nsana i' lɔrɔ kyu naa de mɔ-bi mɔ so.

¹⁸ “Fo nyamese ɔbono fo kyu fo-nyoro too mɔ so mɔ, Wurubuaare maŋ bun fo gipueɛ. Fo ɔbono fo mɛŋ kyu fo-nyoro too mɔ so mɔ bere, Wurubuaare gi ti wolaa bun fo gipueɛ. I kya nyiile yɛɛ foŋ kyu fo-nyoro too Wurubuaare mɔ-bi kolon mɔ so.

19 Ilaa ibono so Wurubuaare laa kyu bun anyamese gipuee mo ne n gye yee obono o gye fatela mo gi lii Wurubuaare do ba anyamese do mo, me laare gibiri mo ilaa daa taa fatela mo yee. I lii fee momo-ilaa worase in boran.

20 Imo gese ne n gye yee nyamese kamaase obono o kya wora ilaa nyenyen mo kya kyo fatela, oh kya tu sindi mo. In gye genen mo, mo-ilaa nyenyen ibono o kya wora mo i laa naa lii gewi.

21 Nyamese obono o kya gyi gesintin mo bere, kya kyu mo-nyoro ba fatela ase de asa me' wu mo-ilaa worase de momo-ansi yee ilaa ibono o wora mo, o wora imo naa daa de Wurubuaare so."

Gyon Gi Lee Isa Obono Onan Yesu Gye Mo Toge

22 Imo gemara mo, Yesu mo-re mo-akasebo mo me kyon kpe Gyudiya gesinkpan so ne me kyena nno nke kalese nko, ne o gyere asa Wurubuaare sagyere.

23 Genen owi obono do mo, Gyon kee kya gyere asa Wurubuaare sagyere Ayinon osowole obono o sindi Salim mo so. I kya nyiile yee nkyu gi nyaakyo nno. Asa me kya kpe Gyon ase nno ne o kya gyere momo Wurubuaare sagyere.

24 (Genen owi obono mo, me men ti taa keda Gyon tii de obu.)

25 Gyon-lee akasebo mo de Gyuda awura mo do oko me nye biide kyu lii genobono momo Gyuda awura me kya wora de in sa i' kyolese momo-Wurubuaare onon mo.

26 Me biide ta mo, me naa kpe Gyon ase ne me kpa taase mo yee, "Obelense, onyen obono

o baa tu aye Gyoodan obon gibenbe ne fo lee mo nyiile aye mo gi ba o bo faanaa o kya gyere asa Wurubuaare sagyere. Kere asa mo pewu me san ma-a kpe daa mo ase.”

²⁷ Gyon gi lee gen o sa o mo yee, “Ilaa ibono Wurubuaare gi kyu sa oko lii Wurubuaare do mo wole guan-n ne nan taale wora mo-lee.

²⁸ Feye gbaa-gbaa fe nu lii me-gen o do yee i men gyee me ne n gyee obono Wurubuaare gi sun de n' baa moglege anyamese mo. Me bere, n gyee daa obono Wurubuaare gi sun yee n' baa loro okpa sa mo.

²⁹ “Okyiiifo mo-kuli ne n bo mo-ka. P ei de onyen o' nye okyii mo, o kya nye okpowura. Me dena ne onyen mo kya toge gedena mo so ilaa mo, i kya wora okpowura mo okon gikyo kyode. Imoso me n' de daa fee okpowura. Yesu ne n bo mo-ade. Ne nye wu yee asa me san me kya kpe daa mo ase faa mo, ide kon ne i wora me okon kpaa loge ne.

³⁰ Imoso mo-lee nyisigy i o' kpe o kya nan o kya too de me-lee mo, o' koo ge.”

³¹ “Nyamese obono o lii Wurubuaare ase ba mo gi don nyamese kamaase. Obono o lii gesinkpan so mo o gyee daa gesinkpan so isa. Ne ilaa ibono o kya tonge mo, o kya tonge naa daa de gesinkpan so ilaa. Obono o lii Wurubuaare do mo gi don nyamese kamaase.

³² Ilaa ibono o wu de mo-ansi mo de ibono o nu de mo-aso mo ne o kya toge. Oko-re oko men kii o laare o' nu mo ase.

³³ Nyamese obono o kya nu mo ase mo bere, kaase mo gi kyule ne o nyise gibaa yee Wu-

rubuaare gye gesintin wura.

³⁴ I kya nyiile yee obono Wurubuaare gi sun lii Wurubuaare do mo, Wurubuaare agyebi ne n kya lii mo-geno do. Wurubuaare gi yee mo-Oduduu mo pewu gi' suu de mo. Oh sa mo-Oduduu mo san.

³⁵ Wurubuaare kya laare mo-bi mo ilaa ne o kyu ilaa kamaase wora mo-abaa do.

³⁶ Nyamese kamaase obono o kyu mo-nyoro kyu too Wurubuaare mo-bi mo so mo laa nye okyenaten Wurubuaare ase gekpaa-gekpaa. Ne obono mo o men kya nu Wurubuaare mo-bi mo gede mo, man nye Wurubuaare ase gekyena onan kpa-a. Wurubuaare ginyadon ne nan sii de mo.”

4

Samariyakyii Gi Soɔ Yesu Gyi

¹ Farasii awura mo me nu yee Yesu kya nye asa don Gyon. Me nu yee asa sakyɔ me buu Yesu ne o kya gyere omo Wurubuaare sagyere.

² (Gesintin bere mo, Yesu gbaa-gbaa men gyere asa Wurubuaare sagyere. Mo-akasebo mo ne n gyere momo.)

³ Wura Yesu gi nu ilaa ibono Farasii awura mo me kya tɔge kyu lii mo so genen mo, o koso lii Gyudiya gesinkpan mo so kyon kpe Galeli.

⁴ O laa kpe Galeli mo, i kaabore o' naa daa de Samariya gesinkpan so.

⁵ Imoso o kya kpe mo, o kpaa fo Samariya awura osowole oko so, me kya tere mo yee Sayikaa. Sayikaa osowole baare sindi gesinkpan

gebono aye Gyuda awura naana Gyeekɔpo gi kyu sa mɔ-bi Gyosefo mɔ.

⁶ Gyeekɔpo lɔkɔ bo genen gesinkpan gebono so. Yesu gi kpaa fo nno mɔ, i tagere mɔ, ne ɔ kpaa kyena lɔkɔ mɔ ase. Genen owi ɔbono mɔ, i gye owi kenken gere-gere fɛɛ iwi gudu inyo.

⁷ Yesu tɛ lɔkɔ mɔ ase ɔ kya kyoola mɔ, Samariyakyii ɔko gi ba de ɔ' baa saa nkyu. Nfono ne Yesu gi kole ɔkyii mɔ yɛɛ, "Sa me nkyu de n' nun."

⁸ (ɔkyii mɔ gi ba ne Yesu gi kole mɔ nkyu mɔ genen mɔ, Yesu akasebo mɔ me kyon nten dɔ me' kpaa sɔɔ agyudɔ.)

⁹ Yesu gi kole Samariyakyii mɔ nkyu mɔ genen mɔ, ɔkyii mɔ gi taase mɔ yɛɛ, "Nne so ne fo Gyudanyen fo kya kole me, Samariyakyii nkyu de fo' nun?" (ɔkyii mɔ men taase Yesu genen giyan. Gyuda awura mɔmɔ-re Samariya awura me men kya yii abara ilaa.)

¹⁰ ɔkyii mɔ gi taase mɔ genen mɔ, Yesu gi lɛɛ genɔ yɛɛ, "Nengyene fɛɛ fo nyi gidense gibono Wurubuaare kya laare ɔ' wɔra sa fo de nyamese ɔbono ɔnan n gye ne ne kole fo yɛɛ fo' sa me nkyu de n' nun faa mɔ, nkana fo gbaa ne nan kole me nkyu. Genen nkyu nbono mɔ gi laa kpe gi kya kyon gi kya sa fo Wurubuaare ase gekyena ɔnan."

¹¹ Nfono mɔ, ɔkyii mɔ gi taase Yesu yɛɛ, "ɔbelense, fo men de ilaa ibono fo laa kyu saa nkyu mɔ. Lɔkɔ baare bo kin. Fone dɔ ne fo laa nye genen nkyu nbono gi laa kpe gi kya kyon mɔ sa isa?"

12 Fo ne n don aye-naana Gyeekopo obono o kyu loko mo sa aye mo abee? Gyeekopo gbaa-gbaa de mo-biana de mo-nbue kee me nun loko baare nkyu.”

13 Yesu gi lee genɔ yee, “Okamaase obono o nun loko baare nkyu mo, bolefɔ laa kii moɔ mo.

14 Obono, mo, o laa nun me-lee nkyu nbono nan sa mo mo bere, bolefɔ man baa moɔ mo geakaako kpa-a. I laa sa mo Wurubuaare ase geyena onan fee obon obono mo-gemu gen kya nnaa mo.”

15 Nfono mo, okyii mo gi kole Yesu yee, “Obelense, sa me genen nkyu nbono fo dare faa de bolefɔ o men baa moɔ me, de men baa ba gere baa saa nkyu.”

16 Yesu gi kii toge sa mo yee, “Naa kpe gewi de fo' kpa terɛ fo-kuli de fe' ba.”

17 Nfono mo okyii mo gi lee genɔ yee, “Men bo onyen.” Ne Yesu gi toge sa mo yee, “Fo bo gesintin fee ibono fo toge yee fon bo onyen faa.

18 Fo ti dena anyen anun ne obono fo-re mo fe bo no nperɛ faa kee men gye fo-kuli. Genen so mo fo toge yee fon bo onyen faa mo, fo toge gesintin.”

19 Yesu gi toge genen mo, okyii mo gi toge sa mo yee, “Obelense, n kya wu fo faa, fo gye daa Wurubuaare ikalan otogɛbo.

20 Aye-naanaana Samariya awura me baa son Wurubuaare daa gibii gide so. Ne feye Gyuda awura, mo, fe kya toge yee Gyerusalem osowole so ne i kaabore asa me' kpa son Wurubuaare.”

21 Yesu gi toge sa mo yee, “Okyii, gesintin

ne n kya tɔge fo faa, owi mɔ kya fo ibono Wurubuaare gison gin baa tiri yee gibii gide so abee Gyerusalem osowole mɔ so ne me laa son Wurubuaare.

²² Feye Samariya awura fe kya wu daa onon fe kya son gyan. Fe men nyi ilaa ibono fe kya son mɔ. Aye Gyuda awura bere, a nyi onono a kya son mɔ. Genonono asa me laa nye Wurubuaare amolege de momo-re mɔ me' kyena mɔ i laa lii daa aye Gyuda awura ase.

²³ "Owi oko kya ba, owi mɔ gi ti fo gbaa ibono aye-se Wurubuaare asonbo me laa kyu gesintin son mɔ oduduu do. Genen asonbo abono onan ne n gye asonbo gbaa-gbaa abono aye-se Wurubuaare kya laare mɔ.

²⁴ Wurubuaare gye daa Oduduu. Abono me laa son mɔ mɔ, i kaabore me' kyu gesintin son mɔ oduduu do."

²⁵ Nfono mɔ, okyii mɔ yee, "N nyi ibono Masaya mɔ kya ba, mɔ ne n gye onono Wurubuaare laa sun de o' baa molege anyamese mɔ. Nengyene o ba mɔ, o laa lee ilaa kamaase gese sa aye."

²⁶ Yesu gi buusa mɔ yee, "Me onono n kya tonge de fo faa, me ne n gye Masaya onono fowansa ge gyan mɔ so mɔ."

Akasebo Mɔ Me Kii Ba Yesu Ase

²⁷ Yesu mo-re Samariyakyii mɔ me yele me kya tonge genen mɔ, Yesu akasebo mɔ me baa tu momo. Me baa wu momo genen mɔ, i de onono-geno yee Yesu mo-re okyii mɔ me kya tonge. Momo do oko-re oko men kii taale taase mɔ yee,

“Mene ne fo kya laare lii okyii mo ase?” abee
 “Mene n wora ne fo kya tonge de okyii mo?”

28 Nfono mo okyii mo gi taa mo-nkyu gelobi mo
 yee ne o sele kpe osowole mo do kpaa toge sa
 asa yee,

29 “Fe' baa kpe fe' kpaa kere onyen oko! O
 buu ilaa kamaase ibono ne wora me-gekyena
 do mo pewu sa me. ABe-e mo ne n gye obono
 Wurubuaare gi sun de o' baa molege anyamese
 mo fee?”

30 Okyii mo gi kpaa buu sa asa genen mo, me
 koso lii osowole mo so me kya kpe Yesu ase.

31 Okyii mo gi kyon nten do o' kpaa tere asa mo,
 Yesu akasebo mo me kyu agyudo mo me kpaa soo
 mo sa mo, ne me toge sa mo yee, “Obelense, wora
 aniya, soo agyudo mo gyi.”

32 Yesu gi toge sa momo yee, “N bo agyudo
 abono n kya gyi ne fe men nyi amo so sei.”

33 Mo-akasebo mo me san me kya taase abara
 yee, “Abee oko gi ti kyu agyudo bara mo daa?”

34 Nfono mo, Yesu gi toge sa momo yee, “Me-
 ilaa gyise ne n gye yee n' wora obono o sun me
 ba gesinkpan so mo gelaare de n' wora mo-gesun
 mo kpaa loge.

35 Feye fe laa toge yee, ‘I san daa ibose inan de
 omologo akebibere a' fo.’ Mi-i me mo, n kya toge
 mi-i sa feye yee fe' laa ansi de fe' kere asa abono
 i tiri yee me' nu Wurubuaare agyebi mo. Me de
 fee omologo ne n peere de gikebi.

36 Abono me kya kpaa asa de me' nye Wu-
 rubuaare ase gekyena mo me de fee adobo
 abono me kya koola agyudo kyu kpaa gyan'
 agbaran so mo. Genen Wurubuaare gesun

aworabo abono me ti loo gesun mo do me kya wora. Me ti me kya nye momo-nteela ne. I kya ba genen de aduubo mo de akoolabo mo me' nye gyi okon kolon dabole.

³⁷ Ilaa ibono adedaabo me toge mo i gye gesintin yee, 'Okoko kya duu de oko, mo, o' kebi de o' koola.'

³⁸ Imo gese ne n gye yee ne sun feye ne i wora fee fe kpa koola agyudo abono i men gye feye ne n nyaade gisisiri duu amo. Asa ako kpei ne n nyaade momo-gisisiri kyu duu amo, ne feye mo, fe baa kyu genen gesun mo fe kya wora faa."

Samariya Awura Sakyɔ Me Soɔ Yesu Gyi

³⁹ Genen Samariya awura osowole mo so asa sakyɔ me soɔ Yesu gyi kyu lii ilaa ibono okyii mo gi buu sa momo mo so. Okyii mo gi buu sa momo yee, "O toge me-nyoro so ilaa kamaase ibono ne wora mo sa me."

⁴⁰ Asa mo me lii osowole mo so ba Yesu ase genen mo, me kole mo yee o' kyena momo ase. Imoso o kyena nno nke nnyo.

⁴¹ Kyu lii Yesu ilaa nyiilese so mo, asa sakyɔ me' kii soɔ mo gyi too.

⁴² Asa mo me toge sa okyii mo yee, "I men baa i gye mo-ilaa ibono fo toge aye mo so ne a kya soɔ mo gyi. Aye gbaa-gbaa a nu de aye-aso, ne a nyi yee i men bo sei, onyen baare gye obono o laa molege anyamese mo."

Yesu Gi Kye Galelilyen Oko Mo-Bi

⁴³ Yesu gi kyena Samariya awura ase nke nnyo mo, o koso lii nno, ne o kyon kpe Galeli gesinkpan so.

44 Yesu gbaa-gbaa gi wolaa tɔge sa mɔ-akasebo mɔ yee Wurubuaare ikalan ɔtogebo oko men bo no ɔ kya gyi ginsi mɔ-gewi.

45 Yesu gi loo Galeli gesinkpan so genen mɔ, Galeli awura mɔ me sɔɔ mɔ abaa anyɔ. I kya nyiile yee mɔmɔ kee me kpe kpaa gyi mɔmɔ-geke bele mɔ Gyerusalem ɔsowole so mɔ, me wu ilaa ibono Yesu gi wɔra mɔ.

46 Yesu naa de Galeli gesinkpan so mɔ, o kii kpe Keena ɔsowole so. Nno ne ɔ yegɛ nkyu gi bingiri nta mɔ. Ɔ bo nno genen mɔ, ɔbelense oko bo Kapɛniyon ɔsowole so, mɔ-bi nyense kya lɔ.

47 Ɔbelense mɔ gi nu yee Yesu gi lii Gyudiya gesinkpan so ba Galeli gesinkpan so mɔ, ɔ kpaa kole Yesu yee ɔ' baa kye mɔ-bi mɔ sa mɔ. Ɔ kya laare de ɔ' wu.

48 Ɔ kole mɔ genen mɔ, Yesu gi tɔge mɔ yee, “Imɔso feye oko-re oko man sɔɔ gyi yee Wurubuaare ne n sun me, genen mɔ, fe wu amunale ilaa de ilaa ibono i kya de genɔ mɔ de feye-ansi?”

49 Ɔbelense mɔ gi kole Yesu yee, “Ɔbelense, yegɛ de a' kpe gebii mɔ ase pei de ge' lɔ lee ɔɛ.”

50 Nfono mɔ Yesu gi tɔge sa ɔbelense mɔ yee, “Kii kpe gewi. Ne yegɛ fo-bi mɔ gi nye nkpa.” Ɔbelense mɔ gi sɔɔ Yesu ilaa tɔgeɛ mɔ gyi. Imɔso o kii kyon gewi.

51 Ɔ kya kpe gewi mɔ, mɔ-re mɔ-adega mɔ ako me gyan ɔkpa dɔ ne me tɔge sa mɔ yee mɔ-bi mɔ gi nye alanfiya.

52 Ɔbelense mɔ gi nu genen mɔ, ɔ taase mɔ-adega mɔ, “Owi ɔmɔ dɔ ne gilɔ mɔ gi ta?” Ne

mε buu sa mɔ yεε, “Deeri owi gi kpεεle mɔ ne ɔkyagyii mɔ gi taa gεmɔ yεgε.”

⁵³ Nfono mɔ, ɔ bii yεε genen owi ɔbono gbaa-gbaa ne Yesu gi tɔgε sa mɔ yεε, “Kii; nε yεgε fo-bi mɔ gi nyε nkpa” mɔ. Imɔso mɔ-rε mɔ-gεten dɔ asa pεwu mε sɔɔ Yesu gyi.

⁵⁴ Yesu gi lii Gyudiya gεsinkpan so ba Galeli mɔ, genen ilaa idε ne n gyε ilaa lεenyiilese nyɔsε ibono ɔ wɔra ne i lεε nyiile asa yεε Wurubuaare ne n sun mɔ.

5

Yesu Gi Kye ɔlɔbo Besayida Gibun Mɔ Ase

¹ Imɔ idε gemara mɔ, mɔmɔ Gyuda awura gεke bele gεko gε baa gyan'. Ne Yesu gi kpe Gyεrusalem mɔmɔ ɔsowolε gεmu mɔ so.

² Gibun giko gi bo Gyεrusalem ɔsowolε mɔ so. De Gyuda awura gεdε dɔ mɔ, mε kya terε gibun gibono yεε Betesata. Gibun mɔ gi sindi ɔsowolε mɔ gεkpen gεbunono gεbono mε kya terε gεmɔ yεε Isandε Gεbunono mɔ. Mε yii ipanpan inun kyaabɔɔ gibun mɔ.

³ Mε kya kyu alɔbo sakyɔ abono mε mεn kya taale wɔra sei, fεε agyaatanbo, ɔtegεsεana, de abono mɔmɔ-nyoro abaafon a wu' mɔ kyu kpaa yela genen ipanpan mɔ dɔ [de mε' gyoo owi ɔbono nkyu mɔ gi laa luburu mɔ.

⁴ I kya nyiile yεε Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ kya kyena kpelegε lii Wurubuaare dɔ baa luburu nkyu mɔ. Owi ɔbono nkyu mɔ gi kya luburu genen mɔ, ɔlɔbo ɔbono ɔ daa ginyε loo nkyu mɔ dɔ mɔ, mɔ-gilɔ mɔ gi kya ta].

⁵ Ɔnyen ɔko bo genen alɔbo ade dɔ ɔ kya lɔ faa, imɔ nsi oko de saalaa nsi gukue ne.

⁶ Yesu gi wu genen ɔnyen baare ne ɔ bii yee ɔ de nno keela gikyɔ mɔ, ɔ taase mɔ yee, “Fo kya laare fo-gilɔ mɔ gi' ta sa fo?”

⁷ Ɔlɔbo mɔ gi lɛɛ genɔ yee, “Ɔbelense, men bo ɔko de ɔ' kpaa me de n' nye loo nkyu mɔ dɔ. Owi ɔbono nkyu mɔ gi kya luburu ne n' kya laare de n' loo nmɔ dɔ mɔ, ɔko kya wolaa da me.”

⁸ Nfono ne Yesu gi tɔge mɔ yee, “Koso yele, puru fo-gifengen de fo' naa.”

⁹ Ayaa abono so mɔ, ɔnyen mɔ gilɔ mɔ gi ta. Ɔ koso puru mɔ-gifengen ne ɔ naa.

Genen geke gebono Yesu gi kyu kye genen ɔlɔbo baare mɔ, ge gye geke kyoolase.

¹⁰ Imɔso Gyuda awura abelense mɔ me wu ɔnyen ɔbono Yesu gi kye mɔ so mɔ-gifengen mɔ, me tɔge sa mɔ yee, “Nde i gye geke kyoolase. I men de ɔkpa yee fo' sola gifengen.”

¹¹ Gyuda awura abelense mɔ me tɔge sa mɔ genen mɔ, ɔ lɛɛ genɔ yee, “Ɔbono ɔ kye me mɔ ne n tɔge sa me yee n' koso, puru me-gifengen de n' naa.”

¹² Nfono mɔ, Gyuda awura abelense mɔ me taase ɔnyen mɔ yee, “Ane ne n gye ɔnyen ɔbono ɔ tɔge sa fo yee ‘koso puru fo-gifengen de fo' naa’ mɔ?”

¹³ Ɔnyen mɔ man bii Yesu. I lii fee asa me nyaakyɔ nno, ne Yesu gi naa loo mɔmɔ dɔ kyon.

¹⁴ Imɔ gemara mɔ Yesu gi kpe kpaa wu ɔnyen mɔ Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so, ne Yesu gi tɔge mɔ yee, “Fo wu genɔɔbono fo kii nye alanfiya mɔ? Taa ilaa nyenyen giwɔra yegɛ de

ilaa iko i meŋ sa i' kii baa wɔra fo de i' don gilo gibono fo lo faa.”

¹⁵ ɔnyen mɔ gi kyon kpe Gyuda awura abelense mɔ ase ne ɔ kpaɔ tɔge sa mɔmɔ yee Yesu ne n gye obono ɔ kye mɔ mɔ.

¹⁶ Imɔ ide so mɔ Gyuda awura abelense mɔ me yii gese me kya ka Yesu ansi. I kya nyiile yee geke kyoolase ne Yesu gi kyu kye ɔnyen mɔ.

¹⁷ Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Owi kamaase do mɔ me-se Wurubuaare kya wɔra gesun. Imɔso me kee n kpe mi-i wɔra gesun.”

¹⁸ Yesu gi tɔge sa mɔmɔ genen mɔ, i yege Gyuda awura abelense mɔ me kii lɔɔ keda nyoro me kya laare mɔ-imɔten. Mɔmɔ ase mɔ Yesu gi tɔɔ mɔmɔ-geke kyoolase nbara mɔ ne me kii tɔge yee iŋ gye ibono wole gbaa. ɔ tɔge kee yee Wurubuaare ne n gye mɔ-se. Me kyu imɔ yee Yesu kya nyiile yee mɔ-re Wurubuaare me gye kyee-kyee. ɔko meŋ don mɔ-nanbo.

Wurubuaare Gi Kyu Asa Nbele Gigy Sa Yesu

¹⁹ Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Gesintin ne n' kya tɔge feye faa, me, Wurubuaare mɔ-bi mɔ, maŋ wɔra ilaa iko me-gibaa so. N kya wɔra daa ilaa ibono n kya wu me-se Wurubuaare kya wɔra mɔ. Ilaa kamaase ibono ɔ kya wɔra mɔ, imɔ kee ne me, mɔ-bi mɔ kya wɔra.

²⁰ I kya nyiile yee Wurubuaare kya laare me, mɔ-bi mɔ, ilaa. Imɔso ɔ kya kyu ilaa ibono mɔ gbaa-gbaa kya wɔra mɔ pewu kyu nyiile me. ɔ laa baa kyu ilaa bele-bele ibono i don ide mɔ gbaa kyu nyiile me de i' de feye-genɔ.

21 Fεε genooḃono Wurubuaare laa baa kyingi asa abono me wu' mo de o' sa momo nkpa mo, genen kee ne me, Wurubuaare mo-bi mo n' kya kyu Wurubuaare ase gekyena onan sa asa abono n kya laare n' sa momo mo.

22 “Wurubuaare men kya gyi asa nbele. O kyu asa nbele gigyi kyu sa daa me, mo-bi mo

23 de okamaase o' kyu buubuu kyu sa me, fεε genooḃono me kya kyu buubuu sa Wurubuaare mo. Fo nyamese kamaase obono fo men kya buu me, Wurubuaare mo-bi mo, genen kee ne fo men kya buu Wurubuaare obono o sun me mo kee ne.

24 “Gesintin ne n kya toge mi-i sa feye faa, fo obono fo nu me-gede ne fo kyu fo-nyoro too obono o sun me mo so mo, fo genen kaase obono fo ti fo bo Wurubuaare ase gekyena. Man bun fo kaase obono gipuee. Fo lii Wurubuaare gisobiide mo do baa nye Wurubuaare ase gekyena.

25 N kya toge feye gesintin, owi mo kya ba, owi mo gi ti fo gbaa. Asa abono me wora fεε me wu' me naa mo, me laa nu me, Wurubuaare mo-bi mo gigyebi', ne momo abono me nu me-gede mo me laa nye Wurubuaare ase gekyena onan kon.

26 I kya nyiile yee genooḃono Wurubuaare ne n de nkpa de mo-gibaa mo, genen ne Wurubuaare gi yee me, mo-bi mo kee n' de nkpa de me-gibaa ne.

27 Wurubuaare gi sa me, mo-bi mo okpa yee n' gyi asa nbele, i kya nyiile yee me ne n gye anyamese pewu momo-daa mo.

28 Fe men sa fe' yee de ilaa ide i' de feye-geno. I kya nyiile yee owi mo kya ba, asa abono me de nkyan do mo pewu me laa nu me-gigyebi' kon.

29 Abono me wɔra idense mɔ me laa kyingi lii ibuni dɔ ba de me' kyena Wurubuaare ase, ne abono, mɔ, me wɔra inyenyen mɔ, me laa kyingi lii ibuni dɔ ba de n' bun mɔmɔ gipuee.

Ilaa Ibonoana I Kya Yegɛ Asa Me' Wu Yesu Gidebi Mɔ Bii

30 “Maɲ taale wɔra sei me-gibaa so. Genɔɔbono n kya nu mɔ, genen ne n' kya kyu kerɛ asa ilaa dɔ wu mɔmɔ-gidebi ne. Genɔɔbono n kya kyu wu asa ilaa mɔ, i gye gesintin ɔkpa so. I kya nyiile yee meɲ kya laare me-lee gelaare. ɔbono o sun me mɔ gelaare ne n' kya laare.

31 Nengyene ne tɔge yee me gbaa-gbaa n' buu sa asa isa ɔbono ɔnan n gye mɔ, i maɲ sa de asa me' bii yee i gye gesintin.

32 ɔko bo soso ɔ kya lee me-gidebi nyiile, ne n' nyi yee ilaa ibono ɔ kya lee nyiile mɔ i gye gesintin.

33 “Fɛ sun kpa taase Gyon kyu lii me so, ne ɔ lee gesintin gebono o nyi mɔ tɔge sa feye.

34 In gye yee n kya sɔɔ ilaa ibono anyamese me kya tɔge kyu lii me so mɔ kyule bere. Ne taa tɔge Gyon ilaa ide daa de fe' nye Wurubuaare ɔ' mɔlege feye.

35 Gyon gi wɔra fee fatela ɔbono ɔ kyange ne i kya wu mɔ. Fe kyule kyena de mɔ-fatela mɔ ŋmaraa daa ne fe gyi ɔkon.

36 “N bo ilaa ibono i kya lee me-gidebi nyiile ne i don Gyon-lee mɔ gbaa. I kya nyiile yee nsun nbono me-se Wurubuaare gi kyu wɔra me-abaa dɔ de n' wɔra loge mɔ, nmɔ dɔ ne n' kpe n de

faa. Genen nsun mo ne n kya lee me nyiile asa yee me-se Wurubuaare ne n sun me.

³⁷ “Me-se obono o sun me mo gbaa-gbaa kee gi lee isa obono onan n' gye mo nyiile. Feη ti taa nu mo-gigyebi', ne feη ti taa wu mo de feye-ansi kerε.

³⁸ Ne mo-agyebi mo kee aη bo feye-asen do. I kya nyiile yee fe meη kya kyu feye-nyoro too me obono Wurubuaare gi sun me mo so.

³⁹ “Fe kya peere ansi kase Wurubuaare agyebi mo. Fe nyi yee amo ne nan yege fe' nye kyena Wurubuaare ase gekpaa. To! Genen Wurubuaare agyebi abono kee ne n kya lee me- ilaa nyiile.

⁴⁰ Imo genen gbaa mo, fe kine fe maη ba me ase de fe' nye Wurubuaare ase gekyena mo.

⁴¹ Nengyene anyamese me kya yen me mo, meη kya kyu imo wora ilaa do.

⁴² N nyi feye, feη kya laare Wurubuaare ilaa feye-asen do.

⁴³ Ne ba me-se Wurubuaare ginyen do ne feη kya laare fe' nu me ase. Nengyene fee oko kpei ne n ba feye ase mo-gibaa so mo, obono bere, fe laa nu mo ase.

⁴⁴ Fe kpe fa-a laare de fe' gyi ginsi feye-nanboana ase. In tiri feye yee fe' gyi ginsi obono mo-nkon ne n gye Wurubuaare mo ase. Nne ne fe laa taale so me gyi?

⁴⁵ Imoso fe' meη sa fe' sa gewansa yee me ne nan kpaa toge feye-gidebi sa Wurubuaare. Mosisi obono feye-ansi a gyan mo so mo ne nan kpaa toge feye-gidebi sa Wurubuaare de o' gyi feye-nbele.

⁴⁶ Nengyene fεε fε sɔɔ Mosisi gyi gɛsintin mɔ, nkana fε laa sɔɔ me kee gyi. I kya nyiile yεε ɔ ŋmarasε me-ilaa yela.

⁴⁷ Ibono fε mεŋ sɔɔ imɔ gyi faa, nne so ne fε laa sɔɔ ilaa ibono n kya tɔgε mɔ gyi?”

6

Yesu Gi Sa Asa Nwε Ikue-Inyɔ De Saalaa Agyudɔ

¹ Imɔ idε gemara mɔ, Yesu gi fara kpe Galeli ɔbon bele mɔ gigengen giko so. Mε kya tere genen ɔbon mɔ ginyen giko yεε Tabiriyasε.

² Sakpii bele buu mɔ. I lii fεε asa mε kya wu Yesu kya kye alobo ne i kya lεε nyiile yεε Wurubuaare ɔlon bo mɔ dɔ.

³ Yesu gi kpe nno mɔ, o dii kpe gibii giko so, ne mɔ-rε mɔ-akasεbo mɔ mε kpelege kyena.

⁴ Genen owi ɔbono mɔ, Gyuda awura geke bele gebono mε kya tere gemɔ yεε Lewu Gi Serege Aye So mɔ gε kya fuude.

⁵ Yesu tε gibii mɔ so genen mɔ, o wu sakpii bele kya ba mɔ asε. Imɔso ɔ taasε Filipino yεε, “Nne ne a laa wɔra de a' nye agyudɔ sɔɔ de asa adε mε' nye gyi ne?”

⁶ Yesu gi taasε Filipino genen mɔ, ɔ kya too mɔ soso daa. ɔ ti wolaa o nyi ilaa ibono ɔ laa wɔra mɔ.

⁷ Filipino gi lεε genɔ yεε, “Aye ne n kine a nye aterenbi abono ɔnan gɛsun ɔwɔrabo laa nye ibosε gukue dɔ kyu kpaa sɔɔ agyudɔ gbaa mɔ, iŋ gye mɔmɔ ɔkamaasε ne nan nye baa pii faa gyi.”

8 Yesu akasebo mo do obono me kya tere mo yee Andiru, Simon Piita mo-tede mo, gi toge sa Yesu yee,

9 “Gedegabi geko ge de ibodobodo pii-pii inun de nkenbii nnyo nko. Genen agyudo pii ade mo, mene ne i laa wora sa asa bele ade pewu?”

10 Yesu gi toge yee, “Fe' yege asa mo me' kpelege kyena.” Ife bonboli i nyaakyo nfono, imoso me kpelege kyena. Momo-gegyono ge laa wora fee nwe ikue-inyo de saalaa.

11 Me kyena mo, Yesu gi puru ibodobodo mo, o kyu afaala sa Wurubuaare, ne o yege me' ye sa asa mo nfono me te mo. Genobono Yesu gi wora ibodobodo mo, genen kee ne o wora iken mo, ne me gyi kaabo kii san.

12 Me gyi kaabo mo, Yesu gi toge sa mo-akasebo mo yee, “Fe' kpaa puru agyisan mo de imo iko i men sa i' de nyida.”

13 Imoso me wora fee genobono o toge momo mo. Agyisan mo me kii nye lii ibodobodo inun mo do mo, i bola nkeebii gudu nnyo.

14 Asa mo me wu ilaa ibono Yesu gi wora ne i lee Wurubuaare olon obono o bo mo do mo nyiile mo, me toge yee, “I gye gesintin yee ode ne n gye Wurubuaare ikalan otogebo obono Wurubuaare gi wolaa toge yee o laa ba gesinkpan so mo.”

15 Genen so mo me kya laare de me' baa keda mo olon so kyu kpaa yii gewura. Yesu gi bii genen mo, o naa taa momo yege kii kpe gibii mo so mo-wole.

Yesu Gi Naa Nkyu So, In Muiine Mo Loo

¹⁶ I baa fo gɛdɔɔde mɔ, Yesu akasebo mɔ me kii kpelege kpe obon bele mɔ do.

¹⁷ Me dii loo gikolii do ne me pale gimɔ foro me kya kpe de Kapɛɛniyon osowole so. I wɔra genye ne Yesu men ti taa baa tu omɔ.

¹⁸ Genen aberɛ abono kee mɔ, afuu bele a koso a kya da ne i yege nkyu mɔ gi kya gyigisi.

¹⁹ Yesu akasebo mɔ me pale gikolii mɔ genen-n kpe ansi do fe akpaaten asa' abee anan mɔ, me wu isa naa nkyu mɔ so o kya ba de momo ase so sindi gikolii mɔ. Me wu mɔ genen mɔ, i nmaa momo-gisen.

²⁰ Ne isa mɔ gi toge sa momo yeɛ, "Me Yesu ne. Feɛ sa fe' sele gifuu."

²¹ Yesu gi toge genen mɔ, me yege mɔ o' baa loo gikolii mɔ do. Mo-re mo-gidiiloo gikolii mɔ do mɔ, me ti loo nfono me kya kpe mɔ.

Asa Me Naa Me Kya Laare Yesu

²² Gede keɛ mɔ asa abono me san obon bele mɔ gigengen mɔ so mɔ me wu ibono nkana gikolii kolon ne n san nno. Men kii wu Yesu o' loo gikolii mɔ do mo-akasebo mɔ ase. Momo-wole ne n kyon.

²³ Akolii ako a lii Tabiriyase baa sindi nfono. (Nno ne Yesu gi kyu afaala sa Wurubuaare ne o kyu bodobodo sa asa mɔ ne me gyi mɔ.)

²⁴ Imoso ibono asa mɔ men wu Yesu abee mo-akasebo mɔ nfono mɔ, me dii loo akolii abono a ba nfono mɔ do ne me kyon Kapɛɛniyon me' kpaa laare Yesu.

Yesu Ne N Gye Agyudo Abono A Kya Sa Wurubuaare Ase Gekyena

25 Asa mɔ mɛ kpaa wu Yesu ɔbon bele mɔ gigengen giko mɔ so mɔ, mɛ taase mɔ yɛɛ, “Ɔbelense, owi mɔmɔ dɔ ne fo ti baa loo gere?”

26 Yesu gi lɛɛ genɔ yɛɛ, “N' tɔge fɛye gesintin yɛɛ fɛ naa fɛ kya laare me faa, bodobodo ɔbono fɛ nye gyi kaabo mɔ so. Nkana i mɛn gye ilaa ibono ne wɔra ne i lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaare ɔlon bo me dɔ mɔ so.

27 Fɛ mɛn sa fɛ' wɔra gesun kyu laare gesinkpan-lɛɛ agyudɔ wole. Fɛ' wɔra gesun laare daa agyudɔ abono a laa yɛge fɛ' nye kyena Wurubuaare ase gekpaa-gekpaa mɔ. Me, anyamese pɛwu mɔmɔ-daa mɔ ne nan sa fɛye genen agyudɔ abono. Aye-se Wurubuaare gi lɛɛ nyiile yɛɛ me ne o sun de n' yɛge asa mɛ' nye mɔ ase gekyena.”

28 Yesu gi tɔge genen mɔ, asa mɔ mɛ taase mɔ yɛɛ, “Mene gesun ne Wurubuaare kya laare a' wɔra?”

29 Yesu gi lɛɛ genɔ yɛɛ, “Gesun gebono Wurubuaare kya laare yɛɛ fɛ' wɔra mɔ ne n gye yɛɛ fɛ' kyu fɛye-nyoro too me, ɔbono Wurubuaare gi sun me mɔ so.”

Asa Mɛ Dɛ Nwɔnsa Nnyɔ Kyu Lii Yesu Ilaa Nyiilese So

30 Nfono ne asa mɔ mɛ taase Yesu yɛɛ, “Mene ne fo laa wɔra de i' lɛɛ nyiile aye yɛɛ Wurubuaare ne n sun fo de a' kyu aye-nyoro too fo so? Mene gesun ne fo laa wɔra?”

31 Owi ɔko dɔ mɔ, aye-naanaana adedaabo mɔ mɛ nye agyudɔ abono mɛ kya tere yɛɛ ‘mana’ mɔ gyi gipen dɔ. Ne mɛ nmarase imɔ wɔra Wurubuaare agyebi ɔwole mɔ dɔ yela yɛɛ,

Ɔ sa mɔmɔ agyudɔ lii soso ne me gyi.”

³² Asa mɔ me tɔge genen mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “N kya tɔge feye gesintin, i men gyɛ Mosisi ne n sa feye-adedaaabo agyudɔ abono a lii Wurubuaare dɔ mɔ. Me-se Wurubuaare ne n sa ɔmɔ genen agyudɔ abono. Ne ide kon mɔ ɔ kya sa feye Wurubuaare dɔ agyudɔ gbaa-gbaa.

³³ Genen Wurubuaare dɔ agyudɔ abono n dare mɔ ne n gyɛ ɔbono ɔ kpelegɛ lii Wurubuaare dɔ ne ɔ kya sa anyamesɛ Wurubuaare ase gekyena mɔ.”

³⁴ Nfono mɔ, asa mɔ me kole Yesu yee, “Ɔbelense, sa aye genen agyudɔ abono owi kamaase.”

³⁵ Yesu gi lee genɔ yee, “Me ne n gyɛ agyudɔ abono a kya sa Wurubuaare ase gekyena ɔnan mɔ. Nyamesɛ kamaase ɔbono ɔ ba me ase mɔ, akon a man baa mɔɔ mɔ gekaako kpa-a. Ɔbono o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ, bolefɔ man baa mɔɔ mɔ gekaako kpa-a.

³⁶ “Fɛɛ genɔɔbono ne wolaa buu sa feye mɔ, fe wu me, feɲ kii kyu feye-nyoro too me so.

³⁷ Abono pɛwu me-se Wurubuaare kya sa me mɔ, me laa ba me ase. Ne ɔbono ɔ ba genen mɔ, man gya mɔ yee o' kii.

³⁸ I kya nyiile yee ne lii Wurubuaare dɔ ba de n' baa wɔra ɔbono o sun me mɔ ɔbole gelaare, i men gyɛ me gbaa-gbaa lee gelaare. Ɔbono o sun me mɔ-gelaare so ne n naa.

³⁹ Mɔ-gelaare ne n gyɛ yee abono o kyu sa me mɔ dɔ ɔko-re ɔko ɔɲ sa ɔ' fue mɔ-lewu gemara. Ɔ kya laare daa fɛɛ n' kyingi mɔmɔ lii ibuni

dɔ gɛkɛ laalaalogɛsɛ gɛbono Wurubuaarɛ laa gyi anyamesɛ pɛwu nbɛlɛ mɔ.

⁴⁰ Me-sɛ Wurubuaarɛ kya laarɛ yɛɛ nyamesɛ kamaasɛ ɔbono o wu me bii yɛɛ me ne n gye mɔ-bi mɔ ne o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ, genen kaasɛ mɔ ɔ' nyɛ ɔkyenaten Wurubuaarɛ asɛ gɛkpaa-gɛkpaa. Nan kyingi mɔ lii ibuni dɔ gɛkɛ laalaalogɛsɛ gɛbono Wurubuaarɛ laa gyi anyamesɛ nbɛlɛ mɔ.”

⁴¹ Yesu gi tɔgɛ yɛɛ, “Me ne n gye agyudɔ abono a lii Wurubuaarɛ dɔ ba mɔ.”

⁴² Ɔ tɔgɛ genen mɔ, Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ mɛ kya njuini kyu lii imɔ so yɛɛ, “In gye Yesu, Gyosɛfo mɔ-bi mɔ ne? In gye mɔ-sɛ de mɔ-nyi ne a nyi mɔ? Ne mɛnɛ so ne idɛ kon ɔ kya tɔgɛ yɛɛ ɔ lii Wurubuaarɛ dɔ ba mɔ daa?”

⁴³ Nfono ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' yɛgɛ ginjuini mɔ.

⁴⁴ Ɔko maŋ taalɛ ba me asɛ mɔ-gibaa so, genen mɔ, Wurubuaarɛ ɔbono o sun me mɔ gi biidɛ mɔ ba. Ne nan kyingi mɔ lii ibuni dɔ gɛkɛ laalaalogɛsɛ gɛbono Wurubuaarɛ laa gyi anyamesɛ nbɛlɛ mɔ.

⁴⁵ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo ɔwole mɔ dɔ mɔ, mɛ nmarasɛ yela yɛɛ, Wurubuaarɛ laa nyiile asa pɛwu ilaa.

N kya tɔgɛ fɛye yɛɛ nyamesɛ kamaasɛ ɔbono o nu imɔ ne ɔ kasɛ lii me-sɛ Wurubuaarɛ asɛ mɔ, genen kaasɛ ɔbono laa ba me asɛ.

⁴⁶ Nɛ tɔgɛ genen mɔ, in gye yɛɛ n kya tɔgɛ yɛɛ nyamesɛ ɔko gi ti wu Wurubuaarɛ de ansi kerɛ. Ɔbono ɔ lii Wurubuaarɛ asɛ mɔ mɔ-nkon ne n ti wu Wurubuaarɛ de ansi.

47 Gēsintin ne n kya tōge mi-i sa fēye faa, ɔbono o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ laa kyena Wurubuaare ase gekpaa-gekpa.

48 Me ne n gye agyudɔ abono a kya sa Wurubuaare ase gekyena ɔnan mɔ.

49 I gye gēsintin yee fēye-naanaana me gyi agyudɔ abono me kya tere yee 'mana' mɔ gipen dɔ. Imɔ genen gbaa mɔ, me wu'.

50 Me bere, n gye agyudɔ abono a lii Wurubuaare dɔ ba mɔ. Nengyene fo ɔko fo gyi amɔ mɔ, fo man wu fue fo-lēwu gemara.

51 Me ne n gye agyudɔ abono a kya sa Wurubuaare ase gekyena ɔnan mɔ. Ne kpelege lii Wurubuaare dɔ ba. Nengyene ɔko gi gyi genen agyudɔ ade mɔ, ɔ laa nye Wurubuaare ase gekyena ɔnan gekpaa. Genen agyudɔ abono nan kyu sa anyamese de me' nye Wurubuaare ase gekyena ɔnan mɔ ne n gye me-nyoro."

Yesu Ilaa Tōgeɛ I Yegɛ Akyɔɔɛ A Tɔɔ Abelense Mɔ So

52 Ilaa ibono Yesu gi tōge genen mɔ, i yegɛ akyɔɔɛ a tɔɔ Gyuda awura abelense mɔ so. Me san me kya taase abara yee, "Nne ne ɔnyen baare laa taale kyu mɔ-nyoro sa aye de a' gyi?"

53 Nfono mɔ Yesu gi tōge sa mɔmɔ yee, "N kya tōge fēye gēsintin; nengyene feŋ kya gyi me, anyamese pɛwu mɔmɔ-daa mɔ-nyoro ne fe men kya nun me-nkalan mɔ, feŋ bo Wurubuaare ase gekyena ɔnan.

54 ɔbono ɔ kya gyi me-nyoro ne o kya nun me-nkalan mɔ, ɔ ti nye Wurubuaare ase gekyena

ɔnan gɛkpaa. Nan kyingi mɔ lii ibuni dɔ gɛkɛ laalaalogɛsɛ gɛbono nan gyi anyamesɛ nbɛlɛ mɔ.

⁵⁵ Me-nyoro gi gye agyudɔ gɛsintin so, ne me-nkalan gi gye nkyu nunse gɛsintin so.

⁵⁶ Ɔbono ɔ kya gyi me-nyoro ne ɔ kya nun me-nkalan mɔ, genen kaase ɔbono bo me dɔ, ne me kee n bo mɔ dɔ.

⁵⁷ “Me-sɛ ɔbono ɔ bo no adaa-adaa mɔ ne n sun me. Kyu lii mɔ so ne n' bo Wurubuaare ase gɛkyena ɔnan faa. Genen kee ne, kyu lii me so mɔ, ɔbono ɔ kya gyi me-nyoro mɔ laa nye Wurubuaare ase gɛkyena ɔnan.

⁵⁸ Me ne n gye agyudɔ abono a lii Wurubuaare dɔ ba mɔ. Menɔ dɛ fɛɛ agyudɔ abono ɔnan aye-naanaana mɔ mɛ gyi ne mɛ dabɔlɛ wu' mɔ. Nyamesɛ ɔbono ɔ gyi genen agyudɔ abono n dare faa berɛ, laa nye Wurubuaare ase gɛkyena ɔnan gɛkpaa.”

⁵⁹ Yesu gi tɔgɛ imɔ idɛana gikyangbon dɔ aberɛ abono ɔ kya nyiile ilaa Kapɛɛniyon mɔ.

⁶⁰ Akasebo mɔ mɛ nu ibono ɔ tɔgɛ mɔ, mɔmɔ dɔ asa sakyɔ mɛ tɔgɛ yɛɛ, “Ilaa idɛ berɛ, i bo lon. Anɛ ne nan taalɛ sɔɔ imɔ idɛ kyule?”

⁶¹ Yesu gi ti wolaa bii mɔ-gisen dɔ yɛɛ mɛ kya nɔiine kyu lii ilaa idɛ so. Imɔso ɔ taase mɔmɔ yɛɛ, “Imɔ idɛ i kya laare i' yɛgɛ fɛye-gisɔɔgyi gi' koso me so?”

⁶² To! Imɔ idɛ gbaa ne. N baa kerɛ fɛ wu me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nɛ kii dii n kya kpe Wurubuaare dɔ nfono nkana n wolaa n bo pɛi ne nɛ kpelegɛ ba gɛsinkpan so mɔ.

⁶³ “Wurubuaare Oduduu mɔ ne n kya sa nyamesɛ Wurubuaare ase gɛkyena ɔnan.

Nyamese gibaa so mɔ ɔ man taale wɔra sei de ɔ' nye Wurubuaare ase gekyena. Agyebi abono ne tɔge sa feye faa a gye daa oduduu dɔ ilaa ne a kya sa Wurubuaare ase gekyena onan.

⁶⁴ Imɔ-re imɔ genen mɔ, feye ako feɲ kya sɔɔ gyi." Yesu gi tɔge genen mɔ, ɔ ti wolaa o nyi asa mɔ dɔ abono me men sɔɔ mɔ gyi mɔ de obono ɔ laa yege mɔ-akyobo me' nye mɔ mɔ.

⁶⁵ Yesu gi kii tɔge sa mɔ-akasebo mɔ yee, "Imɔ ide so ne ne tɔge feye yee oko men bo no ɔ laa taale ba me ase mɔ-gibaa so, genen mɔ, me-se Wurubuaare gi sa mɔ okpa."

⁶⁶ Lii genen aberɛ abono mɔ, akasebo mɔ sakyɔ me tee mɔmɔ-nyoro lii mɔ dɔ, men baa me naa buu mɔ.

⁶⁷ Imɔso Yesu gi taase mɔ-akasebo gudu anyɔ mɔ yee, "Ne feye mɔ de-e? Feye kee fe laa tee feye-nyoro lii me dɔ?"

⁶⁸ Nfono mɔ Piita gi lee genɔ yee, "Aye-Wura, anɛ ase ne a laa kpe? Fo ne n bo agyebi abono a laa yege nyamese ɔ' kyena Wurubuaare ase gekpaa-gekpaa mɔ.

⁶⁹ A ti kyu aye-nyoro too fo so ne a bii yee fo ne n gye gisen fufuli wura obono fo-nkon ne n lii Wurubuaare ase mɔ."

⁷⁰ Yesu gi lee genɔ sa mɔmɔ yee, "Me ne n lee feye gudu anyɔ ade. Feye dɔ oko, mɔ, bo nwɔnsa nyenyɛn."

⁷¹ Yesu kya tɔge genen mɔ, Gyudase, Simon Isikaayɔte mɔ-bi mɔ ne ɔ dare genen. Gesintin mɔ, Gyudase baare gi baa kyu Yesu wɔra mɔ-akyobo abaa dɔ, yege ɔ gye Yesu akasebo gudu anyɔ mɔ dɔ oko.

7

Yesu Mɔ-Tedeana Men Kya Sɔɔ Mɔ Gyi

¹ Imɔ gemara mɔ, Yesu gi san naa-naa daa de Galeli isowole so. Ɔ men baa kyule kpe Gyudiya isowole so. I kya nyiile yee Gyuda awura abelense mɔ me kya laare mɔ-imooten.

² Mɔmɔ-gɛkɛ bele gɛko gɛ kya fuude. Genen gɛkɛ bele gebono gigyɛ dɔ mɔ, me kya lii kpaa da ipanpan kyena imɔ dɔ.

³ Genen so mɔ, Yesu mɔ-tedeana me tɔge sa mɔ yee, "Koso lii gere de fo' kpe aye-isowole gemu Gyudiya gesinkpan so de fo-akasebo me' nye wu ilaa gbaa'gbaa ibono fo kya wɔra mɔ de mɔmɔ-ansi.

⁴ Nengyene ɔko kya laare de asa me' bii mɔ so mɔ, ɔ men kya wɔra mɔ-ilaa kyu nara. Nengyene fo kya taale wɔra genen ilaa ide mɔ, tese lee fo-nyoro gɛwi nyiile asa tentegelen."

⁵ Yesu mɔ-tedeana me tɔge genen mɔ, i kya nyiile yee mɔmɔ gbaa me men kya sɔɔ Yesu gyi yee Wurubuaare ne n sun mɔ.

⁶ Me tɔge sa Yesu genen mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, "Me-owi mɔ men ti fo. Feye bere, owi kamaase dɔ mɔ, feye-owi gi fo sa feye.

⁷ Asa abono gesinkpan so ilaa ne n bo mɔmɔ-ansi so mɔ me man taale kyo feye. Me bere me kya kyo me. I kya nyiile yee n kya tɔge mɔmɔ gesintin yee mɔmɔ-ilaa wɔrase mɔ in boran.

⁸ Fe' koso kpe gɛkɛ bele mɔ gigyɛ. Me bere, man kpe. Me-owi obono nan kyu lee me-nyoro gɛwi sa asa mɔ men ti fo."

⁹ Yesu gi tɔge sa mɔ-tedeana mɔ genen mɔ, o sii kyena Galeli. Mɔ-tedeana mɔ, mɔ, me kyon.

Abelense Mɔ Me Laare Yesu Gekɛ Bele Ogyiten Mɔ Kpon

¹⁰ Yesu mɔ-tedeana mɔ me kyon genen mɔ, imɔ gemara mɔ ne Yesu mɔ kee gi koso kpe nno. Ɔ men kyule naa kpe tentegelen de o' kyu mɔ-nyoro saare asa dɔ.

¹¹ Gyuda awura abelense mɔ me kya laare mɔ gekɛ bele ogyiten mɔ me kya kpon. Me san me kya taase yee, “Ɔ bo fone daa?”

¹² Sakpii mɔ dɔ asa kee me kya gyi nsingyi adede dɔ kyu lii mɔ so gikyɔ. Ako me kya tɔge yee, “Ɔ gye nyamese dense.” Mɔmɔ ako mɔ yee, “Kuaa. Ɔ kya penɛ asa daa de me' fue Wurubuaare ɔkpa.”

¹³ Ɔko-re ɔko men tɔge imɔ so ilaa tentegelen. I kya nyiile yee me sele Gyuda awura abelense mɔ.

Yesu Ilaa Nyiilese I Lii Wurubuaare Ase

¹⁴ Me gyi Ipanpan Dɔ Gikyena gesi mɔ baa fo nsansana mɔ, ide kon mɔ, Yesu gi koso kpe Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so kpe ɔ kya nyiile asa ilaa.

¹⁵ Yesu ilaa nyiilese mɔ i de Gyuda awura abelense mɔ genɔ. Me san me kya taase yee, “Nne so ne mɔ ɔbono ɔ men kpe imɔ-ɔwole mɔ ne n kii o nyi ilaa mɔ genen?”

¹⁶ Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Me-ila nyiilese i men lii me gbaa-gbaa ase. I lii daa ɔbono o sun me mɔ ase.

17 Fo nyamese kamaase obono fo kya laare fo' wɔra Wurubuaare gelaare mɔ, fo ne n gye obono fo laa bii yee me-ilaa nyiilese ide i lii daa Wurubuaare ase, abee me gbaa-gbaa gibaa so ne n' kya kyu nyiile ilaa genen.

18 Obono ɔ kya nyiile asa ilaa mɔ-gibaa so mɔ kya laare daa nyisigi ɔ kya sa mɔ-nyoro. Ne obono, mɔ, ɔ kya laare fee obono o sun mɔ mɔ ne ɔ' nye nyisigi mɔ, genen kaase obono ne n bo gesintin. Ɔɲ kya penɛ asa.

19 In gye Mosisi ne n kyu Wurubuaare nbara sa feye? Ne i wone so ne feye dɔ ɔko-re ɔko men kya gyi nmɔ so ne fe kii fe kya laare me-imooten daa?"

20 Yesu gi taase asa mɔ genen mɔ, me lee genɔ yee, "Ilaa nyenyen oduduu te fo so. Ane ne n kya laare ɔ' mɔɔ fo?"

21 Nfono mɔ, Yesu gi lee genɔ yee, "Ilaa kolon ne ne wɔra geke kyoolase ne i de feye genɔ faa.

22 In gye Mosisi gi yela awɔre giten nbara sa feye? I men lii Mosisi gbaa-gbaa ase bere. Genen nbara nbono gi lii daa aye-naanaana agyangbarabo mɔ ase. Fe koroge gebii nyense ne geke gebono me laa kyu ten gemɔ-giwɔre mɔ i baa yii de geke kyoolase mɔ, fe men kya toge yee i gye geke kyoolase so mɔ fe' kosore yela geke pobɔɔ.

23 Ibono i ti i gye nbara so mɔ fe kya dabole ten awɔre nke kyoolase genobono i laa wɔra ne fe man tɔɔ Mosisi nbara mɔ. Menɛ n wɔra ne fe kyu ginyadon me so yee ne kye nyamese geke kyoolase?

24 Feɲ sa fe' kere asa ansi so toge yee mɔmɔ-

ilaa in boran. Fe' kyu gesintin bun asa gipuee de fe' sa aso."

Yesu Ne N Gye Obono Wurubuaare Yee O Laa Sun Mo Abee?

²⁵ Yesu kya toge genen mo, Gyerusalem osowole mo so nten abi abono me bo nfono mo, me kya taase yee, "I men gye genen onyen baare ne me kya laare de me' mo mo?"

²⁶ Kere, mo ne n yelee tentegelen sansana o kya tonge ne oko men kya toge mo sei mo. Abee ide kon, abelense mo me bii yee mo ne n gye obono Wurubuaare gi wolaa toge yee o laa sun de o' baa molege anyamese mo daa?

²⁷ Ode bere a nyi osowole obono so o lii mo. Obono Wurubuaare laa sun de o' baa molege anyamese mo, nkana a nyi yee oko-re oko man bii nfono o laa lii mo."

²⁸ Akyole mo so mo, Yesu san o kya nyiile ilaa Wurubuaare onon obu gikpaara mo so genen mo, o taase omoo ken-ken yee, "Fe nyi me? Fe nyi nfono ne lii mo? I men gye me-gibaa so ne ne ba. Obono o sun me mo bo no gesintin. Feye bere, fe men nyi mo.

²⁹ Me bere, n nyi mo. Mo ase ne ne lii ne mo ne n sun me."

³⁰ Yesu gi toge genen ta mo, nfono mo Gyuda awura abelense mo me san me kya laare okpa de me' nye keda mo. Imo genen mo, oko-re oko gibaa gi men yii mo. I kya nyiile yee mo-owi obono Wurubuaare gi yela mo men ti taa fo.

³¹ Sakpii mo do asa sakyoo bere, me soo Yesu gyi ne me san me kya taase yee, "Obono Wurubuaare laa sun de o' baa molege anyamese

mɔ laa ba mɔ, ɔbono laa taale baa wɔra ilaa lɛɛnyiilese de i' don ibono ɔnyen baare gi wɔra faa?"

Mɛ Keda Yesu

³² Farasii awura mɔ mɛ kya nu ibono sakpii mɔ mɛ kya gyi nsingyi kyu lii Yesu so genen mɔ, mɔmɔ-re Gyuda awura asunbi alɛebo abelense mɛ sun Wurubuaare ɔson obu mɔ adiiibo ako yɛɛ mɛ' kpaa keda Yesu ba.

³³ Nfono mɔ Yesu gi tɔge yɛɛ, "Nan kii kyena fɛye ase daa nmaraa faa bola de n' kii kpe ɔbono o sun me mɔ ase.

³⁴ Genen owi ɔbono mɔ, fɛ laa laare me, fɛ man kii nye me wu. Nfono nan kpaa kyena mɔ fɛye bere, fɛ man taale ba nno."

³⁵ Yesu gi tɔge genen mɔ, Gyuda awura abelense mɔ mɛ san mɛ kya tɔge ma-a sa abara yɛɛ, "Ndo, fɛ' nu mɔ-ilaa tɔgesɛ! Fone ne ɔnyen baare kya laare o' kpe daa ne ɔ kya tɔge yɛɛ a laa laare mɔ-gɛten, a man wu mɔ faa? Abɛɛ ɔ laa sele kpaa kyena aye-ade abono mɛ tɛ saare Geriiki awura dɔ mɔ de o' nyiile Geriiki awura mɔ ilaa daa?"

³⁶ Ibono ɔ tɔge yɛɛ a laa laare mɔ-gɛten kpon, a man wu mɔ, ne nfono ɔ laa kpe mɔ, a man taale kpe nno mɔ, mene ne ɔ dare genen?"

³⁷ Gɛke gɛbono gɛ tiikara mɔmɔ-gɛke bele gigyi dɔ mɔ ne n gye gɛke gbaa' sa mɔmɔ. Genen gɛke gɛbono mɔ, Yesu gi koso yele ne ɔ tɔge ken-ken yɛɛ, "Nengyene bolefo de ɔko mɔ, kaase ɔ' ba me ase de ɔ' baa nun nkyu.

³⁸ Nyamesɛ kamaase ɔbono o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ laa wɔra fɛɛ genɔɔbono mɛ wolaa

ηmarase yela Wurubuaare agyebi do mo. Me ηmarase yee,

‘Obon laa kyon lii mo-gisen do.

Genen obon obono man ηaa gekaako.’ ”

³⁹ Yesu gi toge genen mo, imo gese ne n gye yee Wurubuaare laa kyu mo-Oduduu mo sa asa abono me laa kyu omo-nyoro too Yesu so mo. Abere abono Yesu gi toge genen mo, Wurubuaare men ti taa kyu mo-Oduduu mo sa omo. I kya nyiile yee Wurubuaare men ti lee Yesu nyisigyi gewi nyiile asa.

Akyoolo A Toro Asa Mo So

⁴⁰ Asa mo me nu ilaa ibono Yesu gi toge genen mo, momo ako yee, “Gesintin mo, onyen baare ne n gye Wurubuaare ikalan otogbo obono a nyi yee o laa ba mo.”

⁴¹ Momo ako, mo, yee, “Mo ne n gye obono Wurubuaare laa sun de o' baa molege anyamese mo.” Ne momo ako mo yee, “O man taale wora isa obono Wurubuaare laa sun mo. Genen kaase obono man lii Galeli gesinkpan so.

⁴² Wurubuaare agyebi mo do mo, i toge yee obono Wurubuaare laa sun genen mo laa wora daa Deefidi mo-naanaana do de o' lii Betlehem, Deefidi gewi.”

⁴³ Momo-nno gin wora gikolon kyu lii Yesu so.

⁴⁴ Momo ako me laare fee me' keda mo kpaa tii. Momo oko-re oko gibaa gi men kii nye yii mo.

Gyuda Awura Abelense Mo Me Men Soo Yesu Gyi

⁴⁵ Nfono mo Wurubuaare onon obu mo do adiibo mo me kii kpe Gyuda awura asunbi alebo

abelense mo de Farasii awura mo ase. Ne abelense mo me taase adiiibo mo yee, "Mene n wora ne fe men bara mo?"

⁴⁶ Me lee geno yee, "Nyamese oko men bo no o laa taale tonge lee onyen baare."

⁴⁷ Nfono mo Farasii awura mo me taase adiiibo mo yee, "Imoso o kpaa nye feye kee pen?"

⁴⁸ Abelense mo ako abee aye Farasii awura mo do ako kee me soo mo gyi do-o?

⁴⁹ Genen asa abono me soo mo gyi mo bere men nyi Wurubuaare nbara nbono Mosisi gi yela mo. Imoso momo-re Wurubuaare abaa anyo."

⁵⁰ O toge genen mo, obelense oko bo momo Farasii awura mo do me kya tere mo yee Nikodemusi. (Genen Nikodemusi baare ne n gye onyen obono o naa kyena kpaa wu Yesu genye geko mo.) Nikodemusi gi taase mo-nanboana abelense mo yee,

⁵¹ "Aye-nbara gi kya bun nyamese gipuee owi obono o ti taa buu mo-geno do ilaa de a' nu de a' bii ilaa ibono o wora mo?"

⁵² Me kisee taase mo daa yee, "Fo kee fo lii Galeli daa do-o? Loro kpaa kere Wurubuaare agyebi mo do dandan. Fo laa wu de fo' bii yee Wurubuaare ikalan otogebo oko men bo no o laa taale lii Galeli gesinkpan so."

[
⁵³ Me toge genen ta mo, momo okamaase gi yaase kyon mo-geten do.

8

Me Keda Okyii Oko

1 Yesu berε, gi naa kyon kpe Nfɔ Iyii Gibii mɔ so.

2 Gibaadiike fu-u mɔ, Yesu gi baa loo ɔsowole mɔ so ne o kii naa kpe Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so. Asa abono mε bo nfono mɔ pɛwu mε naa ba Yesu ase, ne o kpelege kyena ɔ kya nyiile mɔmɔ ilaa.

3 Gyuda awura nbara aɲmarasebo mɔ de Farasii awura mɔ mε kpaa kyu ɔkyii ɔko ba Yesu ase nfono. Mε keda mɔ de ɔnyen. Mε kyu mɔ baa yele sansana

4 ne mε tɔge sa Yesu yεε, “ɔbelense, a keda ɔkyii baare de ɔnyen.

5 To, Wurubuaare nbara dɔ mɔ Mosisi gi ɲmarase yela yεε a' too abui mɔɔ genen asa abono ɔnan. Fo-o fo mɔ, nne ne fo de?”

6 Mε taase Yesu genen ilaa ide daa kyu soo mɔ idoo kere de mε' kyu mɔ wɔra nbele dɔ. Mε taase Yesu genen mɔ, o sii wuruge ne o kyu mɔ-gibaabi ɔ kya ɲmarase gesinkpan.

7 Mε kpe ma-a taase mɔ genen so mɔ, ɔ koso yele ne ɔ tɔge sa mɔmɔ yεε, “Feye dɔ ɔbono ɔɲ ti wɔra ilaa nyenyen mɔ, ɔ' daa gigyangbara too gibui da ɔkyii mɔ.”

8 Yesu gi tɔge mɔmɔ genen mɔ, o kii sii wuruge kyu mɔ-gibaabi ɔ kya ɲmarase gesinkpan mɔ.

9 Gyuda awura nbara aɲmarasebo mɔ de Farasii awura mɔ mε nu ilaa ibono Yesu gi tɔge sa mɔmɔ genen mɔ, mε yaase gebelense so gekuii-gekuii ne i san ɔkyii mɔ wole gi san ɔ yele Yesu ase sakpii mɔ dɔ.

10 I san mɔmɔ-wole genen mɔ, Yesu gi koso yele ne ɔ taase ɔkyii mɔ yεε, “ɔkyii, mε bo fone? I

men nyε oko de o' bun fo gipueε?"

¹¹ Okyii mɔ gi lεε genɔ yεε, "Kuaa, me-wura." Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔ yεε, "Me kee man bun fo gipueε. Naa fo kya kpe de fo' taa fo-ilaa nyenyen giwɔra yεge."]

Yesu Ne N Gye Fatela Sa Anyamesε

¹² Yesu gi kii tɔge sa mɔmɔ yεε, "Me ne n gye fatela sa anyamesε. Obono ɔ laa wɔra me-okasebo mɔ man naa gibiri dɔ. ɔ laa nyε Wurubuaare ase gekyena onan de i' wɔra fεε fatela ne n kya wu mɔ."

¹³ Nfono mɔ Farasii awura mɔ me tɔge sa mɔ yεε, "Fo-wolε ne n kya buu faa. I man sa de a' kyu imɔ wɔra ilaa dɔ."

¹⁴ Yesu gi lεε genɔ sa mɔmɔ yεε, "Me-wolε ne n kya buu gbaa mɔ, i kaabore fe' nu me ase. I kya nyiile yεε me ne n nyi nfono ne lii mɔ ne me ne n nyi nfono nan kii kpe mɔ. Feyε berε, fe men nyi nfono ne lii mɔ ne fe men nyi nfono nan kii kpe mɔ.

¹⁵ Ansi so ne fe kya kerε de fe' tɔge yεε oko ilaa i boran abεε in boran. Me berε, men kya kerε asa ilaa dɔ tɔge sei.

¹⁶ Nengyene fεε n' taa tɔge oko ilaa gbaa mɔ, nkana i laa kyena. I kya nyiile yεε i men gye me-wolε ne n kya kerε imɔ dɔ. Me-re me-se obono o sun me mɔ ne n kya kerε imɔ dɔ.

¹⁷ Feyε gbaa-gbaa nbara dɔ mɔ, me wolaa nmarase yela yεε nengyene fεε asa anyɔ nnɔ gi wɔra gikolon nbele dɔ mɔ i kaabore fe' nu mɔmɔ ase.

18 To, me n kya tɔge me-nyoro so ilaa ne; me-se ɔbono o sun me mɔ kee laa lɛɛ nyiile yɛɛ me-ilaa tɔgesɛ idɛ i gye gesintin.”

19 Lii genen so mɔ, mɛ taase mɔ yɛɛ, “Fo-se mɔ bo fonɛ?” Yesu gi lɛɛ genɔ yɛɛ, “Fɛ mɛɲ nyi me. Me-se ne fɛ laa bii? Nengyene fɛ nyi me mɔ, nkana ɔfaanan fɛ nyi me-se kee.”

20 Owi ɔbono Yesu gi tɔge genen agyɛbi adɛ sa mɔmɔ mɔ, o sindi nfono mɛ kya too aterenbi wɔra sa Wurubuaare, ɔson obu gikpaara mɔ so. Ɔko-rɛ ɔko mɛɲ kii keda mɔ nfono, i kya nyiile yɛɛ mɔ-owi kedase mɛɲ ti fo.

Nfono N Kya Kpe Mɔ, Fɛ Maɲ Taalɛ Kpe Nno

21 Yesu gi kii tɔge sa mɔmɔ yɛɛ, “N kya kii mi-i kyon ne. Fɛ laa san laare me de Wurubuaare ɔ' baa mɔlɛge fɛye, fɛɲ baa nyɛ. Fɛ laa wu' de fɛye-ilaa nyɛnyɛn daa. Nfono n kya kpe mɔ, fɛ maɲ taalɛ ba nno.”

22 Nfono mɔ, Gyuda awura abelense mɔ mɛ kya tɔge ma-a sa abara mɛ kya nmasɛ yɛɛ, “Ɔnyen baare tɛ faa, ɔ laa mɔɔ mɔ-nyoro. Fɛ mɛɲ kya nu genɔɔbono ɔ kya kale aye mɔ? Ɔ tɔge yɛɛ nfono ɔ kya kpe mɔ a maɲ taalɛ ba nno.”

23 Yesu gi kii tɔge sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ lii daa gɛsɛ gɛrɛ. Me berɛ, nɛ lii daa Wurubuaare dɔ. Gesinkpan gɛrɛ-lɛɛ wolɛ asa ne fɛ gye. Fɛɲ kya nyingi Wurubuaare so. Me berɛ, mɛɲ dɛ fɛɛ fɛye genen asa abono ɔnan.

24 Nɛ ti wolaa tɔge sa fɛye yɛɛ fɛ laa wu' daa de fɛye-ilaa nyɛnyɛn. I gye gesintin yɛɛ nengyene fɛ kine fɛ maɲ sɔɔ me gyi yɛɛ me ne n bo no pei ne

ilaa kamaase i bo no mo fe laa wu' daa de feye-ilaa nyenyen."

²⁵ Yesu gi toge omo genen mo, me taase mo yee, "Fo ne n gye ane?" Yesu gi lee geno yee, "Ne ti wolaa toge feye lii ko-o gese de gese.

²⁶ N bo ilaa gikyo nan toge kyu lii feye so de i' kyu bun feye gipuee. Obono o sun me mo, mo, ne n bo gesintin. Ilaa ibono ne nu lii mo ase mo wole ne n' kya lee toge sa anyamese."

²⁷ Yesu kya tonge de omo genen pewu faa, me men nu gese yee mo-se Wurubuaare ne o dare yee mo ne n sun mo mo.

²⁸ Imoso Yesu gi kii toge sa momo yee, "Nengyene me ti puru me, anyamese pewu momo-daa mo, diire gyan lewu oyii so mo, nfono ne fe laa bii yee me ne n bo no pei ne ilaa kamaase i bo no. Genen kee mo fe laa bii yee men kya wora ilaa iko abee n' toge ilaa iko me-gibaa so. Ilaa ibono me-se Wurubuaare gi nyiile me mo ne n' kya toge.

²⁹ Obono o sun me mo bo me ase. O men taa me yee. I kya nyiile yee owi kamaase do mo, n kya wora daa ilaa ibono i kya gyi mo-ginsi mo."

³⁰ Asa mo me nu Yesu gi toge genen ilaa ide mo, momo do saky mo soo mo gyi yee Wurubuaare ne n sun mo.

Asa Abono Me Men Gye Nbide De Abono Me Gye Nbide Mo

³¹ Yesu gi toge sa Gyuda awura abono me soo mo gyi mo yee, "Nengyene fe keda me-ilaa nyiilese ibono n kya nyiile feye faa do mo, fe gye me-akasebo gesintin.

³² Fε laa bii Wurubuaare gesintin ilaa mɔ, ne genen gesintin ilaa ibono mɔ i laa yege fε laa nye feye-nyoro. Fεη baa wɔra nbide.”

³³ Gyuda awura abelense mɔ mε lεε genɔ yeε, “Aberaham mɔ-naanaana ne a gye. Gekaako a men ti taa wɔra nbide sa ako. Ne nne so ne fo kya toge yeε a laa nye aye-nyoro?”

³⁴ Nfono mɔ Yesu gi lεε genɔ yeε, “Gesintin ne n kya toge mi-i sa feye faa, nyamese kamaase obono ɔ kya wɔra ilaa nyenyen mɔ gye daa gebide sa ilaa nyenyen.

³⁵ Gebide ne n kine ge keela nne mɔ, ge man bingiri gemɔ-wura mɔ-bi. Geten wura mɔ-bi mɔ bere, gye geten mɔ dɔ gekpaa.

³⁶ Imɔso nengyene me, Wurubuaare mɔ-bi mɔ ne yege fo ɔko fo' nye fo-nyoro lii gebide dɔ mɔ, fo nye fo-nyoro gesintin.

³⁷ N nyi ibono Aberaham mɔ-naanaana ne fε gye. Fε kii fε kya laare me-imooten. I kya nyiile yeε ilaa ibono n kya nyiile mɔ fεη kya nu gese sa me.

³⁸ Ilaa ibono ne wu me-se Wurubuaare ase mɔ ne n' kya toge. Feye mɔ kee, ilaa ibono fε nu lii feye-se ase mɔ ne fε kya wɔra.”

³⁹ Mε lεε genɔ yeε, “Aberaham ne n gye daa aye-naana.” Nfono ne Yesu gi toge sa mɔmɔ yeε, “Nengyene fεε Aberaham mɔ-naanaana ne fε gye gesintin mɔ, nkana fε laa wɔra ilaa ibono Aberaham gi wɔra mɔ onan.

⁴⁰ Imɔmɔ mɔ, n kya toge gesintin gebono ne nu lii me-se Wurubuaare ase n kya sa feye mɔ, fε kya laare me-imooten daa. Aberaham bere men wɔra feye-lεε ide onan.

41 Ɔbono ɔ gye fɛye-se gbaa-gbaa mɔ ilaa wɔrase mɔ onan ne fɛ kya wɔra faa.” Mɛ lɛɛ genɔ yɛɛ, “Aye berɛ, a mɛn gye agyibara nbii. Ɔsɛ kolon ne a bo. Mɔ ne n gye Wurubuaarɛ.”

42 Nfono ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Nengyene Wurubuaarɛ ne n gye fɛye-se mɔ, nkana fɛ laa laarɛ me-ilaa. Nɛ lii daa Wurubuaarɛ asɛ ne nɛ ba. Wurubuaarɛ ne n sun me. I mɛn gye me gbaa-gbaa me-gibaa so ne nɛ ba.

43 Mɛnɛ n wɔra ne fɛ mɛn kya nu ilaa ibono n kya tɔgɛ mɔ gɛsɛ daa? Fɛ kya kyo me me-ilaa tɔgɛsɛ so. Genen so ne fɛ mɛn kya nu me-gɛsɛ faa.

44 Fɛ lii fɛye-se ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mɔ asɛ. Imɔso fɛye-gɛlaarɛ ne n gye yɛɛ fɛ' wɔra fɛye-se mɔ gɛlaarɛ. Lii ko-o gɛsɛ de gɛsɛ mɔ, ɔ gye daa ɔbono ɔ kya mɔɔ asa. Mɔ-rɛ gɛsintin mɛn kya wu abara ginsi. Gɛsintin gɛ mɛn bo mɔ dɔ. Nengyene ɔ kya kɛɛ abon mɔ, mɔ-ilaa wɔrase ne i wolaa i gye. Mɔ-oyuduu ne. Ɔ gye daa ɔbonbo, ne mɔ ne n gye abon pɛwu gɛmu.

45 Mɛ berɛ, n kya tɔgɛ daa gɛsintin. Imɔso ne fɛ mɛn kya sɔɔ me gyi faa.

46 “Fɛye dɔ anɛ ne nan taalɛ lɛɛ yii me yɛɛ nɛ wɔra ilaa nyɛnyɛn iko kerɛ? Fɛ nyi ibono gɛsintin ne n' kya tɔgɛ. Ne mɛnɛ n wɔra ne fɛ mɛn sɔɔ me gyi?”

47 Abono mɛ gye Wurubuaarɛ adɛ mɔ mɛ kya nu Wurubuaarɛ ilaa tɔgɛsɛ. Fɛ mɛn gye Wurubuaarɛ adɛ so ne fɛ mɛn kya nu Wurubuaarɛ ilaa tɔgɛsɛ faa.”

Yesu Mɔ-rɛ Aberaham

⁴⁸ Yesu gi tɔgɛ Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ genen mɔ, mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “Inj gye a tɔgɛ yɛɛ i tɛ faa fo gye daa Samariyanyen, ilaa nyenyɛn oduduu i tɛ fo so, i mɛn gye imɔ ne?”

⁴⁹ Nfono ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Ilaa nyenyɛn oduduu inj taa tɛ me so. N kya kyu buubuu kyu sa me-sɛ Wurubuaarɛ daa, ne fɛyɛ berɛ, fɛ mɛn kya buu me.

⁵⁰ Nɛ tɔgɛ genen faa, mɛn kya laarɛ nyisigyi mi-i sa me-nyoro. I bo ɔbono ɔ kya laarɛ nyisigyi ɔ sa me mɔ. Mɔ ne nan gyi me-rɛ fɛyɛ-nbɛɛ.

⁵¹ Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ mi-i sa fɛyɛ faa, ɔbono ɔ kya nu me-gɛdɛ mɔ, mɛn wu' lɛwu gbaa-gbaa gɛkaako kpa-a.”

⁵² Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Idɛ kon berɛ, a wu gɛsintin yɛɛ ilaa nyenyɛn oduduu i tɛ fo so. Aberaham gi wu'. Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ kee mɛ wu'. Fo-o fo berɛ, fo kya tɔgɛ daa yɛɛ nyamesɛ ɔbono ɔ kya nu fo-gɛdɛ mɔ, mɛn wu' gɛkaako kpa-a.

⁵³ Fo ne n don aye-naana Aberaham? Aberaham gi wu' ne Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ kee mɛ wu'. Ne mɛnɛ nyamesɛ ɔnan ne fo kya tɔgɛ yɛɛ fo gye daa?”

⁵⁴ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Nengyene fɛɛ n kya lɛɛ me-nyisigyi nyiile asa me-gibaa so mɔ, genen nyisigyi ɔbono mɛn gye sɛi. Me-sɛ Wurubuaarɛ ne n kya lɛɛ me-nyisigyi nyiile. Mɔ ne n gye ɔbono fɛ kya ten fɛyɛ-nyoro gɛnɔ yɛɛ fɛyɛ-Wurubuaarɛ mɔ.

⁵⁵ Yɛgɛ fɛ mɛn nyi mɔ. Me berɛ, n nyi mɔ. Nengyene nɛ tɔgɛ yɛɛ mɛn nyi mɔ mɔ, nan wɔra ɔbonbo fɛɛ fɛyɛ. N nyi mɔ, ne n' kya nu mɔ-gɛdɛ.

⁵⁶ “Feye-naana Aberaham gi nu yee ɔ laa nye wu me-gesinkpan so giba mɔ, i wɔra mɔ ɔkon. Ne gesintin mɔ, o wu me-giba, ne o gyi ɔkon.”

⁵⁷ Gyuda awura abelense mɔ me taase Yesu yee, “Fo ɔbono fon ti taa gyi nsi ikue-inyɔ de saalaa mɔ, nne ne fo wɔra ne fo-re Aberaham fe wu abara?”

⁵⁸ Nfono mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “N' tɔge feye gesintin yee pei de i' lɔɔ koroge Aberaham mɔ, n wolaa n bo no. Me ne n bo no pei ne ilaa kamaase i bo no.”

⁵⁹ Ibono Yesu gi tɔge genen so mɔ, me puru abui me laa too da mɔ mɔ. O wu genen mɔ, ɔ nara lii Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so ne ɔ kyon taa mɔmɔ yee.

9

Yesu Gi Kye ɔnyen ɔbono I Koroge Mɔ De Gigyaatanbo Mɔ

¹ Yesu gi lii Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so ɔ kya kyon mɔ, o wu ɔnyen gyaatanbo ɔko. Me koroge mɔ daa de gigyaatanbo mɔ.

² Nfono mɔ Yesu akasebo mɔ me taase mɔ yee, “ɔbelense, ane ilaa nyenyen so ne me koroge ɔnyen baare de gigyaatanbo faa? Mɔ-se de mɔ-nyi abee mɔ gbaa-gbaa daa?”

³ Yesu akasebo mɔ me taase mɔ genen mɔ, Yesu gi lee genɔ yee, “I meɲ gye ɔnyen baare ilaa nyenyen so, ne i meɲ kii i gye mɔ-se abee mɔ-nyi ilaa nyenyen so ne me koroge mɔ de gigyaatanbo. I ba genen daa de Wurubuaare gesun wɔrase mɔ ge' lii gewi kyu naa de ɔnyen mɔ so.

⁴ Aye berε, ilaa ibono i kaaborε a' wōra mō ne n gye yεε a' kpε keda obono o sun me mō gesun mō dō a' kpε a kya wōra aberε abono a bo nyoro faa. Genye ge kya ba. I baa bun wōra aye mō, oko-rε oko maη baa taale wōra sei.

⁵ Aberε abono me n san n bo gesinkpan so faa, n gye fatela sa gesinkpan so anyamesε.”

⁶ Yesu gi tōge genen ta mō, o too akyōle bun yela gesinkpan ne o fōgedε wōra gipateε ne o kyu bō gyaatanbo mō ansi. O bō mō ta mō,

⁷ o tōge sa mō yεε, “Naa kpaa foro fo-ansi Silowam gibun dō.” (Silowam gεε ne n gye yεε abunge.) Onyen mō gi naa kpaa foro mō-ansi ne o lii nfono mō, mō-ansi mō a bugi. Ide kon mō, o san o kya wu.

⁸ Asa abono mōmō-rε gyaatanbo mō-lεε nten gi sindi abara mō de abono pεwu nkana mε nyi mō yεε o kya kyena kole aterenbi mō, mε san mε kya taase abara yεε, “I meη gye onyen baare ne n kya kyena ikpa nkan-nkan kole aterenbi mō?”

⁹ Asa ako mε kyule yεε, “En, mō ne.” Ne mōmō ako mō yεε, “Kuaa, i meη gye mō ne. O lii mō daa.” Mε kya sōo abara akyōle genen mō, onyen mō gbaa-gbaa gi tōge sa o mō yεε, “Me ne.”

¹⁰ Imōso asa mō mε taase mō yεε, “Ne nne ne fo-ansi mō a wōra ne a bugi?”

¹¹ O lεε genō sa mōmō yεε, “Onyen obono mε kya tere mō yεε Yesu mō ne n wōra gipateε ne o kyu bō me-ansi ne o tōge sa me yεε, ‘Naa kpaa foro fo-ansi Silowam gibun dō.’ Gesintin mō, nε naa kpaa foro me-ansi mō, me-ansi a bugi. Imō ne nε nyε n kya wu faa.”

12 Ɔnyen mɔ gi tɔge sa asa mɔ genen mɔ, me taase mɔ yee, “Ɔ bo fone dɔ?” Ne ɔ lee geno yee, “Men nyi.”

Abelense Me Kya Taase Genɔɔbono Yesu Gi Kye Gyaatanbo Mɔ

13 Nfono mɔ, asa mɔ me kyu ɔnyen mɔ kpe Farasii awura mɔ ansi dɔ.

14 Geke gebono Yesu gi wɔra gipateɛ mɔ kyu bugi gyaatanbo baare ansi mɔ, genen geke gebono ge gye mɔmɔ Gyuda awura geke kyoolase.

15 Asa mɔ me kyu ɔnyen mɔ kperɛ Farasii awura mɔ genen mɔ, Farasii awura mɔ kee me taase mɔ genɔɔbono i ba ne mɔ-ansi a bugi ne ɔ nye ɔ kya wu mɔ. Ɔnyen mɔ gi buu sa mɔmɔ yee, “O kyu gipateɛ kyu bɔ me-ansi ne ne kpaɔ foro me-ansi ne a bugi ne ne nye n kya wu faa.”

16 Ɔnyen mɔ gi buu sa Farasii awura mɔ genen mɔ, mɔmɔ ako me tɔge yee, “Ɔnyen ɔbono ɔ wɔra genen ilaa ide faa, i men gye Wurubuaare ne n sun mɔ. I kya nyiile yee ɔ men kya gyi Wurubuaare geke kyoolase nbara mɔ so.” Mɔmɔ ako mɔ yee, “Nengyene ɔ gye ilaa nyenyen ɔwɔrabo mɔ, nne so ne ɔ laa taale wɔra amunale ilaa ide ɔnan?” Mɔmɔ pewu nno gi wɔra kpei-kpei.

17 Nfono mɔ, Farasii awura mɔ me kii taase ɔnyen mɔ yee, “Fo-o fo mɔ, fo-ansi ne o bugi sa fo mɔ. Imɔso mene ilaa ne fo bo fo laa tɔge kyu lii mɔ so?” Ɔnyen mɔ gi lee geno yee, “Ɔ gye daa Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo.”

18 Imɔ ide gemara pewu mɔ, Gyuda awura abelense mɔ me men sɔɔ gyi yee i gye gesintin

fɛ nkana genen ɔnyen baare gye daa gyaatanbo. Imɔso me sun kpaɔ tere mɔ-nyi de mɔ-se,

¹⁹ ne me taase mɔmɔ yee, “Feye-bi obono fe kya tɔge yee fe koroge mɔ de gigyaatanbo mɔ ne? Ne mene n wɔra ne mɔ-ansi a bugi ne ɔ kya wu kon?”

²⁰ Nfono mɔ, ɔnyen mɔ mɔ-se de mɔ-nyi me lee genɔ yee, “A nyi ibono aye-bi ne. A koroge mɔ de gigyaatanbo daa.

²¹ To, genɔobono i ba ne ide kon ɔ kya wu faa bere, aye a maɲ taale bii. A men kii a nyi nyamese kolon obono ɔ bugi mɔ-ansi mɔ. ɔ men baa ɔ gye gebii. Fe' taase mɔ gbaa-gbaa. ɔ laa taale tonge sa mɔ-nyoro.”

²² Gyuda awura abelense mɔ gifuu so-o so ne n yee ne ɔnyen mɔ mɔ-nyi de mɔ-se me tɔge genen. I kya nyiile yee Gyuda awura abelense mɔ me ti tɔge yela yee obono ɔ laa lee tɔge sansana yee Yesu ne n gye ɔmɔlegebo obono Wurubuaare gi tɔge yee ɔ laa sun ne me nu mɔ, me laa tii kaase yee mɔ-giyaa gi maɲ baa nye yii mɔmɔ-gikyangbon dɔ.

²³ Genen ilaa ibono so ne me tɔge sa Gyuda awura abelense mɔ yee, “ɔ men baa ɔ gye gebii. Fe' taase mɔ gbaa-gbaa” mɔ.

ɔnyen Mɔ Giyaa Gi Maɲ Baa Nye Yii Gikyangbon Dɔ

²⁴ Nfono mɔ, abelense mɔ me kii tere ɔnyen mɔ nkana ɔ gye gyaatanbo mɔ ba mɔmɔ ase ginyɔse, ne me tɔge mɔ yee, “Kere fɛ Wurubuaare de fo' tɔge gesintin gebono fo nyi mɔ. Aye bere, a nyi

ibono genen onyen baare gye daa ilaa nyenyen oworabo.”

²⁵ Me toge sa mo genen mo, o lee geno yee, “Me ne yee o gye ilaa nyenyen oworabo abee feye daa? Ilaa kolon ibono n nyi mo ne n gye yee nkana n gye daa gyaatanbo, ne ide kon mo n kya wu ilaa.”

²⁶ O toge genen mo, me kii taase mo yee, “Mene ne o kyu wora fo? Nne so nne so ne o wora ne o bugi fo-ansi mo sa fo daa?”

²⁷ Onyen mo gi lee geno yee, “Ne ti wolaa buu sa feye genobono i ba mo, ne fe men nu me ase. Mene ne fe kii fe kya laare de fe' kii nu? Abee feye kee fe kya laare fee fe' baa wora mo-akasebo daa?”

²⁸ Onyen mo gi taase momo genen mo, me toro loo mo-asebi do, ne me toge sa mo yee, “Fo ne n gye mo-okasebo. Aye bere, a gye daa Mosisi-lee.

²⁹ A nyi ibono Wurubuaare gi tonge sa Mosisi. Genen onyen baare bere, a men nyi nfono o lii mo.”

³⁰ Onyen mo gi lee geno yee, “Genen bere mo, i gye ilaa ibono i kya de geno ne. Feye yee fe men nyi nfono o lii mo. Mo, mo ne n kii bugi me-ansi sa me faa.

³¹ A nyi ibono Wurubuaare men kya nu ilaa nyenyen aworabo ndalaa. Nyamese obono o kya sele mo Wurubuaare, ne o kya wora mo-gelaare ilaa mo, genen kaase obono ne Wurubuaare kya nu mo-gedalaa.

³² Kpe kyu lii ko-o ibono Wurubuaare gi lee soso de gese baa fo genen owi baare faa, a men ti taa nu yee nyamese oko gi ti taale bugi gyaatanbo

ɔbono me koroge mo de gigyaatanbo mo ansi gɛkaako kere.

³³ Imoso, nengyene i men gye Wurubuaare ne n sun genen onyen baare mo, nkana ofaanan o menan taale wɔra sei.”

³⁴ Onyen mo gi toge genen ta mo, Gyuda awura abelense mo me toge sa mo yee, “Fo ɔbono i koroge fo de gibusafo mo, fo ne nan kii baa nyiile aye ilaa?” Nfono ne me tii mo yee mo-giyaa gi man baa nye yii momo-gikyangbon do.

Me Gye Agyaatanbo Yegɛ Momo-Ansi A Men Kii Boori

³⁵ Yesu gi nu yee Gyuda awura abelense mo me tii onyen mo genen mo, o kpaa wu onyen mo, ne o taase mo yee, “Fo soo anyamese pewu momo-daa mo gyi?”

³⁶ Onyen mo gi lee genɔ yee, “ɔbelense, anyamese pewu momo-daa mo ne n gye ane? Nyiile me mo de n' soo mo gyi.”

³⁷ Yesu gi toge mo yee, “Fo ti wu mo ne. Mo ne n kya tonge de fo faa.”

³⁸ Nfono mo, onyen mo gi toge sa Yesu yee, “Mewura, ne soo gyi,” ne o nmii mo ne o kyu buubuu sa mo.

³⁹ Nfono mo Yesu gi toge yee, “Ne ba gesinkpan so daa de i' barage anyamese do de asa abono in kya wu omɔ mo, me' nye wu ilaa, de abono, mo, me kya wu mo, me' bingiri agyaatanbo.”

⁴⁰ Farasii awura abono me bo Yesu ase nfono mo me nu ibono Yesu gi toge genen mo, me taase mo yee, “Aye ne n gye agyaatanbo mo faa?”

⁴¹ Ne o lee genɔ yee, “Nengyene fe gye agyaatanbo mo, nkana fe man gyi gipuee. To,

ibono mɔ, fɛ kya tɔgɛ yɛɛ fɛ kya wu faa, fɛyegipueɛ mɔ gi sii de fɛye.”

10

Isandɛ Gɛkpen Gɛbunono Gikpale

¹ Yesu gi da gikpale sa mɔmɔ yɛɛ, “N kya tɔgɛ fɛye gɛsintin, nyamesɛ ɔbono ɔ mɛn kyu de gɛbunono so kyu loo isandɛ gɛkpen mɔ dɔ ne ɔ kpaɔ dii de gɛtɛko so kyu loo mɔ, gɛnen kaasɛ ɔbono gyɛ daa oyu abɛɛ ɔ kya laarɛ ɔ' kpaɔ yuuri gɛyu pinini daa.

² Ne nyamesɛ ɔbono, mɔ, ɔ kyu de gɛbunono so kyu loo isandɛ gɛkpen mɔ dɔ mɔ ne n gyɛ isandɛ mɔ ɔkparebo.

³ Isandɛ ɔkparebo mɔ kya naa kpe gɛbunono asɛ ne ɔbono ɔ kya dii isandɛ gɛbunono mɔ kya tigi gisen sa mɔ de ɔ' loo. Ɔ kya tɛrɛ mɔ-isandɛ mɔ ɔkamaasɛ mɔ-rɛ mɔ-ginyɛn de ɔ' kyu mɔmɔ kyu kpe gigyɛ.

⁴ Ɔkparebo mɔ gi kpare mɔ-isandɛ mɔ lii gɛkpen mɔ dɔ mɔ, ɔ kya gyangbara sa mɔmɔ de mɛ' buu mɔ. I kya nyiile yɛɛ mɛ kya bii mɔ-gɛnɔ de mɛ' nu mɔ asɛ.

⁵ Isa ɔko giyan bɛrɛ, mɛ mɛn kyule naa buu mɔ. Mɛ laa sɛlɛ taa mɔ yɛgɛ. I kya nyiile yɛɛ mɛ mɛn kya bii mɔ-gɛnɔ de mɛ' nu mɔ asɛ.”

⁶ Yesu gi da Gyuda awura abelɛnsɛ mɔ gikpale gɛnen mɔ, mɛ mɛn nu gimɔ gɛsɛ.

⁷ Gɛnen so mɔ, ɔ kii tɔgɛ yɛɛ, “N kya tɔgɛ fɛye gɛsintin. Me ne n gyɛ isandɛ gɛkpen mɔ gɛbunono mɔ.

⁸ Mɔmɔ abono pɛwu mɛ da gibaa wɔra fɛɛ mɛ-lɛɛ ɔnan mɔ, mɛ dɛ daa fɛɛ iyu abɛɛ abono mɛ kya yuuri gɛyu pinini mɔ. Isandɛ mɔ mɛ mɛɲ ka mɔmɔ abono gɛnɔ.

⁹ Me n dɛ fɛɛ gɛkpen gɛbunono mɔ. Nengyene ɔko laa naa de me so kyu loo mɔ, gɛnen kaasɛ ɔbono laa nyɛ amɔlɛgɛ. Ɔ laa loo de ɔ' lii owi kamaasɛ ɔbono ɔ kya laare mɔ de ɔ' nyɛ ogyiten.

¹⁰ Iyu mɔ mɛ ba daa de mɛ' baa yuuri, mɛ' mɔɔ de mɛ' nyida. Mi-i me berɛ, nɛ ba daa de n' yɛgɛ asa mɛ' nyɛ Wurubuaare ase gɛkyena gɛkpaa.

Yesu Ne N Gye Isandɛ Ɔkparebo Dense Mɔ

¹¹ “Me ne n gye isandɛ ɔkparebo dense mɔ. Ɔbono ɔ gye isandɛ ɔkparebo dense mɔ ne n kya kyu mɔ-nyoro fue de ɔ' sɔɔ mɔ-isandɛ lɛwu.

¹² Ɔbono ɔ kya kpare isandɛ de mɛ' ka mɔ gikɔ mɔ berɛ, i mɛɲ gye mɔ ne n bo isandɛ mɔ. Nengyene o wu fɛɛ kuntun kya ba isandɛ mɔ dɔ mɔ, ɔ laa seɛ taa isandɛ mɔ yɛgɛ de kuntun mɔ ɔ' baa keda isandɛ mɔ, de ɔ' yaasɛ mɔmɔ.

¹³ Ibono so ɔ kya seɛ taa isandɛ mɔ yɛgɛ gɛnen mɔ ne n gye yɛɛ ɔ kya kerɛ mɔmɔ so daa de mɛ' ka mɔ gikɔ. Isandɛ mɔ ilaa i mɛɲ tiri mɔ de sei.

¹⁴ “Me ne n gye isandɛ ɔkparebo dense mɔ. N nyi me-isandɛ ne me-isandɛ, mɔ, kee mɛ nyi me,

¹⁵ fɛɛ gɛnɔɔbono me-sɛ Wurubuaare nyi me ne me kee n nyi mɔ mɔ. Nan kyu me-nyoro fue de n' sɔɔ me-isandɛ mɔ lɛwu.

¹⁶ N bo isandɛ iko kee nten nko. Mɔmɔ abono mɛ mɛɲ bo gikpen gide dɔ. I kaabore n' kyu mɔmɔ ba kee de mɛ' nu me ase de mɛ' wɔra isandɛ gikpen kolon de mɛ' nyɛ isandɛ ɔkparebo kolon.

17 “Wurubuaare kya laare me-ilaa. I kya nyiile yee nan kyu me-nkpa fue de n' kii kpaa kyu.

18 Oko man soge me-nkpa lii me-abaa do. Me gbaa-gbaa me-gibaa so ne n' kya kyu me-nkpa kyu fue. N bo okpa de n' kyu me-nkpa fue ne n' bo okpa de n' kii kpaa kyu me-gibaa so. Genen ne me-se Wurubuaare gi ka sa me ne.”

19 Ilaa ibono Yesu gi toge faa so mo, i yee Gyuda awura abelense mo nwansa nbono me kya sa kyu lii mo so mo gi kii wora kpei-kpei.

20 Asa mo do sakyɔ me kya toge yee, “Ilaa nyenyen oduduu i te Yesu so. O kya lo giyee daa. Ma-a nu' ode ase?”

21 Momɔ ako mo yee, “I men gye isa obono onan ilaa nyenyen oduduu i te mo so mo atongebi ne. Nne so ne ilaa nyenyen oduduu i laa taale bugi agyaatanbo ansi?”

Gyuda Awura Abelense Me Men Gye Yesu Isande Mo Do

22 Owi oko do mo Yesu bo Gyerusalem, ne owi gi fo ibono Gyuda awura mo me kya gyi geke bele kyu nyingi genobono me loro Wurubuaare onon obu mo yela sa mo-onon mo.

23 Genen owi obono mo, i gye awo aberɛ. Yesu naa de Wurubuaare onon obu gikpaara mo so gesalaga gebono me kya tere gemɔ yee Solomon gesalaga mo do.

24 Nfono mo, Gyuda awura abelense mo me baa kyaabɔ Yesu ne me taase mo yee, “Fo kya laare a' kyena kpaa fo owi omɔ daa? Nengyene fo ne n gye obono Wurubuaare gi sun de o' baa molege anyamese mo, tese toge tigi aye.”

²⁵ Me taase Yesu genen mo, o lee geno yee, “Ne wolaa toge sa feye. Feŋ soo me gyi daa. Ilaa gbaa'gbaa ibono n de me-se Wurubuaare ginyen n kya wɔra mo ne n kya lee nyamese obono onan n gye mo gawi nyiile.

²⁶ Feye mo, fe meŋ kii soo me gyi. I kya nyiile yee feŋ gye me-isande.

Abono Me Gye Yesu Isande Mo

²⁷ “Isande ibono i gye me-lee mo, me kya nu me-gede. N nyi momo ne me kya naa buu me.

²⁸ N kya sa momo Wurubuaare ase gekyena gekpaa. In bo no yee momo do oko laa fue mo-lewu gemara. Oko meŋ bo no o laa soge momo lii me-abaa do.

²⁹ Me-se Wurubuaare obono o kyu momo sa me mo bo lon don ilaa kamaase. Ne oko meŋ bo no, o laa taale soge momo lii me-se Wurubuaare abaa do.

³⁰ Me-re me-se Wurubuaare mo a gye daa gikolon.”

Abelense Mo Me Kya Laare Me' Da Yesu Abui Mo

³¹ Ibono Yesu gi toge genen ta mo, Gyuda awura abelense mo me kii puru abui me laa da mo mo.

³² Nfono ne Yesu gi toge sa momo yee, “Wurubuaare gi yege ne wɔra ilaa gbaa'gbaa feye-ansi so. Imo imomo so ne fe kya laare de fe' da me abui faa?”

³³ Gyuda awura abelense mo me lee geno yee, “I meŋ gye ilaa gbaa'gbaa ibono fo wɔra mo so ne a kya laare de a' da fo abui mo. Ibono fo kya kyu fo-nyoro kesere de Wurubuaare mo so ne a kya

laare de a' mɔɔ fo genen. Fo gye daa nyamese ne fo kya kyu fo-nyoro yee fo gye Wurubuaare.”

³⁴ Yesu gi kii taase ɔmɔ yee, “Me menɛ ɛmarase yela Wurubuaare agyebi mɔ dɔ yee,

Wurubuaare gi tɔge yee fe gye Wurubuaare ɔnan?

³⁵ Wurubuaare agyebi mɔ bere, a menɛ kya kee abon gekaako. Asa abono me nye Wurubuaare gi tɔnge sa mɔmɔ mɔ gbaa ne Wurubuaare gi tere mɔmɔ yee me gye Wurubuaare ɔnan faa.

³⁶ Ne me, ɔbono me-se Wurubuaare gi lɔrɔ me yela sa mɔ-nyoro ne o sun me ba gesinkpan so mɔ, n kya tɔge yee ‘N gye Wurubuaare mɔ-bi’ mɔ, nne so ne fo laa tɔge yee n de me-nyoro mi-i kesere de Wurubuaare?

³⁷ “Nengyene fee fe wu yee menɛ kya wɔra ilaa ibono i gye me-se Wurubuaare ilaa wɔrase mɔ, feɛ sa fe' sɔɔ me gyi.

³⁸ Ne fee fe wu yee n kya wɔra imɔ bere mɔ, ba-a ne fe manɛ sɔɔ me gbaa-gbaa gyi mɔ, fe' sɔɔ me-se ilaa wɔrase ibono n kya wɔra mɔ gyi de fe' nu gese de fe' bii yee Wurubuaare bo me dɔ ne me kee n bo mɔ dɔ.”

³⁹ Yesu gi tɔge genen mɔ, asa mɔ me kii laare fee me' keda mɔ. Me menɛ nye mɔ. ɔ lii mɔmɔ-abaa dɔ.

⁴⁰ Yesu gi kii naa foro Gyɔɔdan ɔbon mɔ, ne ɔ san kpaa kyena nfono Gyɔn gi naa kyena gyere asa Wurubuaare sagyere mɔ.

⁴¹ Asa sakyɔ me kya kpe mɔ ase nno. Me kya tɔge yee, “Gyɔn menɛ wɔra ilaa lɛnyiilese iko. Ilaa kamaase ibono ɔ tɔge kyu lii ɔnyen baare so mɔ bere, i gye gesintin.”

42 Imoso asa sakyɔ me soɔ Yesu gyi nno.

11

Lasarose Lewu

¹ Genen owi obono do mo onyen oko kya lo gensipɛɛɛɛ so. Me kya tere mo yee Lasarose. O gye Betaninyen. (Betani osowole baare gye Mariya de mo-daa Maata gewi.

² Mariya ne n gye okyii obono fe nu yee o kyu anuwantere woroge Yesu ne o kyu mo-gimu iman kpaare Yesu ayaa mo. Genen Mariya baare mo-pinyen ne n gye Lasarose obono o kya lo mo.)

³ O kya lo genen mo, mo-pikiyiana ade me sun kpaatoge sa Yesu yee, "Aye-wura, fo-kyemene obono fo kya laare mo-ilaa mo kya lo."

⁴ Yesu gi nu genen mo, o toge yee, "Gilo gide gin ba de gi' baa moɔ Lasarose. Gi ba daa de gi' baa lee Wurubuaare nyisigyi mo nyiile de Wurubuaare o' lee me, Wurubuaare mo-bi mo nyisigyi mo kee nyiile."

⁵ Yesu kya laare Maata de mo-tede de momo-pinyen Lasarose ilaa.

⁶ Imo-re imo genen mo, o nu Lasarose gilo mo so mo, o sii kyena nfono o bo mo nke nnyo bola.

⁷ Imo gemara mo, Yesu gi toge sa mo-akasebo mo yee, "A' kii kpe Gyudiya."

⁸ O toge omo genen mo, mo-akasebo mo me toge sa mo yee, "Obelense, Gyuda awura abelense mo me laare de me' da fo abui moɔ faa, in ti gyi nke nko. Fo laa kii kpe nno?"

⁹ Yesu akasebo mo me taase mo genen mo, o kisee da momo gikpale de o' kyu nyiile momo

yee genen owi obono do mo in bo gifuu. O da gikpale mo yee, "In gyee iwi gudu inyo ne n bo gekere do? Nyamese obono o naa owi kenken mo, men kya sisi. I kya nyiile yee gesinkpan gede so fatela kya wu mo.

¹⁰ Ne obono, mo, o naa genye mo kya sisi. I kya nyiile yee on bo fatela mo ase."

¹¹ Yesu gi toge genen mo ne o kii toge sa momo yee, "Aye-kyemenē Lasarose gi de. Nan kpaa kyingi mo."

¹² Nfono mo, mo-akasebo mo me toge sa mo yee, "Obelense, nengyene o de ginsi gide bere mo, o laa nye alanfiya ne."

¹³ Yesu akasebo mo me men bii yee o kya toge kyu lii Lasarose lewu so daa. Me nyi daa yee ginsi gide gbaa-gbaa ne o dare.

¹⁴ Nfono ne Yesu gi toge tigi momo yee, "Lasarose gi wu'.

¹⁵ Feye so mo, i wora me okon fee men bo nno pei ne o wu' de fe' nye so me gyi. Imoso fe' yee de a' kpe mo ase."

¹⁶ Nfono mo, Tomaase obono me kya tere mo yee Ata mo gi toge sa mo-nanboana mo yee, "Aye-re mo pewu a' kpe. Nengyene i gyee lewu mo, aye-re Yesu pewu a' kpe de a' kpaa wu'."

Yesu Ne N Kya Sa Wurubuaare Ase Gekyena Onan

¹⁷ Yesu gi kpaa loo nno mo, o nu yee Lasarose gi wu'. O wu' ne me pule mo mo, imo nke nnan ne.

¹⁸ Betani osowole mo de Gyerusalem i men bo geta de abara. I man fo akpaaten anyo dandan.

19 Imoso i yegε Gyuda awura mo asa sakyο me kpe Maata de Mariya ase de me' kpaα toge wοra momo kyu lii momo-pinyen lewu mo so.

20 Maata gi nu Yesu so mo, ο lii kyon ο' kpaα gyangara mo, yegε Mariya, mo, te geten do.

21 Maata gi wu Yesu mo, ο toge sa mo yeε, "Me-Wura, ne feε fo bo gere mo, nkana me-pinyen ο meηnan wu'.

22 Imo-re imo genen gbaa faa, n nyi yeε ba-a nperε, ilaa kamaase ibono fo kole lii Wurubuaare ase mo ο laa kyu sa fo."

23 Yesu gi toge sa mo yeε, "Fo-pinyen laa kii kyingi kyena nkpa."

24 Maata gi kyule mo yeε, "N nyi ibono me-pinyen laa kii nye nkpa geke laalaalogese gebono Wurubuaare laa kyingi ibuni de ο' gyi omο-nbele mo."

25 Nfono mo, Yesu gi kii lοro toge sa Maata yeε, "Me ne n gye obono n bo okpa de n' kyingi asa abono me wu' mo. Me ne n gye obono n kya sa asa Wurubuaare ase gekyena onan mo. Nyamese obono ο kyu mo-nyoro too me so mo, ba-a ο wu' mo, ο laa kyena Wurubuaare ase.

26 Ne nyamese kamaase obono ο te ne ο kyu mo-nyoro too me so mo, mo-Wurubuaare ase gekyena onan mo ge maη lii mo-gibaa kpa-a. Maata, fo kya soo ilaa ide gyi?"

27 Maata gi leε geno yeε, "Een, me-wura. Ne soo gyi yeε fo ne n gye obono Wurubuaare gi sun de fo' baa molege anyamese mo. Fo ne n gye Wurubuaare mo-bi obono aye-ansi a gyan mo so yeε ο laa kpelege lii Wurubuaare do ba gesinkpan so mo."

Mariya Gi Kpaa Gyangara Yesu

²⁸ Maata gi tɔge Yesu genen ta mɔ, ɔ kpaa tere mɔ-tede Mariya lii nkan ne ɔ tɔge mɔ yee, “ɔbelense mɔ gi ba, ɔ bo faanaa, ɔ kya tere fo.”

²⁹ Mariya gi nu genen mɔ, ɔ kpe koso daa ne ɔ lii kpaa gyangara mɔ.

³⁰ Genen owi ɔbono mɔ, Yesu men ti loo ɔsowole mɔ gbaa-gbaa so. ɔ san ɔ bo nfono Maata gi kpaa gyangara mɔ mɔ.

³¹ Gyuda awura abono me bo Mariya ase geten mɔ dɔ mɔ me kya tɔge ma-a wɔra mɔ mɔ, me wu genɔɔbono Mariya gi kpe nyise koso lii genen mɔ, me nyi fee ɔ kya kpe nfono me pule mɔ-pinyen mɔ ɔ' kpaa saawo daa. Imɔso me buu mɔ.

³² Mariya gi kpaa fo nfono Yesu bo mɔ, ɔ da de ginsi wu mɔ mɔ, ɔ kpelege nmii mɔ-ayaa dɔ ne ɔ tɔge sa mɔ yee, “Me-Wura, nengyene fee fo bo gere daa mɔ, nkana me-pinyen ɔ mennan wu'.”

³³ Ibono Yesu gi wu genɔɔbono Mariya kya saawo de Gyuda awura abono me buu mɔ mɔ kee me kya saawo mɔ, mɔ-gisen dɔ i nyida mɔ, ne i loo mɔ kee gikyɔ.

³⁴ Ne ɔ taase yee, “Fɔne dɔ ne fe pule mɔ?” Me lee genɔ yee, “ɔbelense, ba de fo' baa kere.”

³⁵ Nfono mɔ Yesu gi su.

³⁶ Gyuda awura mɔ me wu genen mɔ, me tɔge sa abara yee, “Fe' kere, ɔ laare mɔ-ilaa gikyɔ ne-o!”

³⁷ Asa mɔ ako, mɔ, yee, “Mɔ ɔbono ɔ kye gyaatanbo mɔ mɔ men taale yege de Lasarose ɔ men sa o' wu'?”

³⁸ Imɔso Yesu gisen gi kii nyida mɔ ginyɔse. Nfono mɔ ɔ naa kpe nfono me pule mɔ mɔ.

Yesu Gi Kyingi Lasarose Lii Ibuni Do

Folebo do ne me pule Lasarose ne me kyu gibui bele giko kyu tii gifole mo gebunono.

³⁹ Yesu gi naa kpe nno genen mo, o toge sa asa mo yee, "Fe' belen gibui mo lii folebo mo gebunono." Nfono mo Lasarose mo-pikyii Maata gi toge sa Yesu yee, "Obelense, me pule mo faa, nde nke nnan ne. O laa lii son."

⁴⁰ Yesu gi taase mo yee, "Men toge sa fo yee nengyene fo kyu fo-nyoro too me so mo, fo laa wu Wurubuaare nyisigyi?"

⁴¹ Nfono mo, me belen gibui bele mo lii folebo mo gebunono, ne Yesu gi diire mo-ansi kere soso ne o faala Wurubuaare yee, "Me-se, fo'sun, fee fo nu me ase."

⁴² N nyi yee fo kya nu me ase owi kamaase do. Asa abono me yelee gerenaa faa so ne n' kya toge genen ilaa ide faa de me' nye soo gyi yee fo ne n sun me."

⁴³ Yesu gi dalaa ta mo, o kpen ken-ken yee, "Lasarose, lii ba!"

⁴⁴ Nfono mo Lasarose obono o wu' mo gi lii ba Yesu ase gesintin. O lii ba genen mo, akuru abono me kyu dela mo-gibuni mo a kpe san a mili mo-ayaa de mo-abaa de mo-ansi genen. Yesu gi toge sa asa mo yee, "Fe' marage akuru mo lii mo-nyoro so de o' naa."

Abelense Me Da Gedε Yela De Me' Nye Yesu Moo

⁴⁵ Gyuda awura mo me buu Mariya kpe nno mo me wu ilaa ibono Yesu gi wora faa mo, momo do asa sakyō me soo Yesu gyi.

46 Momo ako mo, me naa kpe Farasii awura mo ase ne me kpaabuu ilaa ibono Yesu gi wora mo sa momo.

47 Imoso Gyuda awura asunbi alebo abelense mo de Farasii awura mo me tere Gyuda awura nbele agyibo baa gyan' ne me taase abara yee, "Ilaa lenyiilese kpei-kpei ibono onyen baare kya wora faa, nne ne a laa wora mo?"

48 A taa mo yege mo, asa mo pewu me laa naa so mo gyi yee mo ne n gye obono Wurubuaare gi sun de o' baa gyi gewura mo Wurubuaare ade so mo. Nengyene i ba genen mo, Rom awura mo me laa baa boori aye Wurubuaare onso obu mo de me' soge gewura mo lii aye ase."

49 Momo do obono o gye Gyuda awura asunbi alebo gemu genen gesi gebono do mo ginyen ne n gye Kayifase. Nbele agyibo mo me gyan me kya sa gewansa genen mo, Kayifase baare gi toge sa momo yee, "Fen taa nyi olaako."

50 Fe men nyi yee nengyene asa mo pewu lewu so ne nyamese kolon gi tese wu' sa momo mo, i boran?"

51 Gesintin so mo, Kayifase baare, men toge genen ilaa ide mo gbaa-gbaa gibaa so. Ibono mo ne n gye asunbi alebo gemu genen gesi gebono do mo so ne Wurubuaare gi yege o wolaa wu toge ilaa ibono i laa baa ba Yesu so mo genen. O wu yee Yesu laa wu' sa momo Gyuda awura pewu.

52 Genen gbaa mo, Kayifase men bii yee i men gye momo Gyuda awura mo wole ne Yesu laa wu' sa. Yesu gi nye wu' mo, de i' koola Wurubuaare mo-biana gbaa-gbaa abono me yaase me bo nten kpei-kpei mo pewu, kyu baa wora nyamese

kolon.

⁵³ San kyu lii genen gēkē gebono nbele agy-ibo mō mē gyan' kyu kyon mō, Gyuda awura abelense ade mē da gedē yela de mē' nye Yesu mō.

⁵⁴ Kyu lii genen so mō, Yesu mēŋ baa naa tentegelen saare Gyuda awura mō dō. Mō-re mō-akasebo mō mē san naa kpaā kyena daa Ifiram osowole so sindi gipen giko.

⁵⁵ Mē bo nno mō, mōmō Gyuda awura Lewu Gi Serege Aye So gēkē bele mō gē kya fuude. Imoso asa sakyō mē kya lii genen gesinkpan gebono so mē kya kpe Gyerusalem, mōmō-isowole gemu mō so. Mē kya daa gigyangbara kpe nno kpaā wōra itiibilaa iko baala gyoo mōmō-gēkē bele mō gigyī de in' sa i' kyōlese mōmō-Wurubuaare ōson.

⁵⁶ I fo genen owi ōbono mō, asa mō mē yele Wurubuaare ōson obu gikpaara mō so, mē kya laare Yesu. Mē san mē kya taase abara yēē, “Nne ne n gyē fēye-nwōnsa? Fē nyi yēē ō laa baa gyi gēkē bele gedē abēē?”

⁵⁷ Asunbi alēbo abelense mō de Farasii awura mō mē wolaa ka sa asa yēē ōkamaase ōbono ō nyi nfono Yesu bo mō ō' baa buu sa mōmō de mē' nye keda mō kpaā tii.

12

Mariya Gi Kyēge Anuwantere Woroge Yesu Ayaa So

¹ I kya san nke nsee de Gyuda awura mē' gyi mōmō-Lewu Gi Serege Aye So gēkē bele mō, Yesu gi kpe Betani osowole ōbono so Lasarose tē mō.

(Lasarose ne n gye onyen obono o wu' ne me pule mo ne Yesu gi kyingi mo lii ibuni do mo.)

² O loo nno mo, me wora agyudo ne me kyu gyi gake bele sa mo. Lasarose mo-pikyii Maata ne n kere gegyan mo so. Lasarose kee bo momo do ogyiten mo.

³ Me te me kya gyi mo, Lasarose mo-pikyii Mariya gi kpa kyu puruntuwa de anuwantere boogyalonse oko onan kyu ba. Nadi oyii ilin ne me kyu wora mo. Mariya gi kyu anuwantere mo ba mo, o kyeege woroge Yesu ayaa so ne o kyu mo-gimu iman kyu kpaare Yesu ayaa. O wora genen mo, anuwantere mo-ofen gi soo geten gebono do me bo mo pewu gyi.

⁴ Owi obono mo, Gyudase Isikaayote, Yesu akasebo gudu anyo mo do oko bo nno. (Mo ne n baa yee Yesu akyobo me nye mo mo.)

⁵ O wu ilaa ibono Mariya gi wora mo, o toge yee, "Anuwantere baare men wora ofese mo, nkana a laa nye aterenbi bele de a' kyu ye sa ayenbo!"

⁶ Gyudase gi toge genen mo, i men gye yee mo-gewonsa ge gyan' ayenbo mo so gesintin daa. O gye daa oyu. Mo ne n kya keda momo-aterenbi oworaten. O kya kyena yuuri aterenbi mo ako. Imo ne n yee ne o toge genen.

⁷ Yesu gi lee geno sa mo yee, "Taa okyii mo yee. O wora imo yela gyoo me-gipule ne.

⁸ Ayenbo abono fo dare faa, me bo feye ase adaa-adaa. Me bere, fe man nye me de n' kyena feye ase kpa lii."

*Asunbi Alɛbo Abelense Mɛ Kya Laare Mɛ'
Mɔɔ Lasarose*

⁹ Ibono Gyuda awura sakyɔ mɛ nu yɛɛ Yesu bo Bɛtani ɔsowolɛ so mɔ, mɛ kpe mɔ ase nno. I mɛɲ gyɛ Yesu mɔ-nkon so ne sakpii belɛ mɔ gi kpe nno genen. Mɛ kpe nno kee daa de mɛ' kpaa kerɛ Lasarose ɔbono ɔ wu' ne Yesu gi kyingi mɔ lii ibuni dɔ mɔ.

¹⁰ Imɔso Gyuda awura asunbi alɛbo abelense mɔ mɛ laare ɔkpa ɔbono so mɛ laa nyɛ de mɛ' mɔɔ Lasarose kee mɔ.

¹¹ I lii fɛɛ kyu lii Lasarose so mɔ, mɔmɔ Gyuda awura sakyɔ mɛ san ma-a kine mɔmɔ-asunbi alɛbo abelense mɔ-lɛɛ mɔ, ne mɛ san ma-a sɔɔ Yesu gyi.

Yesu Gi Loo Gyerusalem Fɛɛ Wura

¹² Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, sakpii belɛ ɔbono ɔ ba Gyerusalem de mɛ' baa gyi mɔmɔ-gɛkɛ belɛ mɔ mɛ nu yɛɛ Yesu bo ɔkpa dɔ ɔ kya ba Gyerusalem.

¹³ Genen so mɔ, mɛ kyadɛ-kyadɛ abelafɛ ne mɛ kyu lii kpe mɛ' kpaa gyangara mɔ. Mɛ san mɛ kya kpen mɛ kya tɔgɛ yɛɛ,

“Ayenbi a gyɛ fo-lɛɛ!

Wurubuaarɛ ɔ' kosorɛ fo-gimu!

Wurubuaarɛ ginyen dɔ ne fo naa fo kya ba faa!

Fo ne n gyɛ ɔbono fo laa gyi gɛwura aye Isirale awura so!”

¹⁴ Yesu gi laare bee folɛ ɔko ne ɔ dii gyan' mɔ so ɔ kya kpe, fɛɛ gɛnɔɔbono mɛ wolaa ɲmarasɛ yela Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ mɔ. Mɛ ɲmarasɛ yela yɛɛ,

¹⁵ Sayon! ɔsowolɛ belɛ so awura!

Fɛɲ sa fɛ' seɛ gifuu.

Fɛ' kerɛ, fɛye-wura ne n gyan' bee fɔle so
 ɔ kya ba mɔ.

¹⁶ I ba genen pɛwu faa, Yesu akasebo mɔ mɛ mɛn nu gɛsɛ ayaa abono so. Owi ɔbono Wurubuaare gi kyu nyisigi kyu sa Yesu mɔ, pɛi ne mɔ-akasebo mɔ mɛ lɔɔ baa nyingi yɛɛ ilaa ibono mɛ nmarase yela Wurubuaare agyebi mɔ dɔ mɔ, nkyɛɛ Yesu ne mɛ dare genen.

¹⁷ Sakpii ɔbono o wu Yesu gi kyingi Lasarose ne ɔ tere mɔ lii folebo gekyan mɔ dɔ mɔ, mɛ naa tɔge tɔge imɔ so ilaa sa asa pɛi ne mɔmɔ-geke bele gigyi mɔ gi lɔɔ fo.

¹⁸ Amunale ilaa ibono Yesu gi wɔra mɔ so ne asa sakyɔ mɛ lii kpaa gyangara mɔ genen.

¹⁹ Sakpii ɔbono o buu Yesu mɔ so mɔ, Farasii awura mɔ mɛ tɔge sa abara yɛɛ, “Fɛ mɛn wu? A laa taa kpon daa. Fɛ' kerɛ. Asa mɔ pɛwu ne n kpane kpaa mili mɔ mɔ.”

Yesu Gi Tɔge Mɔ-Giwukyingi Mɔ So Ilaa

²⁰ Owi ɔbono asa mɛ kpe Gyɛrusalem kpaa son Wurubuaare genen geke bele gebono mɔ, abono mɛn gyɛ Gyuda awura mɔ ako kee mɛ saare mɔmɔ dɔ.

²¹ Genen asa ade mɛ ba Filipino ase baa tɔge mɔ yɛɛ, “ɔbelense, a kya laare fɛɛ a' wu Yesu.” (Genen Filipino baare gyɛ Yesu akasebo mɔ dɔ ɔko. ɔ lii Besayida, Galeli gɛsinkpan so.)

²² Mɛ tɔge mɔ genen mɔ, ɔ kpaa tɔge imɔ sa Andiru, ne mɔmɔ asa anyɔ mɛ naa kpaa tɔge sa Yesu.

23 Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Ide kon bere, owi mɔ gi fo ibono me, anyamese pewu mɔmɔ-daa mɔ, nan nye nyisigyi bele.

24 Gesintin ne n' kya tɔge feye faa; nengyene giwayu gibi giɲ tɔrɔ ise dɔ de gi' wu' mɔ, gi kya sii de gimɔ-nkon. Nengyene giwayu gibi mɔ gi wu' ise dɔ mɔ, gi kya korɔ de gi' sɔga wɔra abi gikyɔ.

25 Imɔso fo obono fo-nkpa ne n tiri fo ne fo kya korɔse nmɔ fi-i yela fo-gibaa so mɔ, Wurubuaare ase gekyena ge laa lii fo-gibaa. Ne fo obono, mɔ, Wurubuaare ilaa so ne fo yee fo-nkpa giɲ tiri fo gese gere mɔ, fo kya baala nmɔ fi-i yela de fo' nye Wurubuaare ase gekyena gekpaa ne.

26 Fo nyamese kamaase obono fo kya laare de fo' son me mɔ, i kaabore fo' baa wɔra me-okasebo. Nfono me laa wu me mɔ, nno kee ne me laa wu me-asonbo. Me-se Wurubuaare laa teela obono ɔ kya son me mɔ.

Yesu Gi Tɔge Lewu Obono Onan ɔ Laa Wu' Mɔ

27 “Ide kon, me-gisen dɔ i kya dee me fee ogya. Nne ne nan tɔge ne? N' kole me-se yee ɔ' mɔlege me de awɔrɔfɔɔ abono a kya ba me so faa a' kyon gibaafon abee? Kuaa. Genen awɔrɔfɔɔ ade so ne ne ba gesinkpan so.”

28 Yesu gi dalaa kole Wurubuaare yee, “Me-se, lee fo-nyisigyi gewi.” ɔ dalaa genen mɔ, gigyebi' giko gi lii Wurubuaare dɔ tɔge yee, “Ne ti wolaa lee me-nyisigyi gewi nyiile, ne nan kii lee mɔ gewi.”

29 Sakpii mɔ ɔ yelee nfono mɔ gi nu gigyebi' mɔ genen mɔ, mɔmɔ ako me tɔge yee, “Nyangbon gi

gbere.” Ako mo yee, “Wurubuaare do osoo ne n tonge sa mo.”

³⁰ Asa mo me kya toge genen mo, Yesu gi lee geno yee, “Feye so ne gigyebi' gide gi tonge genen, nkana i men gye me so.

³¹ Ide kon Wurubuaare laa bun gesinkpan so asa gipuee kyu lii momo-ilaa nyenyen so. Nkana ilaa nyenyen pewu gemu mo ne n bo olon gesinkpan so. Ide kon Wurubuaare laa kosore mo gegyapaa mo so.

³² Nengyene i puru me diire lewu oyii so ne ne wu' mo, nan biide asa kpei-kpei pewu kyu ba me ase de i' molege omo.”

³³ Yesu gi toge genen ilaa ide kyu lee nyiile lewu obono onan o laa kyu wu' mo.

³⁴ Nfono mo asa mo me toge sa Yesu yee, “A nu lii Wurubuaare nbara mo do yee obono Wurubuaare laa sun de o' baa molege anyamese mo laa kyena gekpaa-gekpaa. Ne i wone so ne fo kya toge yee i kaabore me' puru anyamese pewu momo-daa mo diire lewu oyii so de o' wu'? Ane ne n gye genen anyamese pewu momo-daa mo daa?”

³⁵ Asa mo me taase Yesu genen mo, o da gikpale kyu lii mo-nyoro so sa momo yee, “I san nmaraa daa de owi o' ta. Owi san o bo no faa, fe' naa de owi mo. Nengyene i bun wora feye mo, fe laa naa gibiri. Nyamese obono o naa gibiri mo, men kya bii nfono so o kya kpe de.

³⁶ Imoso ibono owi san o bo no faa, fe' kyu feye-nyoro too mo so de fe' nye wora fee asa abono fe gye owi mo asa.” Yesu gi toge genen ta mo, o naa taa momo yege kpa nara.

Gyuda Awura Abelense Mō Mēη Kya Sōō Yesu Gyi

³⁷ Ilaa lēenyiilese ibono Yesu gi wōra mō i nyaakyo gikyo, ne asa mō me wu imō de mōmō-ansi. Mēη kii sōō mō gyi.

³⁸ I mēη gye giyan. I ba genen mō i nye kyena de ilaa ibono Isaya gi wolaa ηmarase yela mō daa. Isaya gi wōra Wurubuaare ikalan otogēbo, ne o naa kyena taase Wurubuaare yee,

“Me-Wura Wurubuaare, mōmō dō ane
ne n sōō fo-okalan obono a tōge sa mōmō mō gyi?”

Ne amōlēge abono fo kya laare fo' kyu mōlēge asa mō

anēana ne n wu amō bii?”

³⁹ Genen kee ibono me mēη taale sōō Yesu gyi mō, i de daa fēe genōobono Isaya baare gi wolaa tōge yela yee,

⁴⁰ “Wurubuaare yee me' tēse wōra fēe agyaatanbo.

Mōmō-nwōnsa dō iη sa i' bugi de ilaa gese ginu. Mōmō ade bere me maη nye wu ilaa ibono i bo no mō,

abēe mōmō-nwōnsa dō i' bugi de ilaa gese ginu.

Nkana me nu ilaa gese mō,

me laa kii ba me Wurubuaare ase
de n' kye mōmō-giloto gibono me kya lo faa.”

⁴¹ Isaya mēη tōge genen giyan. O wolaa wu Yesu nyisigyi mō, imōso ne o tōge kyu lii mō so genen.

⁴² Gyuda awura mō me kine Yesu faa, imō-re imō genen mō, mōmō sakyō me sōō Yesu gyi, dabole de mōmō abelense mō ako. Me mēη kyule lēe mōmō-gisōogyi mō gēwi daa. I kya nyiile

yεε mε sele Farasii awura mɔ gifuu yεε mε laa naa gya mɔmɔ yεε mɔmɔ-giyaa gin baa nye yii mɔmɔ-gikyangbon dɔ.

⁴³ Nyisigyɪ ɔbono asa mε laa kyu sa mɔmɔ mɔ ne mε kya laare don Wurubuaare-leε nyisigyɪ ɔbono ɔ laa sa mɔmɔ mɔ.

⁴⁴ Yesu gi kpen tɔge sa asa mɔ yεε, “ɔbono ɔ sɔɔ me gyi mɔ, i mɛn gyε me-wolε ne ɔ sɔɔ gyi. Kaase gi sɔɔ ɔbono ɔ sun me mɔ kee gyi ne.

⁴⁵ ɔbono o wu me mɔ gi wu ɔbono o sun me mɔ kee ne.

⁴⁶ Me nε ba gεsinkpan so daa fεε fatela de ɔbono o kyu mɔ-nyoro too me so mɔ ɔ mɛn sa o' sii gibiri dɔ.

⁴⁷ “Nengyene fo ɔko fo kya nu me-ilaa tɔgeε ne fon kya gyi imɔ so mɔ, in gyε me ne nan bun fo gipueε. I kya nyiile yεε mɛn ba gεsinkpan so de n' baa bun anyamesε gipueε. Nε ba daa de n' baa mɔlεge mɔmɔ de mε' nye gεkyena Wurubuaare ase.

⁴⁸ Nyamesε ɔbono o kine me ne o kine de me-ilaa tɔgeε mɔ bere bo ɔbono ɔ laa bun mɔ gipueε mɔ. Me-agyεbi abono nε tɔge mɔ ne nan bun mɔ gipueε gεke gεbono gεsinkpan so gεkyena gε laa yela ɔkara mɔ.

⁴⁹ I kya nyiile yεε ilaa ibono n kya tɔge mɔ, i mɛn gyε me-gibaa so ne n kya tɔge imɔ. Me-sε Wurubuaare ɔbono o sun me mɔ gbaa-gbaa ne n ka sa me yεε idε de idε ne n' tɔge.

⁵⁰ N nyi yεε ilaa ibono ɔ ka sa me genen mɔ i laa yege asa mε' nye kyena mɔ ase gεkpa. Imɔso ilaa ibono n kya tɔge mɔ, n kya tɔge daa

genoo bono me-se Wurubuaare gi toge me yee n' toge mo."

13

Yesu Gi Foro Mo-Akasebo Mo Ayaa

¹ I san geke kolon de Gyuda awura me' gyi momo Lewu Gi Serege Aye So geke bele mo, Yesu gi bii yee owi mo gi fo ibono o laa lii gesinkpan so de o' kii kpe mo-se ase. Mo-gekyena do mo, o laare mo-akasebo abono me bo mo ase mo ilaa. Genen abere ade do mo Yesu kya laare o' baa lee nyiile genoo bono okara o kya laare omo-ila mo.

² Genen geke gebono gedode mo, Yesu mo-re mo-akasebo mo me te me kya gyi mo, ilaa nyenyen pewu gemu mo gi ti suu de Gyudase Isikaayote, obono o gye Simon mo-bi mo de o' yee Yesu akyobo me' nye mo.

³ Yesu nyi ibono mo-se Wurubuaare gi kyu ilaa kamaase kyu wora mo Yesu abaa do. O nyi kee yee o lii Wurubuaare ase ne o laa kii kpe mo ase.

⁴ Me gyi ta mo, o koso yelee ne o luu soso-lee gegbe gebono o suu mo, ne o kyu bodebaa kyu dela mo-gesara do.

⁵ Nfono mo, o kyeege nkyu wora tasa do ne o yii gese o kya foro mo-akasebo mo-ayaa oko oko yee o de bodebaa mo o kyu dela mo-gesara do mo, o kya lee momo-ayaa nkyu.

⁶ Yesu gi baa fo Simon Piita ase mo, Piita gi taase mo yee, "Me-Wura, fo ne nan foro me-ayaa sa me?"

⁷ Ne Yesu gi lee geno yee, "Fo men nyi ilaa ibono n kya wora faa. Gemara mo, fo laa baa bii."

⁸ Piita gi kii tɔge mɔ yee, “O kuaa! Inj kaabore fo' foro me-ayaa sa me gɛkaako.” Yesu gi tɔge mɔ yee, “Nengyene manj foro fo-ayaa sa fo mɔ, genen bere mɔ, me-re fo a menj baa a bo sei giwɔra.”

⁹ Nfono mɔ, Piita gi lee geno yee, “ɔbelense, genen bere mɔ, i menj gye me-ayaa wole. Tese foro me-abaa de me-gimu kee sa me.”

¹⁰ Ne Yesu gi tɔge sa mɔ yee, “Nengyene nyamese gi gyere mɔ, mɔ-nyoro geteeko ginj baa gi bo ineesi ibono i tiri yee o' kii gyere. Mɔ-ayaa dɔ wole ne n tiri yee ɔ' foro. Feye ade pewu fej bo ineesi, genen mɔ, feye dɔ nyamese kolon guan ne n bo ineesi.”

¹¹ Yesu ti wolaa o nyi obono ɔ laa yegɛ mɔ-akyobo me' nye mɔ mɔ. Imɔso ne ɔ tɔge yee, “Feye ade pewu fej bo ineesi, genen mɔ, feye dɔ nyamese kolon guan.”

¹² Yesu gi foro mɔ-akasebo mɔ ayaa ta mɔ, o kiiri mɔ-soso lee gegbe mɔ suu ne ɔ naa kii kpaa kyena mɔ-ɔkyenaten ogyiten mɔ. Nfono mɔ ɔ taase mɔ-akasebo mɔ yee, “Fe nu ilaa ibono ne wɔra sa feye faa gese?”

¹³ Fe kya tere me yee feye-ɔbelense de feye-Wura. Fe tere me genen mɔ, fe menj fue. I kya nyiile yee genen nyamese ne n' gye.

¹⁴ To, me obono n gye feye-ɔbelense de feye-wura mɔ ne n bara me-nyoro gese, ne ne foro feye-ayaa sa feye faa. Imɔso, feye kee fe' bara feye-nyoro gese de fe' foro abara ayaa sa abara genen.

¹⁵ Ne wɔra sinkaala yela sa feye ne. Feye kee fe' wɔra ilaa ibono ne wɔra sa feye faa onan.

16 Gēsintin ne n' kya tōge mi-i sa fēye faa, dega mēŋ kya don mō-obelense. Ɔsōō mēŋ kya don ɔbono o sun mō mō.

17 Ibono fē nyē bii yēē i kaabore fē' son abara faa, ne fē kya son abara gēsintin mō, fē laa wōra amudensebo.

18 “I mēŋ gye fēye pēwu ne n' dare. N nyi fēye abono ne lēē yēē fē' wōra me-gēsun mō. I tiri yēē ilaa ibono mē wolaa ŋmarase yela Wurubuaare agyebi mō dō mō, mō, i' nyē ba gēsintin. Mē wolaa ŋmarase yela yēē,

‘Nyamese ɔbono me-re mō a kya wōra abaa gyi mō

ne nan kisee dii yele me so.’

19 N wolaa mi-i tōge fēye genen ilaa ide nperē pēi de i' lōō ba. Nengyene i san ba mō, de fē' sōō me gyi yēē me ne n bo no pēi ne ilaa kamaase i bo nō.

20 Gēsintin ne n' kya tōge mi-i sa fēye faa, ɔbono ɔ sōō ɔbono ne sun mō abaa anyō mō, me ne ɔ sōō genen. Ne ɔbono ɔ sōō me abaa anyō mō, ɔbono o sun me mō ne ɔ sōō genen.”

Yesu Yēē Ɔko Laa Kyu Mō Wōra Mō-Akyobo Abaa Dō

21 Yesu gi tōge genen ta mō, mō-gisen dō i nyida mō ne o buu sa mōmō yēē, “Gēsintin ne n' kya tōge mi-i sa fēye faa; fēye dō ɔko laa kyu me wōra me-akyobo abaa dō.”

22 Yesu gi tōge genen mō, mō-akasebo mō mē kpēle kere abara. Mē mēŋ nyi ɔbono ɔ dare mō.

23 Me, Yesu ɔkasebo ɔbono ɔ kya laare me-ilaa mō ne n te n sindi mō ogyiten mō.

24 Nfono ne Simon Piita gi da gimu sa me yee n' taase mo yee aye do ane ne o dare daa?

25 Gesintin mo, ne tu sindi Yesu ne ne taase mo yee, "Obelense, ane ne fo dare daa?"

26 Yesu gi toge sa me yee, "Kaase obono nan kyu bodobodo nyoo ipo do sa mo de o' gyi mo, mo ne n' dare genen." Nfono mo Yesu gi kyu bodobodo obono o de mo kyu nyoo ipo mo do gesintin ne o kyu sa Gyudase, Simon Isikaayote mo-bi yee o' soo gyi.

27 Gyudase gi kpe soo bodobodo mo gyi mo, ilaa nyenyen pewu gemu mo gi suu de mo. Nfono mo Yesu gi toge sa Gyudase yee, "Ide kon ilaa ibono fo laa wora mo, wora imo kusaa."

28 (Aye akasebo sense abono aye-re Yesu a te a kya gyi mo do oko-re oko men nu ilaa ibono Yesu gi toge sa Gyudase mo gese.

29 Momo ako bere, me nyi daa yee Yesu kya toge o kya sa Gyudase yee o' kpaasoo ilaa ibonoana me laa kyu gyi geke bele mo abee o' kpaasoo kyu ilaa iko kpaasoo sa ayenbo. I kya nyiile yee Gyudase ne n kya keda momo-aterenbi.)

30 Gyudase gi kpe gyi bodobodo mo, ayaa abono so mo, o lii taa momo yeege. Genen owi obono mo, i gye genye.

Nbara Poboro

31 Gyudase gi lii, ne i san Yesu mo-re mo-akasebo sense mo, Yesu gi toge yee, "Ide kon ne me, anyamese pewu momo-daa mo nyisigyi mo laa lii gewi ne. Genen kee ne Wurubuaare-lee nyisigyi mo laa lii gewi kyu lii me so ne.

³² Nengyene Wurubuaare nyisigyi mo gi lii gewi kyu lii me so mo, genen kee ne Wurubuaare laa yegē me-lēē nyisigyi mo o' lii gewi kyu lii mo Wurubuaare so ne. Ayaa ade so ne Wurubuaare laa wōra genen ilaa ide.”

³³ Yesu gi kii tōge sa momo yee, “Me-biana, nan kyena feye do nmaraa daa faa bola. Fe laa laare me-geeten. Fee genobono ne tōge sa Gyuda awura abelense baa kyon mo, nperē n kya tōge mi-i sa feye kee yee nfono n kya kpe mo, fe man taale kpe nno.

³⁴ Pei ne nan kyon mo, n kya yela nbara poboro n kya sa feye yee fe' laare abara ilaa. Fee genobono ne laare feye-ilaa mo, feye kee fe' laare abara ilaa genen.

³⁵ Nengyene fe laare abara ilaa mo, imo ne nan yegē okamaase o' bii yee me-akasebo ne fe gye.”

Yesu Yee Piita Laa Kine Yee O Meni Nyi Mo

³⁶ Yesu gi tōge genen mo, Simon Piita gi taase mo yee, “Me-wura, fo laa kpe fone?” Nfono ne Yesu gi lee geno sa mo yee, “Nfono n kya kpe mo, fo man taale buu me kpe nno nperē. Gemara mo fo laa buu me ba nno.”

³⁷ Piita gi kii taase mo yee, “Me-wura, mene n wōra so ne man taale buu fo kpe nno nperē yegē nan taale soo fo-lewu wu'?”

³⁸ Ne Yesu gi taase Piita yee, “Fo laa soo me-lewu wu'? Soo gibui yela, pei de kyaase gyangbarase o' loo fole nde mo, fo laa soroge gikpado gisa' yee fo meni nyi me.”

14

Yesu Gi Toge Wora Mo-Akasebo Mo

¹ Yesu gi toge sa mo-akasebo mo yee, “Fe men sa fe' yege feye-asen do i' nyida feye. Feye bere fe' kpe kyu feye-nyoro too Wurubuaare so daa. Fe' kyu feye-nyoro too me so kee.

² Ibu kyenase i nyaakyo me-se Wurubuaare geten do. Ne fee i men gye genen mo, nkana man toge sa feye yee nan kpaa loro geteko gyoo feye.

³ Nengyene ne kpaa loro nno yela sa feye genen mo, nan kii ba feye ase de n' baa puru feye kyu kpe me ase. Nfono nan kyena mo, nno ne feye kee fe laa kyena.

⁴ Okpa obono so nan naa de n' kpe mo, fe ti fe nyi genen okpa mo.”

⁵ Yesu gi toge genen mo, Tomaase gi taase mo yee, “Me-wura, a men nyi nfono fo kya kpe mo. Ne nne ne a laa wora de a' bii okpa mo?”

⁶ Yesu gi lee geno yee, “Me ne n gye okpa mo. Me so ne asa me laa bii gesintin mo ne me laa nye Wurubuaare ase gekyena onan. Oko-re oko men bo no o laa taale kpe Wurubuaare ase, genen mo, kaase mo gi kyu de me so.

⁷ Fee fe bii me mo, fe bii me-se Wurubuaare kee ne. San kyu lii nperere kyu i kya kpe mo, fe ti nye me-se Wurubuaare bii, ne fe nye mo wu de feye-ansi ne.”

⁸ Yesu gi toge genen mo, Filipino gi toge sa mo yee, “Me-Wura, nyiile aye aye-se Wurubuaare. A nye bii mo mo, i kaabo aye.”

⁹ Yesu gi taase mo yee, “Filipo, ko-o ibono me-re feye a kyena kaabore faa, imoso fo men

ti taa bii me? Nyamese kamaase obono o wu me mo, o wu me-se Wurubuaare ne, ne nne so ne fo kii fi-i toge me yee n' nyiile feye me-se Wurubuaare?

¹⁰ Fo men kya so me gyi yee me-se Wurubuaare bo me do ne me kee n bo mo do? Ilaa ibono n kya toge mo i men gye me-gibaa so ne n' kya toge imo. I gye daa me-se Wurubuaare obono o te me do mo ne n kya wora mo-gesun.

¹¹ So me gyi yee n bo me-se do, ne mo kee bo me do. Ne toge faa ne fo man so gyi mo, kii so me gyi kyu lii me-ila a ibono n de Wurubuaare olon n kya wora mo so.

¹² “Gesintin ne n' kya toge mi-i sa feye; obono o kyu mo-nyoro too me so mo laa wora ilaa ibono onan n kya wora mo de i' kii don me-lee mo gbaa. I kya nyiile yee nan kpe me-se Wurubuaare ase.

¹³ Ilaa kamaase ibono fe dalaa kole Wurubuaare naa de me so mo, nan wora sa feye de asa me' nye wu Wurubuaare nyisigy mo kyu naa de me, Wurubuaare mo-bi mo so.

¹⁴ Ilaa kamaase ibono fe dalaa kole me-ginyen do mo, gesintin, nan wora sa feye.

Yesu Gi Ka Yee O Laa Kpaa Sun Wurubuaare Oduduu Mo Ba

¹⁵ “Nengyene fe kya laare me-ila a mo, fe laa gyi me-nbara mo so.

¹⁶ Nan dalaa kole me-se Wurubuaare de o' kii sun okpaabo oko de o' baa kyena feye ase gekpaa-gekpa a.

¹⁷ Mo ne n gye Wurubuaare Oduduu obono o bo gesintin mo. Abono men kya so Wurubuaare gyi mo me man taale so mo abaa anyo. I kya

nyiile yεε mε mεn nyi yεε ɔ bo no, ne mε mεn kii mε nyi mɔ. Feye berε, fε nyi mɔ. Ɔ tε feye asε ne ɔ laa kyena fεye-asen dɔ.

18 “Maŋ taa feye yεge fεye-nkon fεε aŋmenbi. Ne kpe mɔ, nan kii ba feye asε.

19 I kpe san ŋmaraa daa, abono mε mεn kya sɔɔ Wurubuaare gyi mɔ mε maŋ baa wu me. Feye berε, fε laa wu me. Me, n ti n bo Wurubuaare asε gekyena. Imɔso feye kee fε laa nyε Wurubuaare asε gekyena.

20 Genen owi ɔbono mɔ, fε laa nyε bii yεε n bo me-sε Wurubuaare dɔ ne feye mɔ, fε bo me dɔ, ne mi-i me mɔ, n bo feye dɔ.

21 Fo nyamesε ɔbono fo kya sɔɔ me-nbara wɔra fo-gisen dɔ ne fo kya gyi nmɔ so mɔ, fo ne n kya laare me-ilaa. Me-sε Wurubuaare laa laare fo genen kaasε ɔbono ilaa. Me kee nan laare fo-ilaa ne nan lεε me-nyoro gεwi nyiile fo.”

22 Yesu gi tɔge genen ta mɔ, mɔ-akasεbo mɔ dɔ ɔbono mε kya terε mɔ yεε Gyudasε mɔ (I mεn gyε Gyudasε Isikaayɔtε berε) genen Gyudasε baare gi taasε Yesu yεε, “Me-Wura, menε n wɔra so ne aye-wolε ne fo laa lεε fo-nyoro gεwi nyiile, ne abono mεn kya sɔɔ Wurubuaare gyi mɔ berε, fo maŋ lεε fo-nyoro gεwi nyiile mɔmɔ daa?”

23 Yesu gi lεε genɔ sa mɔ yεε, “Ɔbono ɔ kya laare me-ilaa mɔ kya nu me-gεdε. Me-sε Wurubuaare laa laare mɔ-ilaa, ne me-rε me-sε Wurubuaare a laa ba mɔ asε de a' baa kyena mɔ dɔ.

24 Ɔbono ɔ mεn kya laare me-ilaa mɔ, mεn kya nu me-gεdε. Ɔkalan ɔbono nε tɔge sa feye faa

menj lii me ase, o lii daa Wurubuaare obono o sun me mo ase.

²⁵ “Ibono a san a te daboŀe faa ne n' kya toge feye genen ilaa ide faa.

²⁶ Nengyene ne kyon mo, Wurubuaare laa sun oko de o' baa yii me-giyaa de o' kpaafeye. Mo ne n gye Wurubuaare Oduduu mo. O laa baa nyiile feye ilaa kamaase de o' nyingi feye-ilaa ibono pewu ne toge feye mo.

²⁷ Gisen yuuli ne n' de mi-i yela feye. Me-gisen yuuli ne n' de mi-i sa feye. I menj gye gesinkpan gede so gisen yuuli mo onan. Fe menj sa fe' yegge feye-asen a' nyida feye. Fe menj sa fe' yegge i' wora feye gifuu.

²⁸ “Fe ti wolaa nu me ne toge sa feye yee nan kpe de n' kii ba feye ase. Nengyene fe kya laare me-ilaa gesintin mo, nkana fe nu yee n kya kpe me-se Wurubuaare ase mo, i laa wora feye okon daa. I kya nyiile yee me-se gi don me.

²⁹ N wolaa mi-i buu mi-i sa feye abere ade pei de i' loo ba. I san ba mo, de fe' nye soo me gyi.

³⁰ Manj baa nye tonge de feye gikyo iko. I kya nyiile yee ilaa nyenyen pewu gemu obono o bo olon gesinkpan so mo kya ba. Me bere, o menj bo olon oko me so.

³¹ Ilaa ibono me-se Wurubuaare gi ka sa me mo ne n' kya wora. Imo ne nan yegge asa me laa wu bii yee n kya laare me-se Wurubuaare ilaa.

“Fe' koso de a' lii gere.”

15

Yesu De Fee Oyii

¹ Yesu gi kii tɔge sa mɔ akasebo mɔ yee, “Me n de fee oyii duuse kolon obono me-se Wurubuaare gi duu mɔ. Mɔ ne n kya kere genen oyii obono so.

² Me-gɛgyalenbi kamaase gebono ge men kya sɔrɔ abi mɔ, me-se Wurubuaare kya ne gemɔ fue, ne me-gɛgyalenbi gebono, mɔ, ge kya sen ne gen kya sɔrɔ abi gikyɔ mɔ, ɔ kya neele gemɔ-gimu so de ge' ba ngyalenbi de gi' nye sɔrɔ gikyɔ.

³ Feye ne n gye me-nyalenbi nbono Wurubuaare kya kere nmɔ so genen mɔ. I kya nyiile yee kyu lii Wurubuaare agyebi abono ne tɔge sa feye mɔ so mɔ, fe nye ne i kpaare feye-ilaa nyenyen fue sa feye.

⁴ Fe' kyena me dɔ de me kee n' kyena feye dɔ. Oyii gɛgyalenbi wole ge man taale sɔrɔ abi gemɔ-gibaa so, genen mɔ, ge kyaa de oyii mɔ. Genen kee ne i de sa feye okamaase faa. Fo-wole fo man taale wɔra Wurubuaare gelaare ilaa wɔrase, genen mɔ, me-re fo ne n te.

⁵ “Me ne n gye oyii mɔ. Feye mɔ, ne n gye oyii mɔ ngyalenbi mɔ. Obono ɔ te me dɔ ne me kee n te mɔ dɔ mɔ, genen kaase obono ne nan tansi wɔra Wurubuaare gelaare ilaa wɔrase mɔ. Ne fee i men gye me-re fo ne n te mɔ fo man taale wɔra imɔ iko-re iko.

⁶ Nengyene nyamese men te me dɔ mɔ, ɔ de fee gɛgyalenbi gebono me kya neele fue. Ge wole ne asa me kya puru kpaa too wɔra ɔgya dɔ de ge' dee mɔ.

⁷ “Nengyene fe te me dɔ ne me-agyebi a te feye dɔ mɔ, ilaa kamaase ibono fe kya laare ne fe dalaa kole Wurubuaare mɔ, ɔ laa wɔra imɔ sa

feye.

⁸ Ilaa ibono i laa læ me-se Wurubuaare nyisi-gyi mɔ nyiile mɔ ne n gye yee fo' tansi wɔra mɔ-gelaare ilaa wɔrase. Imɔ ne nan læ nyiile yee fe gye me-akasebo gesintin.

⁹ “Fæe genɔɔbono Wurubuaare gi laare me-ilaa mɔ, genen ne me kee ne laare feye-ilaa faa. Fe' kpe fe te me dɔ de n' laare feye-ilaa genen kyu i kya kpe.

¹⁰ Nengyene fe kya gyi me-nbara so mɔ, fe laa kyena me dɔ de n' laare feye-ilaa fæe genɔɔbono ne gyi me-se Wurubuaare nbara so, ne n' te mɔ dɔ ɔ kya laare me-ilaa faa.

¹¹ Ne buu genen ilaa ide sa feye de i' nye wɔra feye ɔkon fæe genɔɔbono i bo me ɔkon mɔ. N kya laare i' wɔra feye-gisen dɔ ɔkon kpaa loge.

¹² “Me-nbara nbono n de n kya sa feye mɔ ne n gye yee fe' laare abara ilaa fæe genɔɔbono ne laare feye-ilaa mɔ.

¹³ Gelaare geko gen bo no ge baa don de ibono nyamese laa sɔɔ mɔ-kyemenɛana læwu mɔ.

¹⁴ Ilaa ibono n kya ka feye yee fe' wɔra faa, ne fe wɔra imɔ mɔ, fe gye me-kyemenɛana.

¹⁵ Men baa n kya tere feye yee me-adege. I kya nyiile yee dega men nyi mɔ-ɔbelense gewonsa. Ide bere, ne tere feye daa yee me-kyemenɛana. I kya nyiile yee ilaa kamaase ibono ne nu lii me-se Wurubuaare ase mɔ, ne kyu nyiile feye.

¹⁶ “I men gye feye ne n tɔɔse me læ de n' wɔra feye-ɔbelense. Me ne n tɔɔse feye læ yee fe' wɔra Wurubuaare gesun de i' bara ilaa dense fæe genɔɔbono oyii kya sɔɔ abi mɔ. N kya laare

yεε genen ilaa dense mɔ i' de kpe gekpaa-gekpaa. I ba genen mɔ, fe dalaa kole Wurubuaare ilaa kamaase me-ginyen dɔ mɔ, ɔ laa yege i' yii feye-gibaa.

¹⁷ Ilaa ibono n kya ka feye mɔ ne n gye yeε fe' laare abara ilaa.

Asa Abono Me Men Kya Sɔɔ Wurubuaare Gyi Mɔ Me Laa Kyo Feye

¹⁸ “Nengyene abono men kya sɔɔ Wurubuaare gyi mɔ me kya kyo feye mɔ, fe' nyingi yeε me ne me wolaa kyo pei ne i tu feye genen.

¹⁹ Fee feye-re ɔmɔ fe gye nyamese kolon daa mɔ, nkana me laa laare feye-ilaa. Ide mɔ faa mɔ, fe men baa fe gye mɔmɔ dɔ. Ne tɔse feye lee lii mɔmɔ dɔ. Imɔso ne me kya kyo feye genen.

²⁰ Fe' nyingi gigyebi gibono ne tɔge sa feye mɔ. Ne tɔge yeε, ‘Dega men kya don mɔ-ɔbelense.’ Nengyene me ka me ɔbono n gye feye-ɔbelense mɔ ansi mɔ, i de i gyoo feye kee. Nengyene me nu me-gede mɔ, me laa nu feye-gede kee.

²¹ Me so ne me laa ka feye-ansi genen. I kya nyiile yeε me men nyi ɔbono o sun me mɔ.

²² “Nengyene fee men ba gesinkpan gede so de n' baa tɔnge sa asa mɔ, nkana ilaa ibono me kya wɔra faa, Wurubuaare man bun mɔmɔ gipueε. Imɔ ide, mɔ, ne ba ne me nu lii me ase faa, me men baa me bo ɔkyεεregyantən.

²³ Nyamese ɔbono ɔ kya kyo me mɔ kya kyo me-se Wurubuaare kee ne.

²⁴ Ne wɔra ilaa degenɔse ibonoana ɔko-re ɔko men ti taa wɔra kerε. Ne fee nkana men wɔra genen de me' wu de mɔmɔ-ansi mɔ, nkana ilaa

ibono me kya wɔra faa, Wurubuaare maŋ bun mɔmɔ gipuee. Imɔ ide, mɔ, me wu de mɔmɔ-ansi ne me dabɔle kyo me-re me-se Wurubuaare pɛwu.

²⁵ I meŋ ba genen giyan. I ba genen mɔ, i kyena daa de ilaa ibono Wurubuaare gi yege me ŋmarase yela mɔ-agyebi ɔwole mɔ dɔ sa mɔmɔ mɔ. Me wolaa ŋmarase nno yee,

I meŋ bo ilaa kolon ibono so me kyo me mɔ.

²⁶ “Nan sun ɔbono ɔ laa kpaa feye mɔ feye ase. Mɔ ne n gye Wurubuaare Oduduu ɔbono ɔ laa lii Wurubuaare ase mɔ. ɔ gye gesintin wura. Nengyene ɔ ba mɔ, ɔ laa lee me-ilaa nyiile asa.

²⁷ Feye kee fe laa lee me-ilaa nyiile asa. I kya nyiile yee kpe kyu lii owi ɔbono ne yii me-gesun mɔ geɛ mɔ, me-re feye ne.”

16

¹ “Awɔrɔfɔɔ abono a de a gyoo feye mɔ so ne ne tɔge genen ilaa ide pɛwu sa feye, de feye-gisɔɔgyi mɔ gi meŋ sa gi' koso me so.

² Asa me laa tii feye yee feye-giyaa gi maŋ nye yii mɔmɔ-akyangbon dɔ. I meŋ gye ibono wole gbaa. Owi ɔko kya ba ibono fee ɔko gi mɔɔ feye dɔ ɔko mɔ, ɔ laa kyu imɔ yee Wurubuaare ɔson mɔ dɔ ne ɔ kpe ɔ de genen yege in gye genen ne.

³ Ibono me meŋ nyi me abee me-se Wurubuaare mɔ so ne me laa wɔra feye genen ilaa ibonoana faa.

⁴ I meŋ gye giyan so ne n' kya tɔge feye genen ilaa ide. Meŋ kya laare awɔrɔfɔɔ mɔ a' baa tuule feye. N kya laare daa fee nengyene awɔrɔfɔɔ mɔ

a baa tu feye mɔ de fɛ' nyingi yɛɛ nɛ wolaa tɔgɛ feye amɔ so ilaa yela de i' nyɛ keda feye-nyoro.

Wurubuaare Oduduu Mɔ Gesun Wɔrase

“Mɛn wolaa tɔgɛ genen ilaa idɛ sa feye lii gɛsɛ de gɛsɛ. I kya nyiile yɛɛ n san n bo feye asɛ.

⁵ Idɛ kon bɛrɛ, n kya kii n kya kpe ɔbono o sun me mɔ asɛ. Feye dɔ ɔko-rɛ ɔko mɛn kii taasɛ me yɛɛ fonɛ ne n kya kpe.

⁶ Nɛ wu yɛɛ ilaa ibono pɛwu nɛ tɔgɛ sa feye faa ne n yɛgɛ ne feye-asen dɔ i nyida feye gikyɔ genen.

⁷ N kya tɔgɛ feye gɛsintin yɛɛ nɛ kii kpe mɔ, feye ne i laa wɔra ɔdan sa. I kya nyiile yɛɛ nengyene mɛn kii kpe Wurubuaare asɛ mɔ, ɔbono nan sun de ɔ' baa kpaa feye mɔ man ba. Nengyene nɛ kii kpe mɔ, pɛi ne nan sun mɔ feye asɛ.

⁸ “Ɔ ba mɔ, ɔ laa bugi anyamesɛ nwɔnsa kyu lii ilaa nyenyɛn giwɔra de gɛsintin gigyi de gipueɛ gibun so. Ɔ laa nyiile mɔmɔ yɛɛ mɔmɔ-nwɔnsa nbono mɛ dɛ kyu lii genen ilaa ibonoana so mɔ in kyena.

⁹ Kyu lii ilaa nyenyɛn giwɔra so mɔ, Wurubuaare Oduduu mɔ laa yɛgɛ asa mɛ' bii yɛɛ mɛ gyɛ ilaa nyenyɛn awɔrabo. I lii fɛɛ mɛ mɛn kyu mɔmɔ-nyoro too me so.

¹⁰ Kyu lii gɛsintin gigyi so mɔ, Wurubuaare Oduduu mɔ laa yɛgɛ asa mɛ' bii yɛɛ nɛ gyi gɛsintin sa Wurubuaare. I lii fɛɛ nan kpe mɛ-sɛ Wurubuaare asɛ ne fɛn baa wu me.

¹¹ Ne kyu lii gipueɛ gibun so mɔ, Wurubuaare Oduduu mɔ laa yɛgɛ asa mɛ' bii kee yɛɛ mɛn kyɛgɛ mɔ, Wurubuaare laa bun ɔmɔ gipueɛ. I

lii fεε ɔ ti bun ilaa nyenyen pɛwu gɛmu ɔbono ɔ bo ɔlon gɛsinkpan so mɔ gipueɛ.

¹² “N san n bo ilaa gikyo nan tɔge sa fɛye. Imɔ genen mɔ, nengyene nɛ tɔge imɔ pɛwu ayaa adɛ so mɔ, i laa don fɛye-abaa, fɛ maŋ taale nu imɔ gɛɛɛ.

¹³ Wurubuaare Oduduu mɔ ne n gye ɔbono ɔ kya lɛɛ Wurubuaare gɛsintin ilaa nyiile. Nengyene genen Wurubuaare Oduduu ɔbono gi ba mɔ, mɔ ne nan baa gyangbara sa fɛye de fɛ' bii Wurubuaare gɛsintin ilaa mɔ pɛwu. I kya nyiile yɛɛ i mɛŋ gye mɔ-gibaa so ne ɔ laa baa tɔnge. Ilaa ibono o nu mɔ, imɔ ne ɔ laa tɔge, ne ɔ laa tɔge fɛye ilaa ibono i laa baa ba mɔ.

¹⁴ Wurubuaare Oduduu mɔ laa kyu nyisigyɛ bara me. ɔ laa lɛɛ ilaa ibono i gye me-lɛɛ mɔ gɛwi nyiile fɛye.

¹⁵ Ilaa ibono pɛwu me-sɛ Wurubuaare bo mɔ, i gye me-lɛɛ. Imɔso ne nɛ tɔge yɛɛ Wurubuaare Oduduu mɔ laa lɛɛ ilaa ibono i gye me-lɛɛ mɔ gɛwi nyiile fɛye mɔ.

Gɛyiyɛ De ɔkon

¹⁶ “I san daa ŋmaraa faa, fɛ maŋ baa wu me ne i kii wɔra ŋmaraa mɔ, fɛ laa kii wu me.”

¹⁷ Yesu gi tɔge genen mɔ, mɔ-akasebo mɔ ako mɛ kya taase abara yɛɛ, “Mɛnɛ ilaa ne ɔ dare genen? ɔ kya tɔge yɛɛ i san daa ŋmaraa faa, a maŋ baa wu mɔ, ne i kii wɔra ŋmaraa mɔ, a laa kii wu mɔ. O kii tɔge kee yɛɛ ɔ kya kpe mɔ-sɛ Wurubuaare ase.”

18 Mε kpe san ma-a taase abara yee, “Mene ne o dare yee, ‘ηmaraa daa faa’? A men kya nu imo gese.”

19 Yesu akasebo mo me kpe ma-a taase abara genen mo, o bii yee me kya laare fee me' taase mo imo gese. O taase momo yee, “Ibono ne toge feye yee, ‘I san daa ηmaraa faa, fe man baa wu me; ne i kii wora ηmaraa mo, fe laa kii wu me’ mo, imo gese ne fe kya taase abara faa?”

20 N kya toge feye gesintin; ilaa ibono i laa ba me so mo, fe laa saawo de fe' yiyee. Asa abono men kya soo Wurubuaare gyi mo bere i laa wora momo okon. Imo genen mo, feye-geyiyee mo ge laa baa bingiri okon sa feye.

21 I laa wora feye fee owi obono okyii kya dun mo. Genen owi obono do mo, o kya yiyee, i kya nyiile yee gedun ge yii mo. Nengyene o nye ne o koroge mo, o kya tan mo-geyiyee mo so. Oη baa o kya nyingi imo. I kya nyiile yee i kya wora mo okon yee o koroge nyamese ba gesinkpan so.

22 Genen ne i laa baa wora feye kee ne. Npere faa bere mo, fe bo geyiyee do. Nan kii ba feye ase de feye-gisen gi' toro feye. Genen owi obono mo oko men bo no o laa taale soge okon obono fe laa gyi mo lii feye-abaa do.

23 Nengyene genen geke gebono ge fo mo, fe man baa taase me ilaa taasese iko.

“Gesintin ne n kya toge mi-i sa feye faa; ilaa kamaase ibono fe laa dalaa kole lii Wurubuaare ase mo, o laa yegde de i' yii feye-gibaa kyu lii me Yesu so.

24 Fe men ti taa dalaa kole Wurubuaare ilaa iko kyu naa de me so geakaako kere. Fe' dalaa kole

mɔ kyu naa de me so. ɔ laa yege i' yii feye-gibaa de i' tansi wɔra feye-asen dɔ ɔkon.

Yesu Gi Ti Gyi Gesinkpan So Ilaa Kamaase So

²⁵ “Akpale dɔ ne ne tɔge me-se ilaa sa feye faa. Owi ɔko kya ba ibono maŋ baa da feye akpale kyu lii mɔ so. Nan san tɔge me-se Wurubuaare ilaa sa feye mɔ, nan tɔge tigi feye daa.

²⁶ San kyu lii genen owi ɔbono kyu kyon mɔ, fe laa dalaa kole Wurubuaare ilaa kyu naa de me so. I men gyɛ yeɛ me ne nan kole me-se Wurubuaare sa feye.

²⁷ Me-se Wurubuaare gbaa-gbaa kya laare feye-ila. I kya nyiile yeɛ fe laare me-ila ne fe sɔɔ me gyi yeɛ ne kpelege lii daa Wurubuaare ase.

²⁸ Ne lii me-se ase ne ne ba gesinkpan so. Npere mɔ n kya lii gesinkpan so n kya kii mi-i kpe me-se Wurubuaare ase.”

²⁹ Yesu gi tɔge genen mɔ, mɔ-akasebo mɔ me tɔge sa mɔ yeɛ, “Foŋ wu? Ide kon bere ne fo tɔge tigi aye ne. Foŋ baa tɔnge akpale dɔ sa aye.

³⁰ Ide kon ne a bii yeɛ fo nyi ilaa kamaase. I men baa i tiri yeɛ ɔko ɔ' baa taase fo ilaa. Imɔ ide i yege a' sɔɔ fo gyi yeɛ fo lii daa Wurubuaare ase gesintin.”

³¹ Me tɔge genen ta mɔ, Yesu gi taase momo yeɛ, “Ide kon bere, fe sɔɔ me gyi?”

³² To, owi ɔko kya ba, ɔ ti fo gbaa, ibono fe laa yaase giyan-giyan de fe' kii kpe feye-nwi taa me yege de i' san me-nkon. I maŋ kii san me-nkon bere. Me-se Wurubuaare bo me ase.

³³ Ne tɔge genen ilaa ide sa feye daa de fe' nye gisen yuuli. I lii feɛ me-re feye a wɔra

nyamese kolon. Asa me laa yege fe' wu aworofoo gesinkpan so gere. Imo genen gbaa mo, fe' yege i' keda feye-nyoro. Ne ti gyi anyamese olon pewu so."

17

Yesu Gi Dalaa Sa Mo-Nyoro

¹ Yesu gi toge genen ta mo, o diire mo-ansi kere soso ne o dalaa sa Wurubuaare ye, "Me-se, owi mo gi fo. Lee me, fo-bi mo nyisigy nyiile asa. Fo lee me-nyisigy nyiile mo, de me, fo-bi mo n' lee fo-lee nyisigy mo nyiile.

² Fo sa me olon nyamese kamaase so de n' yege asa abono fo sa me mo me' kyena fo Wurubuaare ase gekpaa-gekpaa.

³ Genobono asa me laa nye fo ase gekyena gekpaa mo ne n gye ye me' bii fo obono fo-nkon ne n gye Wurubuaare mo, de me' bii me, Yesu Kirisito obono fo sun me mo.

⁴ Ne lee fo-nyisigy mo gewi nyiile. I lii fee ne loge gesun gebono fo sa me ye n' baa wora gesinkpan so mo.

⁵ Ide kon, me-se, fo-o fo mo, yege n' gyi ginsi fo ase, de fo' kiiri me-nyisigy obono n wolaa n bo mo fo ase pei ne soso de gese i' loo wora ileese mo sa me.

Yesu Gi Dalaa Sa Mo-Akasebo

⁶ "Asa abono fo sa me lii asa sense do mo, ne lee fo-gidebi mo nyiile momo. Me wolaa me gye daa fo-lee pei ne fo kyu omo kyu sa me. Momo, mo, me nu fo-gede.

⁷ Ide kon me bii ye ilaa kamaase ibono fo kyu sa me mo, i lii daa fo ase.

⁸ Ikalan ibono fo sa me mɔ, ne tɔge mɔmɔ, ne mɔmɔ, mɔ, me nu me ase, ne me bii ibono i gye gesintin yee ne lii fo ase. Me soo gyi yee fo ne n sun me.

⁹ “Mɔmɔ ne n' kya dalaa mi-i sa faa. In gye asa sɛnɛ ne n kya dalaa mi-i sa. Mɔmɔ abono fo kyu sa me ne me soo me gyi mɔ ne n' kya dalaa n kya sa. I kya nyiile yee me gye daa fo-lɛɛ.

¹⁰ Ɔkamaase ɔbono ɔ gye me-lɛɛ mɔ, ɔ gye daa fo-lɛɛ ne ɔkamaase ɔbono ɔ gye fo-lɛɛ mɔ, ɔ gye me-lɛɛ kee. N kya nye nyisigy kyu naa de mɔmɔ so.

¹¹ Ide kon bere man baa kyena gesinkpan so. Mɔmɔ ade bere me san me te saare asa abono me menj soo fo gyi mɔ dɔ. Mi-i me mɔ, n kya kii n kya ba fo ase mi-i taa ɔmɔ mi-i yegɛ. Imɔso, me-sɛ, fo ɔbono fo-nkon ne n gye Wurubuaare mɔ, kyu ɔlon ɔbono fo sa me mɔ, kyu kere mɔmɔ so de me' wɔra nyamese kolon fɛɛ genɔɔbono me-rɛ fo a gye nyamese kolon mɔ.

¹² Owi ɔbono n bo mɔmɔ ase mɔ, ne kyu fo-ɔlon kere mɔmɔ so, genen ɔlon ɔbono ne fo kyu sa me mɔ. Ne kun mɔmɔ, ne mɔmɔ dɔ ba-a nyamese kolon menj yegɛ mɔ-ɔkyenaten ɔbono ɔ laa nye fo ase mɔ ɔ' lii mɔ-gibaa, genen mɔ, ɔkolon ɔbono i wolaa i gye mɔ-npaaba mɔ wole, de i' yegɛ ilaa ibono me nmarase yela fo-agyebi mɔ dɔ mɔ i' ba gesintin.

¹³ “Ide kon n kya kii mi-i ba fo ase ne. N san n bo gesinkpan so faa mɔ, n kya tɔge genen ilaa ide, de ɔkon ɔbono ne nye mɔ, mɔmɔ ade kee me' nye genen ɔkon ɔbono kpaa logɛ.

¹⁴ Ne tɔge fo-ɔkalan mɔ sa me-ade ade, ne

abono men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ me kya kyo mɔmɔ. I kya nyiile yee men̄ gye ɔmɔ dɔ, fɛɛ genɔɔbono me kee, men̄ gye mɔmɔ dɔ mɔ.

¹⁵ Men̄ kya dalaa yee fo' lee mɔmɔ lii abono me men̄ kya sɔɔ fo Wurubuaare gyi mɔ dɔ daa. N kya kole fo daa yee fo' kere mɔmɔ so de ɔbonsan, nyamese nyenyen mɔ, ɔ men̄ sa ɔ' nye ɔmɔ.

¹⁶ Men̄ gye abono men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ dɔ. Genen kee me-ade ade men̄ gye abono men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ dɔ.

¹⁷ Lɔrɔ mɔmɔ yela sa fo-nyoro kyu naa de fo Wurubuaare gesintin mɔ so. Fo-agyebi mɔ ne n gye genen gesintin gebono.

¹⁸ Fɛɛ genɔɔbono fo Wurubuaare fo sun me ba abono men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ ase mɔ, genen ne me kee n kya sun me-akasebo ade asa abono men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ ase ne.

¹⁹ Mɔmɔ so mɔ, ne lɔrɔ me-nyoro yela sa fo de mɔmɔ kee me' nye lɔrɔ ɔmɔ-nyoro yela sa fo gesintin mɔ.”

Yesu Gi Dalaa Sa ɔkamaase ɔbono ɔ Laa Sɔɔ Mɔ Gyɪ Mɔ

²⁰ Yesu gi kii dalaa yee, “I men̄ gye ade wole ne n' kya dalaa n kya sa. N kya dalaa n kya sa asa abono kee me laa kyu mɔmɔ-nyoro too me so kyu lii ɔkalan ɔbono ade me laa tɔge sa mɔmɔ mɔ so.

²¹ Me-se, yee mɔmɔ pɛwu me wɔra nyamese kolon. Fɛɛ genɔɔbono fo bo me dɔ ne me kee n bo fo dɔ mɔ, yee mɔmɔ kee me' kyena aye dɔ de i' yee asa abono me men̄ kya sɔɔ fo gyi mɔ me' nye sɔɔ gyi yee fo ne n sun me.

²² Fo-nyisigyi obono fo kyu sa me mɔ, ne kyu sa mɔmɔ. Imo ne nan yege me' wɔra nyamese kolon fɛɛ genɔɔbono me-re fo a gye nyamese kolon faa.

²³ Nan kyena mɔmɔ dɔ de fo fo, mɔ, fo' kyena me dɔ, de me' nye wɔra nyamese kolon kpaa loge. I ba genen mɔ, asa abono men kya sɔɔ fo gyi mɔ me laa nye bii yeɛ fo ne n sun me ne fo kya laare mɔmɔ-ilaa fɛɛ genɔɔbono fo kya laare me-ilaa mɔ.

²⁴ "Me-se, me-gisen dɔ mɔ, n kya laare fɛɛ nfono nan kyena mɔ, mɔmɔ abono fo kyu sa me mɔ me-re ɔmɔ a' kyena nno de me' nye wu me-nyisigyi obono fo kyu sa me pɛi ne soso de gese i' lɔɔ wɔra ilɛese mɔ. Genɔɔbono fo laare me-ilaa mɔ ne n yege ne fo kyu genen nyisigyi obono sa me.

²⁵ O, me-se, Gesintin Wura, anyamese me men nyi fo gesinkpan gedɛ so. Me berɛ n nyi fo. Ne me-ade mɔ kee, me nye bii yeɛ fo ne n sun me.

²⁶ Ne lɛɛ fo-gidebi mɔ nyiile mɔmɔ. Ne nan kpe mi-i lɛɛ fo-gidebi mɔ n kya nyiile mɔmɔ de gɛlaare' gɛbono fo bo sa me mɔ ge' kyena mɔmɔ dɔ, de me kee n' kyena mɔmɔ dɔ."

18

Me Keda Yesu

¹ Yesu gi dalaa genen ta mɔ, mɔ-re mɔ-akasebo mɔ me lii fara Kideron gɛkolobi mɔ kyon kpe ndɔɔ nko dɔ.

² Yesu mɔ-re mɔ-akasebo mɔ me kya kyena kpaa gyan' nno. Imɔso Gyudase obono ɔ kya laare o' kyu Yesu wɔra abelense mɔ abaa dɔ mɔ nyi nno.

3 Gyudase baare gi kpe Gyuda awura asunbi aleebo abelense de Farasii awura ase ne me lee momo-asogya gikpen bele de Wurubuaare onon obu mo do adiibo ako kyu wora de mo yee me' kpe ndoo mo do kpa keda Yesu. Me kya kpe mo, me de ifatela de afulaa de adonto.

4 Yesu gi ti wolaa bii ilaa ibono i kya ba mo so mo. Genen so mo, o lii kpa gyangara momo ne o taase momo yee, "Ane ne fe kya laare?"

5 Yesu gi taase momo genen mo, me lee geno yee, "Yesu, Nasaretinyen mo ne a kya laare." Ne Yesu gi toge sa momo yee, "Me ne." (Genen owi obono do mo, Gyudase obono o yee abelense mo me nye mo genen mo yele momo ase nfono.)

6 Yesu gi toge sa momo yee "Me ne" mo, me kii gemara hmaraa ne me lii-lii toro.

7 Yesu gi kii loto taase momo yee, "Ane ne fe kya laare?" Ne me lee geno yee, "Yesu, Nasaretinyen mo ne a kya laare."

8 Yesu gi kii toge sa momo yee, "Men buu sa feye yee, 'Me ne'? Imoso nengyene me ne fe kya laare bere mo, fe' yee de me-akasebo ade me' naa."

9 Yesu gi toge genen ilaa ide de i' yee ibono o wolaa daa gitoge mo, i' nye ba gesintin. O wolaa toge sa mo-se Wurubuaare yee, "Asa abono fo kyu sa me mo, men yee momo do ba-a okolon okyenaten Wurubuaare ase mo o' lii mo-gibaa."

10 Me kya laare de me' keda Yesu mo, Simon Piita gi loore geki gebono o de mo lee ne o nee dega oko giso fue. Me kya tere dega mo yee Malekosi. Mo-wura ne n gye Gyuda awura asunbi aleebo gemu mo.

11 Yesu gi wu genen mɔ, ɔ tɔge sa Piita yee, “Kiiri geki mɔ wɔra gemɔ-gifɔrɔ dɔ.” Ne ɔ taase mɔ yee, “Menj sa n' wu awɔrɔfɔɔ abono me-se Wurubuaare yee n' wu mɔ?”

Me Kyu Yesu Kyu Kpe Anase Ansi Dɔ

12 Nfono mɔ, asogya mɔ de mɔmɔ-ɔbelense mɔ de Wurubuaare ɔson obu mɔ adiibo mɔ me keda Yesu ne me njminde mɔ.

13 Me njminde mɔ genen mɔ, me daa gikyu mɔ kpe Anase ase daa pei. (Anase ne n gye Kayifase mɔ-saa nyense. Genen Kayifase baare ne n gye Gyuda awura asunbi alebo gemu genen gesi gebono.

14 Mɔ ne n gye ɔbono ɔ wolaa tɔge gigyebi giko sa Gyuda awura abelense mɔ baa kyon mɔ. ɔ tɔge yee, “Nyamese kolon gi tese wu' sa asa mɔ pewu mɔ, i boran.”)

Piita Gi Soroge Yee ɔ Menj Nyi Yesu

15 Me de Yesu me kya kpe Anase ase genen mɔ, Simon Piita de me, Yesu ɔkasebo ɔko, a buu mɔ. Me bere, me-re asunbi alebo gemu mɔ a nyi abara so mɔ, ne nye buu Yesu loo gikpaara mɔ so. Ne i san Piita gi sii ɔ yele njmanjman gebunono ase.

16 O sii genen mɔ, ne kii kpe gebunono mɔ ase ne ne kpaa tɔnge de obolonbu ɔbono ɔ kya kere gebunono mɔ so mɔ, ne o kyu Piita loo.

17 Piita kya loo mɔ, obolonbu mɔ gi taase mɔ yee, “Fo kee fɔj bo ɔnyen baare akasebo mɔ dɔ?” Piita gi kine yee, “Kuaa! Menj gye mɔ-akasebo mɔ dɔ.”

18 Genen owi obono gye awo aberε so mɔ, asunbi alεebo gemu mɔ adega de abono mε kya dii mɔ-geɛten mɔ mε wɔra ɔgya gikpaara mɔ so mε yeɛ mε kya wolε. Piita gi naa sii yeɛ mɔmɔ aε, mɔ kee kya wolε ɔgya mɔ.

Asunbi Alεebo Abelense Gemu Mɔ Gi Taase Yesu Ilaa

19 Yesu bo Gyuda awura asunbi alεebo gemu mɔ aε genen mɔ, ɔ taase Yesu ilaa kyu lii mɔ-akasebo de mɔ-ilaa nyiileε mɔ so.

20 Ne Yesu gi lεε genɔ yeε, “Nε yeɛ tentegelen tongε Wurubuaare ilaa sa ɔkamaase. Owi kamaase dɔ mɔ, nε nyiile asa ilaa akyangbon dɔ de Wurubuaare ɔson obu mɔ gikpaara mɔ so, nfono Gyuda awura pεwu mε kya kpaɔ gyan' mɔ. Mεɲ tɔge sei asiiri dɔ.

21 Imɔso geɲ sa fo' taase me. Kpaɔ taase asa abono mε nu me-ilaa nyiileε mɔ. Mε nyi ilaa ibono nε tɔge mɔ.”

22 Yesu gi lεε genɔ genen mɔ, abono mε kya dii geɛten mɔ dɔ ɔko yeɛ sindi Yesu. ɔ fon Yesu ɔtan ne ɔ taase mɔ yeε, “Genen ne i kaabore fo' tongε de asunbi alεebo gemu mɔ ne?”

23 Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔ yeε, “Nengyene nε tɔge ilaa iko ne i mεɲ boran mɔ, tɔge de n' nu. Ne i gye ilaa dεnsε ne nε kii tɔge daa mɔ, i gye itan ilaa daa?”

24 Nfono mɔ mε kpare Yesu de ɔfe kpe Kayifase obono ɔ gye asunbi alεebo gemu mɔ aε.

Piita Gi Kii Soroge Yeε ɔ Mεɲ Nyi Yesu

25 Simon Piita san ɔ yeɛ ɔgya mɔ aε ɔ kya wolε mɔ, nfono mɔ, asa abono mε bo ɔgya mɔ

ase mɔ me taase mɔ yee, “Fo kee fo men gyee Yesu akasebo mɔ do oko?” Ne Piita gi lee geno yee, “Kuaa! Men gyee mɔ-akasebo mɔ do.”

²⁶ Me taase Piita genen mɔ, asunbi alebo gemu mɔ-dega oko bo nfono, mɔ-re obono Piita gi kebi mɔ-giso mɔ me bo gesu. Genen dega baare gi taase Piita yee, “Men wu fo Yesu ase ndoo mɔ do?”

²⁷ Ne Piita gi lee geno yee, “Kuaa.” Ayaa abono so mɔ, kyaase gi fole.

Me Kyu Yesu Kpe Pilato Ansi Do

²⁸ Gede ge kpe ke mɔ, Gyuda awura abelense mɔ me kyu Yesu lii Kayifase ase kyu mɔ kpe Obelense Pilato gewi. Obelense Pilato baare te sa Rom awura o kya kere momo Gyuda awura so. Gyuda awura mɔ Lewu Gi Serege Aye So geke bele mɔ ge fo so mɔ, me kpe Obelense Pilato gewi genen mɔ, momo gbaa-gbaa bere, me men loo geten mɔ do. I kya nyiile yee nengyene me loo geten mɔ do mɔ, i laa kyolese momo-Wurubuaare onon. I kyolese momo mɔ, me man nye gyi momo-geke bele mɔ.

²⁹ Genen so mɔ, Obelense Pilato gi lii kpe momo ase ne o taase momo yee, “Mene ilaa ne onyen baare gi wɔra so ne fe de mɔ fe kya bara me?”

³⁰ O taase momo genen mɔ, me lee geno yee, “Nengyene o men gyee ilaa nyenyen oworabo mɔ, nkana a man kyu mɔ baa wɔra fo-abaa do.”

³¹ Nfono ne Obelense Pilato gi tɔge sa Gyuda awura abelense mɔ yee, “Fe' kyu mɔ naa, de feye gbaa-gbaa fe' kpaa kyu feye-lee nbara kpaa gyi mɔ-nbele.” Pilato gi tɔge sa momo genen mɔ, me

toge sa mo yee, “Rom awura abeyin mo men sa aye okpa yee a' mo isa.”

³² Genen ilaa ibono Gyuda awura abelense mo me toge sa Pilato faa, i yee ilaa ibono Yesu gi wolaa toge kyu lii lewu obono onan o laa wu' mo so mo i' nye ba gesintin.

³³ Obelense Pilato gi nu genen mo, o kii naa loo mo-getsen do ne o tere Yesu ne o taase mo yee, “Fo ne n gye wura sa Gyuda awura mo?”

³⁴ Yesu gi lee geno yee, “Fo gbaa-gbaa ne n kya toge abee ako ne n toge me-ilaa sa fo daa?”

³⁵ Ne Pilato gi taase Yesu yee, “Fo nyi yee n gye Gyudanyen? Fo gbaa-gbaa fo-gewi awura de momo-asunbi alebo abelense ne n kyu fo baa wora me-abaa do. Menε ilaa ne fo tansi wora daa?”

³⁶ Nfono ne Yesu gi lee geno yee, “I men gye gesinkpan so gewura onan ne n' kya gyi. Nengyene me-gewuragi ge gye gesinkpan so lee onan mo, nkana me-ade me laa ko de men sa n' loo Gyuda awura abelense ade abaa do. Ide mo faa mo, me-gewuragi gen bo gere.”

³⁷ Obelense Pilato gi taase mo yee, “Genen bere mo, fo gye wura ne?” Ne Yesu gi lee geno yee, “Fo ne n kya toge yee n gye wura. I koroge me ba gesinkpan so de n' baa lee gesintin nyiile anyamese de me' nye bii gemo-ilaa. Imoso ne ne ba. Nyamese kamaase obono o kya laare gesintin mo kya nu me ase.”

³⁸ Nfono mo, Obelense Pilato gi taase yee, “Menε, mo, ne n gye gesintin?”

Me Toge Yee Yesu O' Wora Imose

Nfono mɔ Pilato gi lii kpe Gyuda awura mɔ ase, ne ɔ tɔge sa mɔmɔ yee, “Men wu ilaa nyenyen kolon ibono onyen baare gi wɔra mɔ.

³⁹ I wolaa i gye ilaa ibono a kya wɔra sa feye gesi kamaase yee nengyene fe kya gyi feye Lewu Gi Serege Aye So geke bele mɔ, n kya tigi feye asa abono ne keda tii de obu mɔ dɔ nyamese kolon de ɔ' naa. Imɔso n' tigi feye Gyuda awura wura mɔ sa feye de ɔ' naa?”

⁴⁰ Obelense Pilato gi taase genen mɔ, me lee genɔ yee, “Kuaa! I men gye obono. Tigi daa Barabase sa aye!” (Owi oko dɔ mɔ, Barabase baare mɔ-re asa ako me koso kɔ de abeyin awura. Imɔso ne me keda mɔ tii de obu.)

19

¹ Imɔ gemara mɔ, Pilato gi yee me taa Yesu awulibi.

² Ne asogya mɔ me luo iwe wɔra fee wura geye ne me kyu bun mɔ, ne me kyu giwurakuru kyu gyaabii bun mɔ.

³ Nfono mɔ, me san me kya gyaabii mɔ me kya faala mɔ me kya kpe me kya ba yee, “Gyuda awura wura! Fo-re gimu dense!” me san me kya da mɔ itan.

⁴ Pilato asogya mɔ me wɔra Yesu genen ta mɔ, Pilato gi kii lii kpaa tɔge sa Gyuda awura mɔ yee, “Fe' nu yee nan kyu Yesu bara feye de fe' bii yee men wu ilaa nyenyen ibono so nan kyu bun mɔ gipuee mɔ.”

⁵ Imɔso Pilato gi kyu Yesu lii baa nyiile Gyuda awura mɔ. O bun iwe geye gebono asogya mɔ me kyu bun mɔ mɔ, ne o bun giwurakuru mɔ.

Ne Pilato gi tɔge sa Gyuda awura mɔ yee, “Fɛ' kerɛ fɛye-ɔnyen mɔ!”

⁶ Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelense mɔ de mɔmɔ-asogya mɔ mɛ wu Yesu mɔ, mɛ kpen kenken tɔge sa Pilato yee, “Da mɔ aɲanbi oyii so! Da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ!” Mɛ kpen tɔge sa Pilato genen mɔ, ɔ tɔge sa mɔmɔ yee, “Fɛye gbaa-gbaa fɛ' baa kyu mɔ kpaa da mɔ aɲanbi mɔɔ fɛye-atɔ. Me berɛ, mɛɲ wu ilaa nyenyɛn ibono ɔ wɔra mɔ.”

⁷ Nfono ne Gyuda awura abelense mɔ mɛ tɔge sa Pilato yee, “A bo nbara nko. Imɔso kyu lii genen nbara nbono so mɔ, i kaabore ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ. I lii fɛɛ ɔ kya kyu mɔ-nyoro yee ɔ gye Wurubuaare mɔ-bi.”

⁸ Ibono Pilato gi nu genen ilaa ide mɔ, i lɔrɔ wɔra mɔ gifuu too.

⁹ ɔ naa loo gɛten dɔ, ne ɔ taase Yesu yee, “Fo lii fone daa?” ɔ taase Yesu genen mɔ, Yesu mɛɲ ka mɔ-genɔ.

¹⁰ Ibono ɔ mɛɲ ka mɔ-genɔ mɔ, Pilato gi kii taase mɔ yee, “Fo maɲ ka me-genɔ? Fo mɛɲ nyi yee n bo ɔkpa de n' taa fo yegɛ de fo' naa, ne n' bo ɔkpa kee de n' yegɛ de mɛ' da fo aɲanbi mada de oyii de fo' wu?”

¹¹ Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔ yee, “I mɛɲ gye fo-gibaa so ne fo nye ɔkpa me so faa. Fɛɛ Wurubuaare mɛɲ sa fo ɔkpa mɔ, nkana fo maɲ nye ɔkpa me so. Imɔso nyamesɛ ɔbono o kyu me baa wɔra fo-abaa dɔ mɔ ne n so ilaa nyenyɛn ibono i nyaakyɔ mɔ.”

¹² Yesu gi tɔge genen mɔ, Pilato gi san ɔ kya laare ɔkpa ɔbono so ɔ laa kyu de ɔ' taa Yesu yegɛ de ɔ' naa mɔ. Nfono mɔ Gyuda awura

mɔ mɛ kpɛ ma-a kpen ken-ken daa ma-a tɔgɛ ma-a sa ɔbelɛnsɛ Pilato yɛɛ, “Nengyene fo taa ɔnyen baare yɛgɛ ne ɔ naa mɔ, fo mɛɲ kya buu fɛye Rom awura wura belɛ mɔ. Nu yɛɛ nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ kya kyu mɔ-nyoro yɛɛ ɔ gye wura fɛɛ gɛnɔɔbono ɔnyen baare kya wɔra faa mɔ, gɛnen kaasɛ ɔbono kya laare fɛye-wura belɛ mɔ abolon ne.”

¹³ Pilato gi nu ilaa ibono Gyuda awura mɔ mɛ tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ yɛgɛ mɛ' kpare Yesu kyu lii kpe gikpalan giko dɔ ne Pilato gi kpaa kpelegɛ kyena awura gɛgyapaa gɛbono mɛ kya kyena gɛmɔ so gyi nbelɛ mɔ. (Mɛ kya tɛrɛ gikpalan gibono yɛɛ Abui ɔtagaten Gikpalan. Gyuda awura gɛdɛ dɔ mɔ, mɛ kya tɛrɛ gimɔ yɛɛ Gabata.)

¹⁴ Gɛnen gɛkɛ gɛbono gɛ gye abaala gɛkɛ sa Gyuda awura Lɛwu Gi Seregɛ Aye So gɛkɛ belɛ mɔ gigyɪ. Owi ɔbono mɛ lii kpe gikpalan mɔ dɔ mɔ, i san ɲmaraa de i' wɔra fɛɛ owi kenken abɛrɛ. Nfono ne Pilato gi kyu Yesu nyiile Gyuda awura mɔ yɛɛ, “Fɛye-wura mɔ ne.”

¹⁵ Pilato gi tɔgɛ gɛnen mɔ, mɛ kpen ken-ken gikolon tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Kyu mɔ naa. Aɲ kya laare de a' baa wu mɔ. Da mɔ aɲanbi mada de oyii de o' wu'.” Ne Pilato gi taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “N' da fɛye-wura mɔ aɲanbi mada de oyii de o' wu'?” ɔ taasɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Aɲ bo wura ɔko baa too de fɛye-Rom wura belɛ mɔ.”

Mɛ Da Yesu Aɲanbi Mada De Oyii

¹⁶ Pilato gi kerɛ mɔ, kuaa daa. Ne o kyu Yesu kyu wɔra mɔ-asogya mɔ abaa dɔ yɛɛ mɛ' kpaa

da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ. Ne asogya mɔ mɛ kyu Yesu kyu kyon.

17 Mɛ kyu mɔ lii mɛ kya kpe mɔ, mɛ yɛgɛ Yesu gbaa-gbaa ne n so mɔ-lewu oyii. Mɛ kpaa fo gɛtɛko mɛ kya tɛrɛ nno yɛɛ Gimu Giwuye Gikpalan. De Gyuda awura gɛdɛ dɔ mɔ, mɛ kya tɛrɛ nno yɛɛ Gologota.

18 Nno ne mɛ da Yesu aɲanbi mada de oyii. Mɛ da anyen anyɔ ako kee aɲanbi mada de iyii bɔla de Yesu. Mɔmɔ dɔ ɔko bo de Yesu gyise gibaa so ne ɔko, mɔ, bo de mɔ-benɛ gibaa so, i san Yesu, mɔ, bo nsansana.

19 Pilato gi yɛgɛ mɛ' ɲmarasɛ kyu kpaa mada Yesu amu so yɛɛ,
 YESU, NASARɛTɛNYEN, GYUDA AWURA WURA
 Mɔ NE.

20 Nfono mɛ da Yesu aɲanbi mada de oyii mɔ i mɛɲ bo gɛta de nten. Imɔso i yɛgɛ Gyuda awura sakyɔ mɛ kalɛ ilaa ibono Pilato gi yɛgɛ mɛ' ɲmarasɛ mada Yesu amu so mɔ. I kya nyiile yɛɛ mɛ ɲmarasɛ imɔ de Gyuda awura gɛdɛ dɔ, de Rom awura gɛdɛ dɔ, de Geriiki awura gɛdɛ dɔ.

21 Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ mɔ mɛ wu genen mɔ, mɛ lɔgɛdɛ de Pilato yɛɛ, "I mɛɲ kaabore fo' yɛgɛ de mɛ' ɲmarasɛ yɛɛ, 'Gyuda awura wura mɔ ne' kyu kpaa mada genen. I kaabore fo' yɛgɛ mɛ' ɲmarasɛ daa yɛɛ 'ɔnyen baare ne yɛɛ mɔ ne n gye Gyuda awura wura mɔ.' "

22 Nfono ne Pilato gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, "Ilaa ibono nɛ yɛgɛ mɛ' ɲmarasɛ mɔ, mɛ ɲmarasɛ daa gɛkpaa."

Me Ye Yesu Nyoro So Ato Kyu

²³ Asogya mɔ me da Yesu ananbi mada de oyii mɔ ta mɔ, me ye ilaa ibono nkana i bo mɔ-nyoro so mɔ dɔ gikpadɔ ginan ne mɔmɔ ɔkamaase gi kyu giko. Me ye imɔ genen mɔ, i san Yesu gegbe gebono ɔ kya suu gese pei de o' suu ngbe sense gyan' mɔ. Genen gegbe gebono bere, me men baa-baa gemɔ kyaga. Me kpe luo gemɔ daa lii soso baa yii gese.

²⁴ Asogya mɔ me tɔge sa abara yee, “Fe men sa fe' yege de a' kyade gegbe gedɔ de ye. A' too ilaa iko kere. ɔbono i yii de mɔ mɔ, kaase mɔ o' kyu gemɔ.” Ilaa ibono me too kere genen mɔ, i yege ilaa ibono me wolaa nmarase yela Wurubuaare agyebi dɔ mɔ i ba gesintin. Me nmarase yee, Me ye me-nyoro so ato kyu
ne me too ilaa iko kere
de me' wu ɔbono ɔ laa kyu me-gegbe mɔ.

²⁵ Asogya mɔ me kya wɔra genen pewu mɔ, Yesu mɔ-nyi, de mɔ-nyibele, de Mariya, Kulopase mɔ-ka mɔ, de Mariya Magadalakyii mɔ me yele Yesu lewu oyii mɔ ase.

²⁶ Ibono Yesu gi wu mɔ-nyi de me, mɔ-ɔkasebo ɔbono ɔ kya laare me-ilaa mɔ, a yele sindi abara mɔ, ɔ tɔge sa mɔ-nyi yee, “ɔkyii, fo-bi ne.”

²⁷ Ne o kii kisee tɔge sa me yee, “Fo-o fo mɔ, fo-nyi ne.” Kpe kyu lii genen geke gebono dɔ ne ne kyu mɔ kpaa kyena me ase me-geɛten dɔ.

Yesu Gi Wu'

²⁸ Yesu mada de lewu oyii mɔ genen mɔ, o wu yee ide kon bere ɔ loge ilaa kamaase. Ne ɔ tɔge yee, “Bolefo kya mɔ me.” ɔ tɔge genen de i' yege

ilaa ibono me wolaa nmarase yela Wurubuaare agyebi do mo i' nye ba gesintin.

²⁹ Genen owi obono mo, nta bonyanse nko oyuduu gi yii de gelobi nno. Imoso me kyu taato dufu-dufu oko kyu kpaa nyise wora nta mo do, ne me kyu de hisopo geyabii kyu diire kpe mo-geno ase.

³⁰ Yesu gi kyogyoo nta mo mo, o toge yee, "I loge kon." Ne o kyu mo-gimu too gese, o lee mo-nye kyu wora Wurubuaare abaa do.

Me Yii Yesu Gekelabi Do Fondi

³¹ Ibono gedde ge laa ke ne me laa gyi momo Gyuda awura geke kyoolase so mo, Gyuda awura mo me kya laare yee abono me da momo ananbi mada de iyii mo me' nye wu' kusaa de men sa me' sii me kyole iyii mo so genen geke gebono do de i men sa i' kyolese momo-gesi mo gigyi. I kya nyiile yee momo-geke kyoolase gedde ge baa saare momo Gyuda awura gesi gigyi. Imoso Gyuda awura mo me kpaa wu Pilato yee o' yegge de mo-asogya mo me' kpaa boori genen asa asa' abono ayaa awuye. Nengyene me nye wu' kusaa mo de me' saga momo lii iyii mo so kpaa pule.

³² Genen so mo, asogya mo me kpaa boori okolee ayaa awuye de obanban mo kee.

³³ Me baa fo Yesu ase de me' baa boori mo-lee ayaa awuye fee anyen anyo ako mo-lee mo, me' baa kerere mo, Yesu gi ti wolaa wu'. Imoso me men baa boori mo-ayaa awuye mo.

³⁴ Asogya mo do oko gi san lee mo-gikpe yii Yesu gekelabi do fondi. Ayaa abono so mo, nkalan de nkyu gi tigi lii Yesu nyoro do.

³⁵ Me obono n kya ηmarase ilaa ide mo ne wu imo de me-ansi, ne ibono ne wu mo ne n' kya buu mi-i sa feye faa. N nyi yee n kya toge feye gesintin de feye kee fe' nye kyu feye-nyoro too Yesu so.

³⁶ Ibono Yesu gi wu' ne Gyuda awura mo me man nye boori mo-ayaa awuye mo, i yege ilaa ibono me ηmarase yela Wurubuaare agyebi do mo i ba gesintin. Me ηmarase yee,

Ba-a mo-giwuye kolon gi man wora giboorise.

³⁷ Ne me kii ηmarase yee,

Gyuda awura mo me laa kere nyamese

obono me yii mo fondi mo.

Me Pule Yesu

³⁸ Gyosefo, Arimatiyanyen oko bo no. O soo Yesu gyi. Gyuda awura abelense mo gifuu so mo, oη lee mo-gisogyi mo gewi. Yesu gi wu' mo, o kpa wu Pilato yee o' yege mo de o' kpa saga Yesu gibuni mo lii oyii mo so kyu kpa pule. Pilato gi sa mo okpa ne o kpa saga Yesu gibuni mo kyu kyon o' kpa pule.

³⁹ Nfono ne Nikodemusi obono o naa kyena kpa wu Yesu genye geko mo gi kpa kyu ilaa iko i de fee onufui de piper ne me kyu saare abara do genen mo. Nikodemusi gi kyu genen ilaa ide kpa tu Gyosefo de me' kyu kpa bo Yesu gibuni mo. Ilaa ibono Nikodemusi gi kyu kpe genen mo, imo-oduduu laa wora fee awayu bagi oduduu.

⁴⁰ Gyosefo mo-re Nikodemusi me kyu gikelele de ilaa ibono i de fee onufui de piper mo kyu mili Yesu gibuni mo itiibilaa okpa so fee

genɔɔbono mɔmɔ Gyuda awura mɛ kya kyu pule ibuni mɔ.

⁴¹ Ndɔɔ nko gi sindi nfono mɛ da Yesu aɲanbi mada de oyii ne o wu' mɔ. Genen ndɔɔ nbono dɔ mɔ, gifolɛ giko gi bo nno mɛ wolaa logedi gimɔ wɔra ɔbo yela sa ibuni gipule. Mɛ mɛɲ ti taa pule obuni genen folɛbo ɔbono dɔ kerɛ.

⁴² Genen gɛkɛ gɛbono mɛ da Yesu aɲanbi mɔ gɛ gye abaala gɛkɛ sa Gyuda awura gɛkɛ kyoolasɛ mɔ so mɔ, Gyosɛfo mɔ-rɛ Nikodemusi mɛ san mɛ kya kpaala. Folɛbo mɔ sindi nfono mɛ da Yesu aɲanbi mɔ. Imɔso mɔ dɔ ne mɛ kyu Yesu gibuni mɔ kpaɔ pule.

20

Yesu Gi Kyingi Lii Ibuni Dɔ

¹ Mɛ pule Yesu mɔ, imɔ Kosida gɛkɛ mɔ, Mariya Magadalakyii mɔ gi koso kpe nfono mɛ pule mɔ mɔ. Ɔ koso genen mɔ, i gye gibaadiikɛ, i mɛɲ ti taa ɲmangɛ logɛ. Ɔ fo nno mɔ, o wu yɛɛ gibui belɛ gibono mɛ kyu tii folɛbo mɔ gɛbunono mɔ, giɲ baa gi tii.

² O wu genen mɔ, ɔ selɛ kpe Simon Piita de me, Yesu ɔkasebo ɔbono Yesu kya laarɛ me-ilaa mɔ asɛ ne ɔ kpaɔ tɔgɛ sa aye yɛɛ, “Mɛ kpaɔ puru aye-wura gibuni mɔ lii folɛbo mɔ dɔ. A mɛɲ bii nfono mɛ kyu mɔ kpaɔ yela mɔ.”

³ Ɔkyii mɔ gi tɔgɛ sa aye genen mɔ, me-rɛ Piita a yii ɔkpa kyon nten nkan folɛbo mɔ gɛten.

⁴ A kya kpe mɔ, a selɛ daa. Nɛ selɛ belen-belen kyon Piita so. Genen so mɔ, nɛ daa mɔ kpaɔ loo folɛbo mɔ asɛ.

⁵ Ne fo nno mɔ, ne mada kerɛ foɛbɔ mɔ dɔ ne ne wu akuru mɔ me kyu mili obuni mɔ a de nno. Meɲ loo foɛbɔ mɔ dɔ bere.

⁶ Simon Piita gi sele lii gemara gemara baa tu me, ne ɔ loo foɛbɔ mɔ dɔ kpaa wu akuru abono me kyu mili obuni mɔ a de.

⁷ O wu gitaaban gibono me kyu nminde obuni mɔ genɔ kyaga de mɔ-gimu mɔ gi bɔɔ gi de nkan gi meɲ kya yii akuru abono me kyu mili mɔ mɔ.

⁸ Nfono mɔ, me, ɔbono ne gyangbara kpaa fo nno mɔ kee ne loo foɛbɔ mɔ dɔ kpaa wu de me-ansi ne ne sɔɔ gyi yeɛ Yesu gi kyingi lii ibuni dɔ gesintin.

⁹ Wurubuaare agyɛbi mɔ a wolaa nyiile yeɛ Yesu laa kyingi lii ibuni dɔ. Nkana kyu baa fo genen aberɛ abono mɔ, aye, mɔ-akasebo mɔ, a meɲ ti taa nu genen agyɛbi ade gese.

¹⁰ Lii nfono mɔ, a yaase kyon aye-ntenana dɔ.

Yesu Gi Lɛɛ Mɔ-Nyoro Nyiile Mariya Magadalakyii Mɔ

¹¹ Mariya Magadalakyii mɔ bere, gi sii ɔ yele foɛbɔ mɔ ase ɔ kya su. ɔ kya su genen mɔ, ɔ mada kerɛ foɛbɔ mɔ dɔ.

¹² ɔ mada kerɛ mɔ, Wurubuaare dɔ isɔɔ inyo iko ne n te foɛbɔ mɔ dɔ me suu ilaa fufuli. Mɔmɔ dɔ ɔko te de nfono so nkana Yesu ayaa a sa de mɔ ne ɔnyɔse mɔ, mɔ, te de nfono so nkana Yesu gimu gi de de mɔ.

¹³ Nfono mɔ, Wurubuaare dɔ isɔɔ mɔ me taase Mariya yeɛ, “ɔkyii, mene n wɔra ne fo kya su?” ɔ lɛɛ genɔ yeɛ, “Ako me baa puru me-wura gibuni mɔ. Meɲ nyi nfono me kyu mɔ kpaa yela.”

14 Ɔ tɔge genen mɔ, ɔ baa kpɛɛɛ kere mɔ, Yesu ne. O wu mɔ genen mɔ, ɔ menɲ nyi yɛɛ i gye mɔ.

15 Nfono mɔ Yesu gi taase mɔ yɛɛ, “Ɔkyii, mene n wɔra ne fo kya su? Anɛ ne fo kya laare?” Mariya bere nyi daa yɛɛ ofaanan obono ɔ kya kere ndɔɔ nbono gi bo nfono mɔ so mɔ ne n kya taase mɔ genen. Imɔso ɔ tɔge sa mɔ yɛɛ, “Ɔbelense, nengyene fo puru mɔ kpaa yela gɛtɛko mɔ, nyiile me de n' kpaa puru mɔ.”

16 Ne Yesu gi tere mɔ yɛɛ, “Mariya.” Ɔ tere mɔ genen mɔ, Mariya gi dɛɛ ne ɔ tere mɔ de Gyuda awura gedɛ dɔ yɛɛ, “Raboni!” (Raboni gɛɛ ne n gye yɛɛ onyiilebo.)

17 Nfono ne Yesu gi tɔge sa Mariya yɛɛ, “Gɛɲ baa mili me genen. Menɲ ti dii kpe me-sɛ Wurubuaare ase. Fo bere, naa kpaa tɔge sa me-akasebo abono mɛ wɔra me-tedɛana mɔ yɛɛ n kya dii mi-i kpe me-sɛ Wurubuaare ase, me-sɛ obono ɔ gye fɛye-sɛ, me-Wurubuaare obono ɔ gye fɛye-Wurubuaare mɔ ase.”

18 Yesu gi tɔge genen mɔ, Mariya Magadalakyii mɔ gi naa, ne ɔ kpaa tɔge sa Yesu akasebo mɔ yɛɛ, “Nɛ wu aye-Wura Yesu,” ne o buu ilaa ibono Yesu gi tɔge mɔ mɔ sa ɔmɔ.

Yesu Gi Lɛɛ Mɔ-Nyoro Nyiile Mɔ-Akasebo

19 Genen Kosida obono gedɔɔde mɔ, Yesu akasebo mɔ mɛ gyan' obu ɔko dɔ. Mɛ sele Gyuda awura abelense mɔ gifuu so mɔ, mɛ tii gisin wɔra ginanbi wɔra mɔmɔ-nyoro. Mɛ bo obu mɔ dɔ genen mɔ, mɛ baa kere mɔ, Yesu ne n yeɛ mɔmɔ nsana. Ne ɔ faala ɔmɔ yɛɛ, “Wurubuaare gisen yuuli gi' wɔra fɛye-lɛɛ.”

²⁰ Yesu gi tɔge mɔ-akasebo mɔ genen mɔ, o kyu mɔ-abaa dɔ apan mɔ de mɔ-gɛkelebi dɔ-leɛ mɔ kyu nyiile ɔmɔ. Mɔ-akasebo mɔ me wu mɔmɔ-ɔbelense mɔ, i wɔra mɔmɔ ɔkon gikyɔ.

²¹ Yesu gi kii faala mɔ-akasebo mɔ yee, “Wurubuaare gisen yuuli gi' wɔra feye-leɛ.” Ne o kii tɔge sa mɔmɔ yee, “Fɛɛ genɔɔbono me-se Wurubuaare gi sun me mɔ, me kee n kya sun feye.”

²² Yesu gi tɔge genen mɔ, ɔ songa bun mɔmɔ so, ne ɔ tɔge sa mɔmɔ yee, “Fɛ' sɔɔ Wurubuaare Oduduu.

²³ Asa abono fe kyu mɔmɔ-ilaa nyenyen ibono me wɔra mɔ kyee mɔmɔ mɔ, Wurubuaare laa kyu kyee mɔmɔ kee. Ne asa abono, mɔ, fe kine ne fe maŋ kyu mɔmɔ-ilaa nyenyen ibono me wɔra mɔ kyee mɔmɔ mɔ, Wurubuaare kee maŋ kyu kyee mɔmɔ.”

Yesu Gi Lee Mɔ-Nyoro Nyiile Tomaase

²⁴ Owi ɔbono Yesu gi kpa tuule mɔ-akasebo sense mɔ, Tomaase, ɔbono me kya tere mɔ yee Ata mɔ, Yesu akasebo gudu anyɔ mɔ dɔ ɔko men bo nno.

²⁵ Imɔso ɔ baa loo mɔ, mɔ-nanboana mɔ me buu sa mɔ yee, “A wu aye-Wura Yesu.” Ne Tomaase gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Nengyene men wu aŋanbi mɔ apan nten mɔ-abaa dɔ de n' kyu me-gibaabi kyu yii nfono aŋanbi mɔ a fondi mɔ de n' kyu me-gibaa yii mɔ-gɛkelebi dɔ-leɛ mɔ, maŋ sɔɔ gyi.”

²⁶ Imɔ gɛke kuese mɔ, Yesu akasebo mɔ me kii me bo obu mɔ dɔ. Ide kon bere, Tomaase kee bo mɔmɔ dɔ. Me tii gisen wɔra giŋanbi. Me baa

kerε mɔ, Yesu ne n yeε mɔmɔ dɔ. Ɔ faala ɔmɔ yeε, “Wurubuaare gisen yuuli gi' wɔra fεye-lεε.”

²⁷ Nfono mɔ, ɔ tɔge sa Tomaase yeε, “Kyu fɔgibaabi yii gεre de fo' kerε me-abaa. Tenge fɔgibaa baa yii me-gekelebi. Geη baa sɔɔ akycɔle. Sɔɔ gyi.”

²⁸ Tomaase gi tere mɔ yeε, “Me-wura de me-Wurubuaare!”

²⁹ Nfono ne Yesu gi taase mɔ yeε, “In gyε ibono fo wu me mɔ so ne fo sɔɔ gyi faa? Nu yeε omudensebo ne n gyε ɔbono ɔ meη wu me de mɔ-ansi ne ɔ sɔɔ gyi yeε ne kyingi lii ibuni dɔ mɔ.”

Ilaa Ibono So Ne Nmarase Ɔwɔle Baare Mɔ

³⁰ Yesu gi wɔra ilaa gbaa'gbaa gikyɔ kee ibono i lεε Wurubuaare ɔlon nyiile ne mɔ-akasebo mɔ me wu de ansi. I meη gyε imɔ pεwu ne ne ηmarase wɔra ɔwɔle baare dɔ.

³¹ Ne ηmarase imɔ ide ɔkara yela daa de i' kpaɔ fεye de fe' nye sɔɔ gyi yeε Yesu ne n gyε Wurubuaare mɔ-bi ɔbono o sun yeε ɔ' baa mɔlege anyamese de mɔmɔ-re Wurubuaare nsana i' nye lɔrɔ mɔ. Nengyene fe sɔɔ Yesu gyi mɔ, fe laa nye Wurubuaare ase gekyena ɔnan.

21

Yesu Gi Lεε Mɔ-Nyoro Nyiile Mɔ-Akasebo Sono Ako

¹ Imɔ nke kalεse gemara mɔ, Yesu gi kii lεε mɔ-nyoro nyiile mɔ-akasebo ɔbon bele ɔko geten. Me kya tere genen ɔbon ɔbono yeε Tabiriyase. Genɔɔbono so i ba mɔ ne n gyε yeε,

² owi oko do mo, Simon Piita de Tomaase Ata mo, de Natanele obono o lii Keena osowole obono o bo Galeli gesinkpan so mo, de Sebedi mo-biana mo, de Yesu akasebo mo do anyo ako kee me bo geten kolon.

³ Nfono mo, Simon Piita gi kale mo-nanboana mo yee, "N kya kpe n' kpa keda iken." Piita gi kale momo genen mo, me toge mo yee, "Aye-re fo a laa kpe!" Nfono mo, me lii ne me dii loo gikolii do ne me kyon. Genye gebono pewu mo, me men nye sei.

⁴ Gede ge kpe ge kya ke mo, me' baa kere mo, Yesu ne n yele obon mo gigengen so. Yesu akasebo mo me wu mo genen mo, me men bii yee i gye Yesu.

⁵ Yesu gi wu momo ne o taase momo yee, "Adega, fen nye sei?" Ne me lee geno yee, "Kuaa."

⁶ Ne Yesu gi toge momo yee, "Fe' too asewu mo wora nkyu mo do kyu kpe de gikolii mo gyise so. Fe laa keda iken." Gesintin mo, me too amo mo, me keda iken gikyo. Me men kya taale de me' biide asewu mo. Iken ibono me keda mo, i nyaakyo gikyo.

⁷ Me, Yesu okasebo obono o kya laare me-ilaa mo, ne toge sa Piita yee, "I gye daa aye-wura." Simon Piita kya wora gesun gikolii mo do genen owi obono do so mo, o men suu gegbe. Ibono o kpe nu yee i gye aye-wura mo, o kyu mo-ngbe kyu suu ne o tin loo nkyu mo do fara lii kyon gigengen so.

⁸ Aye asense mo bere, a pale gikolii mo a kya biide asewu mo, yegge iken mo i bola amo do.

Nfono a yeɛ ne a wu Yesu mɔ de gigengen mɔ in bo gɛta de abara. I laa kpɛ wɔra daa fɛɛ ifɛ inan gisoro.

⁹ A dii lii gigengen mɔ so mɔ, a wu ɔken tɔ agyangbalii dɔ ne a wu bodobodo kee de nfono.

¹⁰ Yesu gi tɔgɛ sa mɔ-akasebo mɔ yɛɛ, “Fɛ' kyu iken ibono fɛ keda nperɛ-nperɛ mɔ iko ba.”

¹¹ Nfono ne Simon Piita gi dii loo gikolii mɔ dɔ ne o biide asewu mɔ de iken bele-bele ibono i bɔla asewu mɔ mɔ lii gigengen so. Iken ibono mɛ keda mɔ gɛgyɔnɔ gɛ gyɛ ikue-sono de saalaa iken isa. Dabɔle ibono iken mɔ i kiire ne i nyaakyo genen faa, mɛ biide imɔ mɔ, asewu mɔ a mɛn tɛɛ.

¹² Yesu gi tɔgɛ sa aye yɛɛ, “Fɛ' ba gyi nyenyenge agyudɔ.” Aye dɔ ɔko-rɛ ɔko mɛn taale da otu taase mɔ yɛɛ, “Fo ne n gyɛ anɛ?” A ti wolaa bii yɛɛ i gyɛ aye-wura ne.

¹³ Nfono mɔ Yesu gi kpaa puru bodobodo mɔ ne o kyu sa aye. Genen kee ne o puru ɔken mɔ ɔ tɔ ɔgya mɔ dɔ mɔ ne o kyu sa aye yɛɛ a' kyu gyi de bodobodo mɔ.

¹⁴ Yesu gi kyingi lii ibuni dɔ mɔ, ɔbon baare so-lɛɛ idɛ ne n wɔra gisase ibono ɔ kya lɛɛ mɔ-nyoro nyiile mɔ-akasebo mɔ.

Yesu Gi Kii Lɔrɔ Sa Piita Gɛbelɛnsɛ

¹⁵ A gyi ta mɔ, Yesu gi tɛɛ Simon Piita yɛɛ, “Simon, Gyon mɔ-bi.” Ne ɔ taase mɔ yɛɛ, “Fo kya laare me-ilaa don genɔɔbono mɔmɔ ade mɛ kya laare me-ilaa mɔ?” ɔ taase mɔ genen mɔ, Piita gi lɛɛ genɔ yɛɛ, “ɛn, me-wura. Fo nyi ibono n kya laare fo-ilaa.” Piita gi lɛɛ genɔ genen mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Sa me-nsandɛbii mɔ agyudɔ.”

16 Yesu gi kii tere Piita yee, “Simon, Gyon mo-bi.” Ne o kii taase mo ginyose yee, “Fo kya laare me-ilaa?” Piita gi kii lee geno yee, “En, me-wura, fo nyi ibono n kya laare fo-ilaa.” Piita gi lee geno mo, Yesu gi kii toge sa mo yee, “Kere me-isande mo so.”

17 Yesu gi kii tere Piita gisase yee, “Simon, Gyon mo-bi.” Ne o kii taase mo yee, “Fo kya laare me-ilaa?” Ibono Yesu gi taase mo gisase gide mo, mo-gisen do i nyida mo yee Yesu gi kii taase mo genen. Nfono ne Piita gi lee geno yee, “Me-wura, fo nyi ilaa kamaase. Fo nyi ibono n kya laare fo-ilaa.” Piita gi lee geno genen mo, Yesu gi kii toge sa mo yee, “Kere me-isande mo so de agyudo.”

18 N kya toge fo gesintin; owi obono fo gye dega mo, fo kya dela fo-gbagya fo-ato de fo' naa kpe geten kamaase gebono fo kya laare mo. Fo baa wora obelense mo, fo laa tenge fo-abaa de oko ne o' san kyu fo-gbagya dela fo de o' sola fo kpe de nfono so fo men kya laare mo.”

19 (Yesu gi toge genen ilaa ide sa Piita kyu lee nyiile mo lewu obono onan mo Piita laa baa wu' de i' kyu nyisigyi bara Wurubuaare mo.) Ide gemara mo, Yesu gi toge sa Piita yee, “Baa buu me de fo' wora fee me-lee mo onan.”

20 Piita gi kisee kere mo, o wu me, Yesu okasebo obono Yesu kya laare me-ilaa mo. (Owi oko do a te a kya gyi mo, me ne n faga taase Yesu ilaa mo-giso do yee, “Me-wura, ane ne nan yee fo-akyobo me' nye fo mo?”)

21 Piita gi kisee kere ne o wu me genen mo, o taase Yesu yee, “Me-wura, ne onyen baare mo de-e? Men ne nan ba mo so geakaako?”

22 Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa Piita yɛɛ, “Nengyene i gye me-gɛlaarɛ yɛɛ ɔ' kyena kaabore n' kii ba mɔ, i gye fo menɛ? Fo bere baa buu me de fo' wɔra me-lɛɛ mɔ ɔnan daa.”

23 Genen ilaa ibono Yesu gi tɔgɛ kyu lii me, mɔ-ɔkasebo ɔbono ɔ kya laarɛ me-ilaa faa so mɔ, i yɛgɛ Yesu asonbo mɔ mɛ san mɛ naa ma-a tɔgɛ yɛɛ me bere, maɲ wu'. Yesu mɔ, menɲ kii tɔgɛ genen. ɔ tɔgɛ daa yɛɛ nengyene i gye mɔ-gɛlaarɛ yɛɛ n' kyena kaabore o' kii baa tu me mɔ, i gye Piita menɛ?

ɔwole Baarɛ Agyɛbi Laalaalogɛ

24 ɔbono Yesu akasebo mɔ mɛ darɛ genen mɔ ne n ɲmarasɛ ɔwole baarɛ faa. O wu imɔ de mɔ-ansi, ne aye kee a wu yɛɛ ibono ɔ ɲmarasɛ yela faa i gye gɛsintin.

25 Yesu gi wɔra wɔra ilaa kpɛi-kpɛi gikyɔ. Inɲ gye imɔ pɛwu ne nɛ taalɛ ɲmarasɛ wɔra ɔwole baarɛ dɔ faa. Nengyene mɛ tɔgɛ yɛɛ mɛ' ɲmarasɛ imɔ ikamaasɛ yela mɔ, ne sɔɔ gyi yɛɛ iwolɛ mɔ i laa bɔla gɛsinkpan san. I maɲ nyɛ iyelaten.

**ḠḠḠḠ ḠḠḠḠ, ḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠḠ ḠḠ ḠḠḠḠ
ḠḠ-ḠḠ ḠḠḠḠḠḠ ḠḠ ḠḠḠḠ ḠḠ
The New Testament in the Gikyode language**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gikyode

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

4cc402b4-139a-5f33-9af9-fbf62307f663